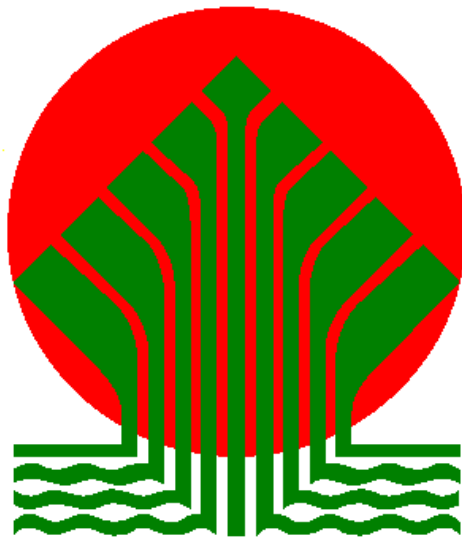

Załącznik do Uchwały
nr 33/16
Rady Nadzorczej NFOŚiGW
z dn. 22 kwietnia 2016 r.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

SPRAWOZDANIE z działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2015 roku

Warszawa, kwiecień 2016

Spis treści

I	Władze Narodowego Funduszu	3
II	Synteza działalności Narodowego Funduszu w 2015 r.	4
III	Realizacja Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2015 r.	11
III.1	Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2015 r.	11
III.1.1	Tabele realizacji Planu finansowego	12
III.1.2	Część A tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu	16
III.1.2.1	Stan na początek i koniec roku	16
III.1.2.2	Przychody	16
III.1.2.3	Koszty	19
III.1.2.4	Wynik finansowy	20
III.1.2.5	Dotacje z budżetu	20
III.1.2.6	Środki na wydatki majątkowe	21
III.1.2.7	Środki przyznane innym podmiotom	21
III.1.3	Część C tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu	21
III.2	Ocena Sprawozdania finansowego	21
III.3	Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym w 2015 r.	21
IV	Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2015 r.....	26
IV.1	Wstęp i objaśnienia	26
IV.2	Finansowanie przedsięwzięć ze środków własnych Narodowego Funduszu realizowanych bez udziału środków europejskich i współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich	26
IV.2.1	Wstęp	26
IV.2.2	Tabele finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2015 r.	27
IV.2.3	Ochrona wód	34
IV.2.4	Gospodarka wodna	35
IV.2.5	Ochrona klimatu i atmosfery	36
IV.2.6	Ochrona powierzchni ziemi	38
IV.2.7	Ochrona przyrody i krajobrazu	39
IV.2.8	Górnictwo	41
IV.2.9	Geologia	42
IV.2.10	Monitoring Środowiska	43
IV.2.11	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	44
IV.2.12	Edukacja ekologiczna	45
IV.2.13	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	46
IV.2.14	Generator Koncepcji Ekologicznych – GEKON	47
IV.2.15	Inne kierunki i formy finansowania ochrony środowiska	48
IV.2.15.1	Umorzenia pożyczek	48
IV.2.15.2	Korekta systemowa ISPA/Fundusz Spójności 2000-2006 i PO IiŚ 2007- 2013	48
IV.2.15.3	Koszty Krajowego Operatora Systemu Zielonych Inwestycji	49
IV.2.15.4	Koszty krajowe programów zagranicznych	49
V	Finansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich	49
V.1	Wstęp	49
V.2	ISPA (2000-2003)/Fundusz Spójności (2004-2006)	50
V.3	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (2007-2013)	51
V.3.1	Wstęp	51
V.3.2	I oś priorytetowa – Gospodarka wodno-ściekowa	52
V.3.3	II oś priorytetowa – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	53

V.3.4	III oś priorytetowa - Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	54
V.3.5	IV oś priorytetowa - Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	55
V.3.6	V oś priorytetowa - Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	56
V.3.7	IX oś priorytetowa - Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna	57
V.3.8	Pomoc techniczna z PO IiŚ 2007-2013	58
V.4	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	59
V.5	Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	61
V.6	Pozostałe środki europejskie i ich współfinansowanie	63
V.6.1	Instrument Finansowy LIFE	63
V.6.2	Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE	64
V.6.3	Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA	65
VI	Działalność Biura Narodowego Funduszu w 2015 r.	65
VI.1	Kadra pracownicza Narodowego Funduszu	65
VI.1.1	Zatrudnienie	65
VI.1.2	Zarządzanie zasobami ludzkimi	66
VI.1.3	Szkolenia	66
VI.2	Realizacja w 2015 r. Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r.....	66
VI.3	Realizacja w 2015 r. Strategii działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r. ...	67
VII	Załączniki	68
Załącznik 1	Opinia biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego Narodowego Funduszu za okres 1.01.2015 r. do 31.12.2015 r.	69
Załącznik 2	Podstawowe dane finansowe Narodowego Funduszu w 2015 r.	71
Załącznik 3	Wydatkowanie środków Narodowego Funduszu w układzie programów priorytetowych w 2015 r.	74
Załącznik 4	Podpisane w 2015 r. w Narodowym Funduszu umowy w układzie programów priorytetowych	76
Załącznik 5	Informacja dotycząca realizacji umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji (AAU), zawieranych na podstawie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji	78
Załącznik 6	Złożone wnioski o dofinansowanie i zawarte umowy w 2015 r.	83

I. Władze Narodowego Funduszu

RADA NADZORCZA

Roman Niżnikowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej (od 20.11.2015 r.)

Marek Ryszka – Zastępca Przewodniczącego RN (od 20.11.2015 r.)

Michał Baj

Mirosław Czekał

Krzysztof Masiuk

Andrzej Matysiak (od 20.11.2015 r.)

Zbigniew Myczkowski (od 20.11.2015 r.)

Tomasz Popławski (od 20.11.2015 r.)

Waldemar Sługocki (od 28.04.2015 r.)

Roman Sobiecki

Marek Tramś

Janusz Wojdalski (od 20.11.2015 r.)

Janusz Ostapiuk – Przewodniczący Rady Nadzorczej (do 20.11.2015 r.)

Maciej Nowicki – Zastępca Przewodniczącego RN (do 20.11.2015 r.)

Jacek Maciej Bajorek (do 20.11.2015 r.)

Danuta Grodzicka-Kozak (do 20.11.2015 r.)

Aleksandra Przyłuska (do 20.11.2015 r.)

Jan Walenty Tomaka (do 20.11.2015 r.)

Adam Zdziebło (do 28.04.2015 r.)

W 2015 r. odbyło się 13 posiedzeń Rady Nadzorczej, na których przyjęto łącznie 151 uchwał.

W trakcie 2015 r. Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu rozpatrywała wnioski Zarządu, o dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w kwocie o równowartości powyżej **1.000.000** euro, w przypadku dofinansowania w formie pożyczki, oraz w kwocie o równowartości powyżej **500.000** euro, w przypadku dotacji.

Rada Nadzorcza uchwaliła Plan działalności na 2015 rok oraz przyjęła pakiet programów priorytetowych. W 2015 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwały w sprawie zatwierdzenia Sprawozdania finansowego Narodowego Funduszu za rok obrotowy 2014, a także Sprawozdania z działalności Narodowego Funduszu w 2014 roku. Ponadto podjęła uchwałę w sprawie uchwalenia projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2016 r., jego zmiany oraz Planu finansowego Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym na rok budżetowy 2016 oraz lata 2017-2018.

Rada Nadzorcza podjęła również uchwały w sprawie aktualizacji Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r. oraz aktualizacji Strategii działania Narodowego Funduszu na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r. Dokonała zmiany Zasad udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu oraz zmiany Listy priorytetowych programów na 2015 rok.

Rada Nadzorcza przeprowadzała okresowe oceny postępu w realizacji Planu finansowego oraz Planu działalności Narodowego Funduszu na 2015 r.

ZARZĄD

Kazimierz Kujda – Prezes Zarządu (od 18.12.2015 r.)

Artur Szymon Michalski – Zastępca Prezesa Zarządu (od 18.12.2015 r.)

Krzysztof Szczepański – Zastępca Prezesa Zarządu

Małgorzata Skucha – Prezes Zarządu (do 18.12.2015 r.)

Jacek Gdański – Zastępca Prezesa Zarządu (do 18.12.2015 r.)

Dorota Zawadzka-Stępnik – Zastępca Prezesa Zarządu (do 18.12.2015 r.)

W 2015 r. Zarząd Narodowego Funduszu zebrał się na 127. posiedzeniach, na których przyjęto 1 126 uchwał. W zakresie uchwał dotyczących finansowania przedsięwzięć proekologicznych, Zarząd podjął 368 uchwał dotyczących finansowania w formie dotacji, 135 uchwał dotyczących finansowania w formie pożyczki oraz 99 uchwał dotyczących przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym.

Praca Zarządu koncentrowała się głównie na podejmowaniu decyzji, koordynowaniu prac i nadzorze, m.in. nad:

- realizacją Wspólnej Strategii Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r. oraz Strategii działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku;
- zmianą Zasad udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu;
- uchwalaniem oraz zmianą programów priorytetowych;
- wyborem przedsięwzięć do dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu i jego udzielaniem;
- uchwaleniem projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2016 r. oraz projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym na rok budżetowy 2016 oraz lata 2017-2018, a także uchwaleniem projektu Planu działalności Narodowego Funduszu na 2016 rok;
- działaniami w zakresie przygotowywania Narodowego Funduszu do wdrażania projektów w unijnej perspektywie finansowej 2014-2020;
- bieżącą analizą i kontrolą sytuacji finansowej Narodowego Funduszu w 2015 r.;
- analizą zgodności wydatkowania środków z programami priorytetowymi, kryteriami wyboru przedsięwzięć do dofinansowania i Planem działalności Narodowego Funduszu na 2015 rok;
- wdrażaniem w Narodowym Funduszu Modelu Doskonałości EFQM poprzez realizację projektów doskonalących;
- wdrażaniem strategii cząstkowych: Zarządzania Zasobami Ludzkimi, Edukacji Ekologicznej, Informatyzacji, Komunikacji oraz Kapitałowej.

II. Synteza działalności Narodowego Funduszu w 2015 r.

Niniejsze Sprawozdanie z działalności Narodowego Funduszu przedstawia obraz działalności Narodowego Funduszu w 2015 r. Akcentuje, przede wszystkim, finansowe aspekty funkcjonowania tej instytucji finansów publicznych, prezentując wykonanie za 2015 r. Planu finansowego Narodowego Funduszu i Planu finansowego Narodowego Funduszu w ujęciu zadaniowym (rozdział III). Opisuje główne efekty ekologiczne i rzeczowe uzyskane z prowadzonej działalności w ujęciu poszczególnych obszarów (dziedzin) działalności Narodowego Funduszu, prezentując również w tym układzie kwoty wypłaconych środków (rozdział IV). Przedstawia dotychczasowe postępy we wdrażaniu przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich (rozdział V), a także informacje o pozafinansowych aspektach działalności Narodowego Funduszu (rozdziały VI). Dodatkowo w załącznikach do Sprawozdania przedstawiono opinię niezależnego biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe (załącznik 1), wyciąg podstawowych danych finansowych prezentowanych w sprawozdaniach finansowych (załącznik 2), wydatkowanie środków i kwoty podpisanych umów w 2015 r. w układzie programów priorytetowych (odpowiednio załącznik 3 i 4),

informacje dotyczące realizacji umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji, zawieranych na podstawie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (załącznik 5), zestawienia złożonych wniosków o dofinansowanie i zawartych umów w 2015 r. (załącznik 6).

W tabeli 1 przedstawiono syntetyczną informację o wydatkach Narodowego Funduszu na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2015 r., z wyszczególnieniem:

- finansowania ze środków własnych Narodowego Funduszu, w tym współfinansowania środków europejskich;
- dotacji ze środków europejskich, obsługiwanych przez rachunki Narodowego Funduszu lub na podstawie zleceń płatności do Banku Gospodarstwa Krajowego (środki PO IiŚ).

Tabela 1 Środki wydatkowane na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2015 r. – zestawienie syntetyczne (tys. zł)

Poz.	Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków i przy udziale Narodowego Funduszu	Wykonanie 2014 r.	Plan 2015 r.	Wykonanie 2015 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
I	Środki NFOŚiGW - razem (I.1+I.2), z tego:	2 587 255	3 500 000	3 440 714	98,3%	133,0%
I.1	Pożyczki, w tym:	855 138		1 838 267		215,0%
I.1.1	na współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich	515 255	1 400 000	1 039 582	131,3%	201,8%
I.2	Dotacje, w tym:	1 732 117		1 602 447		92,5%
I.2.1	na współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich	132 355	2 100 000	167 810	76,3%	126,8%
II	Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków europejskich przy udziale NFOŚiGW, z tego:	3 306 207	2 856 000	2 991 855	104,8%	90,5%
II.1	Finansowanie ze środków europejskich powierzonych NFOŚiGW	1 433	322	233	72,4%	16,3%
II.2	Finansowanie ze środków europejskich obsługiwanych przez NFOŚiGW	3 304 774	2 855 678 *	2 991 622	104,8%	90,5%
III	Razem finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków obsługiwanych i w dyspozycji NFOŚiGW (I+II)	5 893 462	6 356 000	6 432 569	101,2%	109,1%

* - wielkość planowana zawiera głównie przewidywane wypłaty środków PO IiŚ przez BGK na podstawie prognozowanej kwoty zleceń płatności NFOŚiGW

W ujęciu finansowym, podobnie jak w latach ubiegłych, działalność Narodowego Funduszu w 2015 r. koncentrowała się na finansowym wspieraniu realizacji przedsięwzięć ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków własnych Narodowego Funduszu, jak i środków europejskich głównie wypłacanych beneficjentom przez Bank Gospodarstwa Krajowego S.A., na podstawie zleceń płatności wystawianych przez Narodowy Fundusz (środki Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013). Ze środków własnych, jak również środków europejskich wypłaconych przez BGK i będących w dyspozycji Narodowego Funduszu środków europejskich beneficjentom dofinansowania wypłacono łącznie prawie **6.433** mln zł.

Absorpcja bezzwrotnych środków europejskich, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną oraz współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z tych środków ze środków własnych, stanowiła w 2015 r., w ujęciu finansowym, najistotniejszy element działalności Narodowego Funduszu. Na ten cel wydatkowano w 2015 r. **4.199** mln zł tj. 65% ogółu środków przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej (łącznie poz. I.1.1, I.2.1 i II tabeli 1).

Działania zmierzające do wykorzystania środków pomocy europejskiej koncentrowały się w 2015 r. głównie wokół:

- wdrażania przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, w tym ich współfinansowania i rozliczeń końcowych projektów;
- obsługi rozliczeń końcowych projektów, które uzyskały dofinansowanie ze środków ISPA/Funduszu Spójności, w ramach perspektywy finansowej 2000-2006;

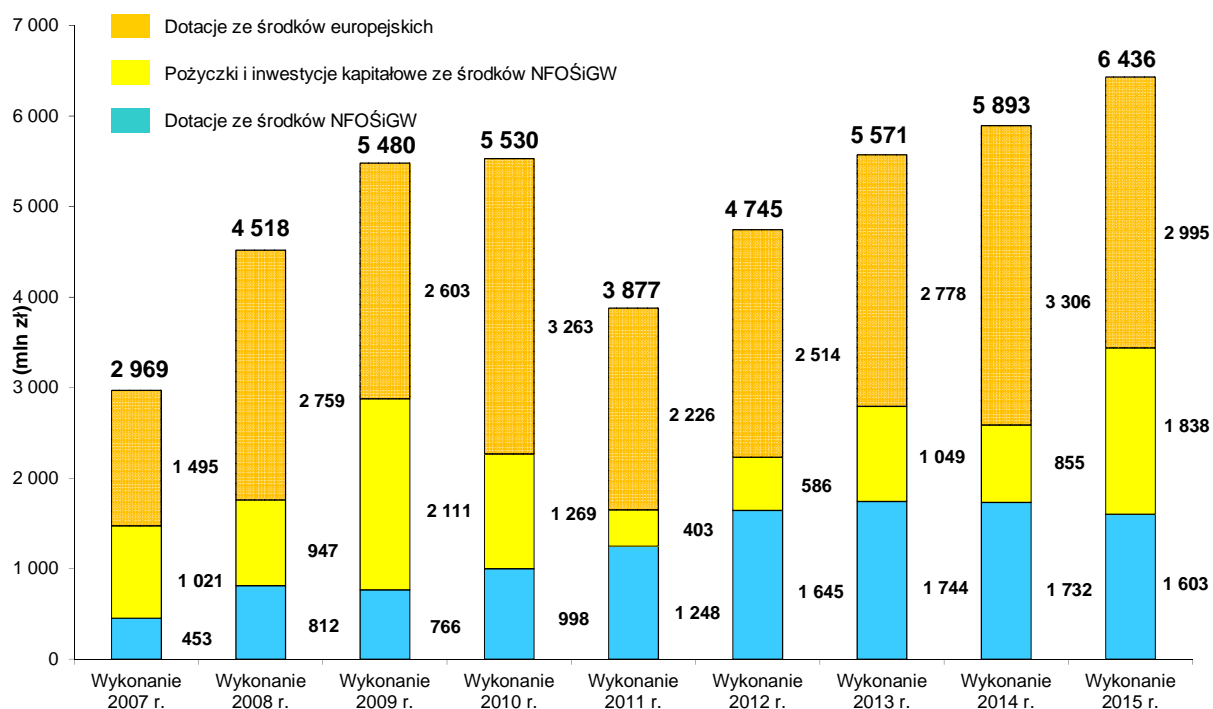
- obsługi przedsięwzięć realizowanych ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Europejskiego Funduszu Partnerskiego PHARE;
- przygotowania do wdrażania i współfinansowania, ze środków Narodowego Funduszu, przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków UE w ramach PO IiŚ 2014-2020.

Narodowy Fundusz wspierał również inne przedsięwzięcia, których realizacja nie angażuje środków europejskich, ale są one niezbędne dla realizacji polityki zrównoważonego rozwoju i wynikają ze Strategii działania Narodowego Funduszu. Na ten rodzaj przedsięwzięć wydatkowano łącznie **2.233** mln zł, tj. 35% ogółu środków (poz. I minus I.1.1 minus I.2.1 tabeli 1).

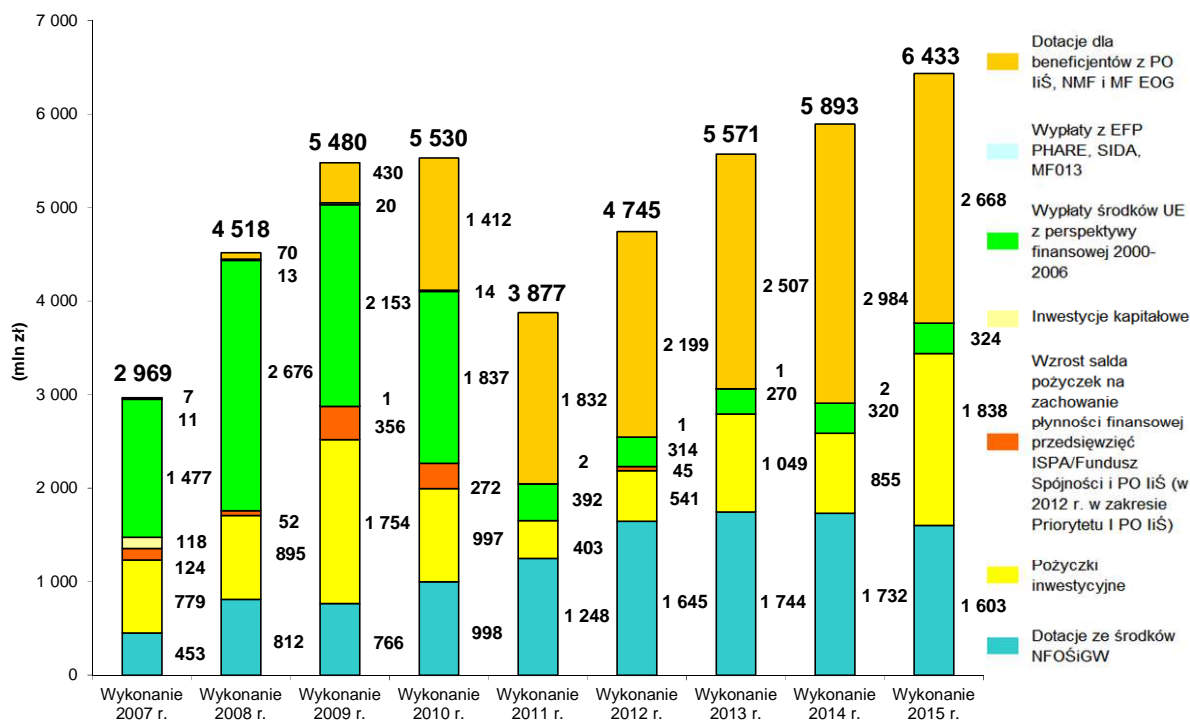
Rysunki 1a i 1b przedstawiają wydatki Narodowego Funduszu na ochronę środowiska i gospodarkę wodną w 2015 r., w porównaniu do ich realizacji w latach 2007-2014. Na rysunku 2 zaprezentowano strukturę wypłat środków Narodowego Funduszu wraz z transferem środków europejskich obsługiwanych przez Narodowy Fundusz w 2015 r.

Rysunek 1a i 1b Wypłaty środków Narodowego Funduszu wraz z transferem środków europejskich obsługiwanych przez Narodowy Fundusz w latach 2007-2015 (mln zł).

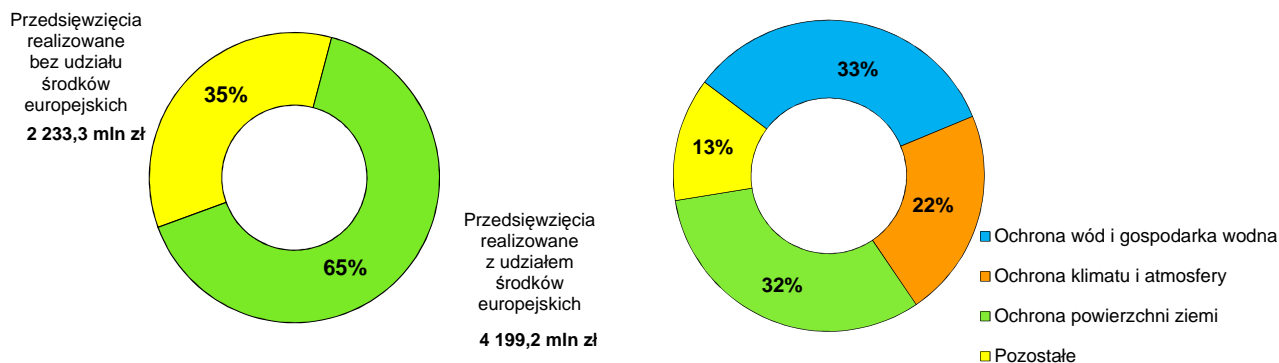
Rysunek 1a – ujęcie syntetyczne

Rysunek 1b – ujęcie szczegółowe

Rysunek 2 Struktura wypłat środków Narodowego Funduszu wraz z transferem środków europejskich obsługiwanych przez Narodowy Fundusz w 2015 r. (%).

Ze środków Narodowego Funduszu i środków europejskich, wydatkowanych za pośrednictwem Narodowego Funduszu i przy jego udziale (wypłaty przez BGK dla beneficjentów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013), największe wypłaty środków, w łącznej kwocie **5.608.518** tys. zł, dokonane zostały w 2015 r. na ochronę wód i gospodarkę wodną, ochronę powierzchni ziemi oraz ochronę klimatu i atmosfery, z tego na:

- 1) Przedsięwzięcia związane z ochroną wód i gospodarką wodną **2.156.803** tys. zł (33% ogółu wydatków), z tego w ramach:

- środków UE z PO liŚ i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **1.454.708** tys. zł (projekty I i III osi priorytetowej PO liŚ – środki z Funduszu Spójności – **1.172.096** tys. zł; współfinansowanie PO liŚ ze środków Narodowego Funduszu – **282.612** tys. zł, z tego: pożyczki dla I osi priorytetowej PO liŚ – **252.113** tys. zł, dotacje – **10.423** tys. zł, dopłaty do oprocentowania kredytów – **18.461** tys. zł, korekta systemowa wynikająca z niedostosowania polskiego prawa zamówień publicznych do dyrektyw Unii Europejskiej, zwana dalej „korektą systemową” – **1.615** tys. zł);
 - środków UE z ISPA/Funduszu Spójności – perspektywa finansowa 2000-2006 i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **400.801** tys. zł (środki z Funduszu Spójności – **316.062** tys. zł; współfinansowanie FS ze środków Narodowego Funduszu – **84.739** tys. zł, z tego: dopłaty do oprocentowania kredytów – **8.691** tys. zł, korekta systemowa – **76.048** tys. zł);
 - umorzeń pożyczek – **7.386** tys. zł;
 - finansowania przedsięwzięć bez udziału środków europejskich w kwocie **293.908** tys. zł, w tym: w zakresie gospodarki wodnej w formie dotacji – **244.067** tys. zł – budowa dużych obiektów hydrotechnicznych (Świnna Poręba i Malczyce); w zakresie ochrony wód łącznie – **49.841** tys. zł, z tego: w formie dotacji – **29.735** tys. zł, w formie pożyczek – **20.106** tys. zł.
- 2) Przedsięwzięcia związane z ochroną powierzchni ziemi – **2.055.337** tys. zł (32% ogółu wydatków), z tego w ramach:
- środków UE z PO liŚ i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **1.687.176** tys. zł (z Funduszu Spójności – **945.021** tys. zł w ramach II i IV osi priorytetowej PO liŚ; współfinansowanie PO liŚ ze środków Narodowego Funduszu w formie pożyczek – **732.193** tys. zł, udostępnienie środków Wojewódzkiemu Funduszowi w Gdańsku w ramach programu priorytetowego „Współfinansowanie przez WFOŚiGW przedsięwzięć inwestycyjnych, które uzyskały wsparcie ze środków UE” – **9.962** tys. zł);
 - środków UE z ISPA/Funduszu Spójności – perspektywa finansowa 2000-2006 i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **13.711** tys. zł (środki z Funduszu Spójności – **8.334** tys. zł; korekta systemowa – **5.377** tys. zł);
 - umorzeń pożyczek – **3.123** tys. zł;
 - finansowania przedsięwzięć bez udziału środków europejskich, w tym m.in.: przedsięwzięć z krajowego planu gospodarki odpadami, dopłat do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz dofinansowania gmin i powiatów w zakresie zbierania porzuconych pojazdów wycofanych z eksploatacji, rozwoju selektywnej zbiórki odpadów, likwidacji mogiłników oraz zamykania i rekultywacji składowisk odpadów komunalnych – **351.327** tys. zł.
- 3) Przedsięwzięcia związane z ochroną klimatu i atmosfery **1.396.378** tys. zł (22% ogółu wydatków), z tego w ramach:
- środków UE z PO liŚ i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **414.390** tys. zł (projekty IX osi priorytetowej PO liŚ – środki z Funduszu Spójności – **364.653** tys. zł i współfinansowanie PO liŚ ze środków Narodowego Funduszu: pożyczki na współfinansowanie IV osi priorytetowej – **49.699** tys. zł, dopłaty do oprocentowania kredytów dla IV osi priorytetowej PO liŚ – **38** tys. zł);
 - Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego – **133.588** tys. zł;
 - umorzeń pożyczek i kredytów – **6.100** tys. zł;
 - finansowania przedsięwzięć bez udziału środków europejskich, w tym m.in. zadań związanych z rozwojem odnawialnych źródeł energii, wspieraniem wzrostu efektywności energetycznej, w tym wysokosprawnej kogeneracji, finansowania wzrostu efektywności w przedsiębiorstwach, zadań

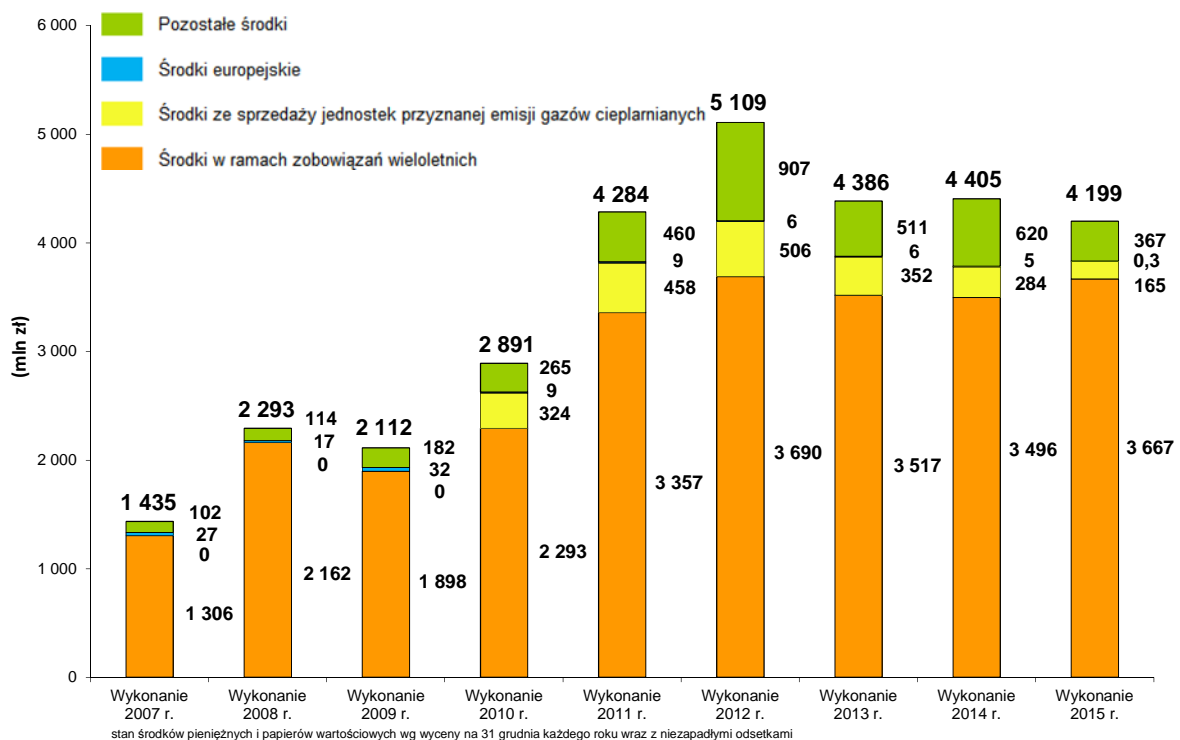
ze środków uzyskanych ze sprzedaży jednostek emisji gazów cieplarnianych i innych substancji (Green Investment Scheme), finansowania działalności Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami – łącznie **842.300** tys. zł, z tego w formie pożyczek – **382.771** tys. zł i w formie dotacji – **459.529** tys. zł.

Wyższe o 9% wydatkowanie środków własnych i dotacji ze środków europejskich obsługiwanych przez Narodowy Fundusz w 2015 r., w stosunku do wykonania 2014 r., to skutek, przede wszystkim, wzrostu kwot pożyczek: w zakresie współfinansowania II osi priorytetowej PO IiŚ – wzrost o ok. 364 mln zł, współfinansowania pożyczkami ze środków własnych przedsięwzięć z zakresu ochrony klimatu i atmosfery oraz ochrony powierzchni ziemi – wzrost odpowiednio o ok. 175 mln zł i 160 mln zł, udostępnienia środków wojewódzkim funduszom na wsparcie, przez nie realizowanych, działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej – wzrost o ok. 141 mln zł.

Na koniec 2015 r. stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa wyniósł ok. **4.199** mln zł i był niższy o ok. **206** mln zł, tj. o 5%, od stanu środków pieniężnych i papierów wartościowych na koniec 2014 r. Na obserwowane zmniejszenie w 95% wpłynęły głównie łączne zmiany zmniejszające stan tzw. funduszu podstawowego o ok. **253** mln zł oraz stan środków pochodzących ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji (AAU) o ok. **119** mln zł.

Na rysunku 3 przedstawiono graficzne porównanie stanu wolnych środków na koniec roku w latach 2007-2015.

Rysunek 3 Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa w latach 2007-2015 (mln zł)

W zakresie stanu funduszu podstawowego na koniec 2015 r., którego poziom był najniższy od 2011 r., zmniejszenie wywołane zostało niższymi wpływami przy jednoczesnym wzroście wydatków. W odnotowanym i najwyższym od 2009 r. poziomie wypłat ze środków funduszu podstawowego widoczny jest, utrwalony od 2011 r., wysoki udział wypłat o charakterze dotacyjnym.

Na skutek realizacji w 2015 r. niskiego poziomu przychodów ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji oraz kontynuacji programu priorytetowego System zielonych inwestycji, systematycznemu zmniejszeniu podlega stan środków AAU.

Wzrost stanu środków pieniężnych odnotowano jedynie na zobowiązaniach wieloletnich, w kwocie ok. **171** mln zł, do czego przyczyniła się głównie realizacja wyższych przychodów z tytułu opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy o efektywności energetycznej w kwocie ok. **607** mln zł.

Ekologiczny aspekt działalności Narodowego Funduszu w 2015 r. prezentuje tabela 2.

Przedstawiono w niej wybrane, reprezentatywne dla 3. głównych obszarów ochrony środowiska, tj. ochrony klimatu i atmosfery, ochrony wód i gospodarki wodnej oraz ochrony powierzchni planowane do uzyskania w 2015 r. i uzyskane w tym roku efekty ekologiczne i rzeczowe.

Tabela 2 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w Narodowym Funduszu w 2015 r.

Poz.	Dziedzina	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
				z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Ochrona klimatu i atmosfery	Zwiększenie produkcji energii cieplnej i elektrycznej	MWh/rok	189 188	308 019
		Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną i elektryczną	MWh/rok	77 566	575 890
		Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	GJ/rok	402 301	405 297
		Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla CO ₂	Mg/rok	151 208	593 551
		Zmniejszenie emisji dwutlenku siarki SO ₂	Mg/rok	4 377	33 922
		Zmniejszenie emisji tlenków azotu NO _x	Mg/rok	1	3 119
		Zmniejszenie emisji pyłu	Mg/rok	339	483
		Liczba budynków objętych termomodernizacją	szt.	168	298
2	Ochrona powierzchni ziemi	Ocieplenie przegród zewnętrznych (ścian, stropów, dachów)	m ²	248 666	595 375
		Ograniczenie masy składowanych odpadów	Mg/rok	2 871 795	282 558
		Masa pojazdów wycofanych z eksploatacji przyjętych do stacji demontażu pojazdów	Mg/rok	456 073	456 073
		Masa odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu (w tym: azbestu, gruzu i zanieczyszczonej gleby)	Mg	44 223	22 388
3	Ochrona wód i gospodarka wodna	Masa odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu	Mg/rok	1 000	67 090
		Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczalni ścieków	RLM	69 289	100 321
		Przepustowość urządzeń/obiektów poddanych modernizacji	RLM	527 664	384 920
		Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej	km	466	305
		Długość wybudowanych podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego	km	25	213
		Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	14	3 037
		Liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową	tys. osób		21,9
		Powierzchnia terenów bezpośrednio objętych ochroną przeciwpowodziową	ha	1 700	8 587
Zaprojektowane wybudowane i przebudowane urządzenia służące gospodarowaniu wodami	szt.		20		

W zakresie niektórych, większych pod względem wartości, wskaźników wykazywanych w tabeli 2 należy wskazać, że:

1) W zakresie ochrony klimatu i atmosfery uzyskano znaczący wzrost dla wskaźnika „zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną i elektryczną”. Na ten wynik największy wpływ miało potwierdzenie osiągnięcia efektu dla przedsięwzięć związanych z realizacją programów priorytetowych: „System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej” oraz „Wsparcie przedsiębiorców w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki”. Natomiast w zakresie „zwiększenia produkcji energii cieplnej i elektrycznej” największe efekty zostały osiągnięte w wyniku realizacji przedsięwzięć z zakresu programu priorytetowego „Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii Część 2) Program dla przedsięwzięć dla odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji” oraz z przedsięwzięć realizowanych w ramach IX osi priorytetowej PO IiŚ – przede wszystkim przedsięwzięcie „Podwyższenia sprawności wytwarzania energii w EC Mielec przy zastosowaniu kogeneracji gazowej”.

2) W zakresie ochrony powierzchni ziemi znaczny efekt „ograniczenie masy składowanych odpadów”, zostanie osiągnięty głównie w wyniku podpisania dwóch umów związanych z programem priorytetowym „Racjonalna gospodarka odpadami” na budowę zakładu przerobu odpadów poflotacyjnych pozyskanych ze stawów osadowych Zakładów Górniczo-Hutniczych „Bolesław” S.A. oraz na zmianę lokalizacji, rozbudowę i rozszerzenie działalności Zakładu Przerobu Odpadów Wydobywczych CTL Haldex S.A.

3) W zakresie ochrony wód wartość osiągnięta dla efektu „liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków” wynika głównie z potwierdzenia efektu dla przedsięwzięć programu priorytetowego „Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego”. Prezentowana wartość wskaźnika dla umów zawartych jest natomiast, przede wszystkim, rezultatem znacznego zainteresowania dofinansowaniem w formie pożyczek dla programu priorytetowego „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach”, zwłaszcza w celu prefinansowania projektów przygotowywanych do współfinansowania z PO IiŚ 2014-2020.

4) Wielkość efektu „liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową”, wpisującego się w dziedzinę gospodarki wodnej, związana jest z potwierdzeniem efektu dla umów realizujących program priorytetowy „Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych”. Największe wartości osiągnięto dla projektów ubezpieczenia erodowanego prawego brzegu rzeki Wisły w miejscowości Stężyca oraz likwidacji zjawiska niekorzystnej filtracji przez zaporę czołową – zbiornik wodny Chańcza na rzece Czarnej Staszowskiej.

III. Realizacja Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2015 r.

III.1. Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2015 r.

Projekt Planu finansowego Narodowego Funduszu został uchwalony przez Radę Nadzorczą w dniu 8 sierpnia 2014 r. Projekt Planu opracowano na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 czerwca 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2015 (Dz. U. poz. 825), na formularzu PF-OSPR określonym w załączniku nr 62. W związku z koniecznością wprowadzenia do projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2015 rok zmian o charakterze redakcyjnym, Rada Nadzorcza ponownie uchwaliła zmieniony projekt Planu finansowego w dniu 19 sierpnia 2014 r.

W części A tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu zaprezentowano stan na początek i koniec roku wybranych pozycji bilansowych, przychody, koszty oraz wynik finansowy, a także informacje o kwotach planowanych dotacji z budżetu państwa, środki na wydatki majątkowe i środki przyznane innym podmiotom. W części B zaprezentowano tabelę Planu finansowego w ujęciu kasowym, w tym planowany stan środków pieniężnych na początek i koniec roku oraz zaplanowane dochody i wydatki. W części C zaprezentowany został Plan finansowy w układzie zadaniowym. W częściach D i E, o charakterze danych uzupełniających, przedstawiono zobowiązania według wartości nominalnej oraz wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów. W części F projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu zamieszczono informacje o charakterze statystycznym, w ujęciu memoriałowym i kasowym, obejmujące bezzwrotne wydatki na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w układzie form dofinansowania oraz jednostek, o których mowa w art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j.: Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.).

Na tabelę Planu finansowego Narodowego Funduszu, zamieszczoną w załączniku nr 14 do ustawy budżetowej na rok 2015, składały się części A i E. Część E oznaczono w załączniku do ustawy budżetowej literą B.

Plan finansowy Narodowego Funduszu na 2015 r. nie podlegał zmianom w trakcie roku obrotowego.

III.1.1 Tabele realizacji Planu finansowego

Plan finansowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – części A oraz B przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3 Plan finansowy Narodowego Funduszu na 2015 r. i jego wykonanie (dane w zaokrągleniu do tys. zł)

PLAN FINANSOWY
NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Część A. Plan finansowy w układzie memoriałowym

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2014 r.	Plan na 2015 r.	Wykonanie w 2015 r.	Wskaźnik 5/4	Wskaźnik 5/3
1	2	3	4	5	6	7
I	STAN NA POZĄTEK ROKU:	x	x	x	x	x
1	Środki obrotowe, w tym:	5 256 078	4 945 815	5 275 988	107%	100%
1.1	Środki pieniężne	4 181 351	3 844 082	4 205 428	109%	101%
1.2	Należności, w tym:	870 405	897 411	870 330	97%	100%
1.2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	835 469	844 708	831 781	98%	100%
1.2.2	od jednostek sektora finansów publicznych		0	0	--	--
1.3	Zapasy	2	2	1	50%	50%
2	Zobowiązania, w tym:	58 492	69 438	47 870	69%	82%
2.1	z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów	0	0	0	--	--
2.2	wymagalne	0	0	0	--	--
II	PRZYCHODY OGÓLEM	1 869 084	1 682 069	2 289 455	136%	122%
1	Przychody z prowadzonej działalności, z tego:	1 534 686	1 311 560	1 955 150	149%	127%
1.1	Przychody netto ze sprzedaży produktów sprzedanych NFZ	0	0	0	--	--
1.2	Przychody z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne	0	0	0	--	--
1.3	Oplaty i kary za korzystanie ze środowiska	330 979	328 000	341 648	104%	103%
1.4	Oplaty eksploatacyjne i koncesyjne	264 036	268 000	266 117	99%	101%
1.5	Oplaty wynikające z ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	378 343	260 000	426 446	164%	113%
1.6	Oplaty zastępcze i kary wynikające z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne	53 859	155 000	269 662	174%	501%
1.7	Oplaty zastępcze i kary wynikające z ustawy o efektywności energetycznej	454 029	250 000	606 760	243%	134%
1.8	Pozostałe opłaty i składki	53 441	50 560	44 516	88%	83%
2	Dotacje z budżetu państwa, w tym:	80 239	61 666	96 927	157%	121%
2.1	- podmiotowa	0	0	0	--	--
3	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	0	0	0	--	--
4	Środki od innych jednostek sektora finansów publicznych	0	0	0	--	--
5	Pozostałe przychody, w tym:	254 159	308 843	237 378	77%	93%
5.1	Odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek)	242 070	279 208	212 077	76%	88%
III	KOSZTY OGÓLEM	1 817 415	2 220 320	1 708 838	77%	94%
1	Koszty funkcjonowania	84 608	99 620	86 125	86%	102%
1.1	Amortyzacja	4 357	6 270	5 192	83%	119%
1.2	Materiały i energia	1 266	1 565	1 126	72%	89%
1.3	Remonty	464	685	411	60%	89%
1.4	Pozostałe usługi obce	3 891	11 121	4 477	40%	115%
1.5	Wynagrodzenia, z tego:	59 515	61 900	59 131	96%	99%
1.5.1	osobowe	58 294	60 400	58 288	97%	100%
1.5.2	bezosobowe	1 221	1 500	843	56%	69%
1.5.3	pozostałe	0	0	0	--	--
1.6	Składki, z tego na:	9 389	10 755	10 271	96%	109%
1.6.1	ubezpieczenie społeczne	8 300	9 590	9 193	96%	111%
1.6.2	Fundusz Pracy	1 089	1 165	1 078	93%	99%
1.6.3	Fundusz Emerytur Pomostowych	0	0	0	--	--
1.7	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	0	0	0	--	--
1.8	Podatki i opłaty, w tym:	1 454	1 570	1 504	96%	103%
1.8.1	podatek akcyzowy	0	0	0	--	--
1.8.2	podatek od towarów i usług (VAT)	0	0	0	--	--
1.8.3	opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	677	650	711	109%	105%
1.8.4	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	255	270	255	94%	100%
1.8.5	opłaty na rzecz budżetu państwa	0	0	0	--	--
1.9	Pozostałe koszty funkcjonowania	4 272	5 754	4 013	70%	94%
2	Koszty realizacji zadań, w tym:	1 732 117	2 100 000	1 602 447	76%	93%
2.1	- środki przekazane innym podmiotom	1 731 754	2 099 411	1 602 071	76%	93%
3	Pozostałe koszty, w tym:	690	20 700	20 267	98%	2937%
3.1	Środki na wydatki majątkowe	0	0	0	--	--
IV	WYNIK BRUTTO (II - III)	51 670	-538 251	580 617	--	--
V	OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO	0	0	0	--	--
1	Podatek dochodowy od osób prawnych	0	0	0	--	--
2	Pozostałe obciążenia wyniku finansowego	0	0	0	--	--
VI	WYNIK NETTO (IV - V)	51 670	-538 251	580 617	--	--
VII	DOTACJE Z BUDŻETU PAŃSTWA	x	x	x	x	x
1	Dotacje ogółem, z tego:	80 239	61 666	96 927	157%	121%
1.1	- podmiotowa	0	0	0	--	--
1.2	- przedmiotowa	0	0	0	--	--
1.3	- celowa	0	0	0	--	--
1.4	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżące	14 451	24 856	13 886	56%	96%
1.4.1	w tym: na współfinansowanie	0	0	0	--	--
1.5	- na inwestycje i zakupy inwestycyjne	0	0	0	--	--
1.6	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowe	65 788	36 810	83 041	226%	126%
1.6.1	w tym: na współfinansowanie	0	0	0	--	--

Część A c.d.

VIII	ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE	0	10 000	0	0%	--
1.	w tym: wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego;	0	10 000	0	0%	--
IX	ŚRODKI PRYZYKANE INNYM PODMIOTOM	1 731 754	2 099 411	1 602 071	76%	93%
X	STAN NA KONIEC ROKU:	x	x	x	x	x
1	Środki obrotowe, w tym:	5 275 988	3 625 357	4 994 880	138%	95%
1.1	Środki pieniężne	4 205 429	2 577 687	4 199 014	163%	100%
1.2	Należności, w tym:	870 330	1 047 668	793 800	76%	91%
1.2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	831 781	994 965	767 366	77%	92%
1.2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	0	0	0	--	--
1.3	Zapasy	1	2	1	50%	100%
2	Zobowiązania, w tym:	47 871	69 438	70 381	101%	147%
2.1	z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów	0	0	0	--	--
2.2	wymagalne	0	0	0	--	--

PLAN FINANSOWY
NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Część B. Dane uzupełniające

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2014 r.	Plan na 2015 r.	Wykonanie w 2015 r.	Wskaźnik 5/4	Wskaźnik 5/3
1	2	3	4	5	6	7
1	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzenie lub depozyt u Ministra Finansów	4 193 743	2 568 502	4 192 071	163%	100%
1.1	- depozyty overnight (O/N)	275 743	287 200	483 871	168%	175%
1.2	- depozyty terminowe	3 918 000	2 281 302	3 708 200	163%	95%

Przepływy środków pieniężnych w układzie zobowiązań wieloletnich w 2015 r. przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4 Środki pieniężne i papiery wartościowe Skarbu Państwa w 2015 r. – układ źródeł finansowania (dane w zaokrągleniu do tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Stan środków na początek 2015 r.	Zwiększenia ¹	Zmniejszenia	Stan środków na koniec 2015 r. (3+4-5)
1	2	3	4	5	6
1	Geologia - opłaty i kary wynikające z ustawy Prawo geologiczne i górnicze	54 173	133 058	123 664	63 568
2	Górnictwo - opłaty i kary wynikające z ustawy Prawo geologiczne i górnicze	323 745	133 058	50 257	406 547
3	Pozwolenia zintegrowane - opłaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	15 480	2 959	335	18 104
4	Gospodarka wodna - opłaty, o których mowa w art. 142 ustawy Prawo wodne	21 585	11 195	10 788	21 992
5	OZE i efektywność energetyczna - opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne i ustawy o efektywności energetycznej	1 998 536	1 049 860	743 846	2 304 549
6	Substancje kontrolowane - opłaty i kary za substancje zubożające warstwę ozonową	10 291	12	528	9 776
7	Biokomponenty i biopaliwa - kary wynikające z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	450	25	2	473
8	Handel uprawnieniami do emisji - opłaty za przyznanie uprawnień do emisji	22 998	2 438	14 424	11 012
9	Kary wynikające z art. 315a ustawy Prawo ochrony środowiska	0	10	0	10
10	Gospodarowanie odpadami	1 048 992	691 735	909 815	830 912
11	Razem zobowiązania wieloletnie	3 496 249	2 024 352	1 853 658	3 666 943
12	Powierzone środki europejskie	4 743	2 069	6 528	284
13	Środki pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji	283 547	23 178	141 429	165 296
14	Wpływy z nawiązek wymierzanych na podstawie kodeksu karnego	93	79	0	172
15	Fundusz podstawowy	620 291	1 472 658	1 726 631	366 318
16	RAZEM (11+12+13+14+15)	4 404 923	3 522 337	3 728 246	4 199 014

¹ wykazane łącznie z niezapadłymi odsetkami (poz.13-15)

Wpływy i wydatki środków finansowych w ujęciu pozycji szczegółowych w 2015 r. przedstawiono w tabeli 5.

Tabela 5 Wpływy i wydatki środków finansowych w 2015 r. w porównaniu do 2014 r. (dane w zaokrągleniu do tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2014 r.	Wykonanie w 2015 r.	Wskaźnik 4/3
1	2	3	4	5
1	Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na początek roku	4 385 671	4 404 923	100,4%
1.1	Środki pieniężne	4 181 351	4 205 429	100,6%
1.2	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	204 320	199 494	97,6%
2	Wpływy	2 709 707	3 522 337	130,0%
2.1	Wpływy dotacji z budżetu państwa	80 427	96 927	120,5%
2.2	Wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska	330 979	341 648	103,2%
2.3	Wpływy z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych	264 036	266 117	100,8%
2.4	Wpływy z tytułu opłat produktowych	2 974	8 113	272,8%
2.5	Wpływy z opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego	2 048	2 827	138,0%
2.6	Wpływy z opłat o których mowa w art. 142 ustawy Prawo wodne	11 041	10 760	97,4%
2.7	Wpływy z opłat za przyznanie uprawnień do emisji	35 106	95	0,3%
2.8	Wpływy z opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	378 343	426 446	112,7%
2.9	Wpływy z opłat za substancje zubożające warstwę ozonową	1	1	146,3%
2.10	Wpływy z kar wynikających z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	66	25	37,7%
2.11	Wpływy z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne	53 859	269 662	500,7%
2.12	Wpływy z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy o efektywności energetycznej	454 029	606 760	133,6%
2.13	Wpływy z kar wynikających z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów	364	394	108,2%
2.14	Wpływy z kar wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach	4	0	0,0%
2.15	Wpływy z opłat i kar wynikających z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	383	295	77,1%
2.16	Wpływy pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji	0	18 860	
2.16	Wpływy z tytułu kar wynikających z ustawy o odpadach	1 451	3 049	210,2%
2.17	Wpływy z nawiązek wymierzanych na podstawie kodeksu karnego	2	87	3583,9%
2.18	Wpływy z kar wynikających z art. 315a ustawy Prawo ochrony środowiska	0	10	
2.19	Wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów (bez marży banków)	134 647	141 079	104,8%
2.20	Wpływy z tytułu zwrotu rat pożyczek i kredytów	679 815	863 287	127,0%
2.21	Wpływy z tytułu przychodów z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych	109 366	72 062	65,9%
2.22	Wpływy środków pochodzących z UE (rozliczanych bilansowo)	314	2 069	659,1%
2.23	Spadek salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej (kapitał)	142 080	119 508	84,1%
2.24	Zwroty niewykorzystanych pożyczek	--	226 437	
2.25	Zwroty nierozliczonych zaliczek z tytułu dofinansowania państwowych jednostek budżetowych	24 776	21 493	86,7%
2.26	Pozostałe wpływy	3 596	24 326	676,5%
3	Wydatki	2 690 455	3 728 246	138,6%
3.1	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie pożyczek	855 138	2 064 704	241,4%
3.2	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie dotacji (bez umorzeń)	1 197 549	1 149 460	96,0%
3.3	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	527 731	411 853	78,0%
3.4	Wydatki na finansowanie zadań Krajowego operatora systemu zielonych inwestycji	362	376	103,8%
3.5	Wydatki z tytułu kosztów bieżących działalności	78 877	79 306	100,5%
3.6	Wydatki środków europejskich (rozliczanych bilansowo)	1 636	6 528	398,9%
3.7	Wydatki i zakupy inwestycyjne własne	4 372	3 590	82,1%
3.8	Wyplacone i nierozliczone zaliczki na dofinansowanie państwowych jednostek budżetowych	23 356	11 000	47,1%
3.9	Pozostałe wydatki	1 434	1 428	99,6%
4	Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na koniec roku*	4 404 923	4 199 014	95,3%
4.1	Środki pieniężne	4 205 429	4 199 014	99,8%
4.2	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	199 494	0	0,0%

* - stan środków pieniężnych i papierów wartościowych wg wyceny na 31.12. 2015 r. (z niezapadłymi odsetkami)

III.1.2. Część A tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu

W części A tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu zaprezentowano stan na początek i koniec roku wybranych pozycji bilansowych, przychody, koszty oraz wynik finansowy, a także dotacje z budżetu państwa, środki na wydatki majątkowe i środki przyznane innym podmiotom.

III.1.2.1. Stan na początek i koniec roku

W pozycjach Stan na początek roku (poz. I części A tabeli 3) oraz Stan na koniec roku (poz. X części A tabeli 3) zaplanowano, zgodnie z formularzem PF-OSPR, stan środków obrotowych, środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań.

Zakres pozycji Środki obrotowe (poz. I.1 i X.1 części A tabeli 3) odpowiada pozycji Aktywa obrotowe, wykazywanej w bilansie Narodowego Funduszu. W 2015 r. kwota środków obrotowych uległa zmniejszeniu z kwoty **5.275.988** tys. zł do **4.994.880** tys. zł, tj. o **281.107** tys. zł. W wyniku realizacji wyższego, niż prognozowano, stanu środków pieniężnych na koniec 2015 r., wzrostu przychodów z tytułu opłat i kar środowiskowych oraz niższego poziomu wydatków na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, stan środków pieniężnych na koniec 2015 r. był wyższy, w porównaniu do zaplanowanej wielkości, o **1.621.327** tys. zł i wyniósł **4.199.014** tys. zł. Stan należności krótkoterminowych na koniec 2015 r. był niższy w stosunku do stanu na początek roku o **76.529** tys. zł i wyniósł **793.801** tys. zł. Zobowiązania (poz. I.2 i X.2 części A tabeli 3), w których największy udział stanowiły inne rozliczenia międzyokresowe z tytułu zaległości w opłatach eksploatacyjnych i koncesyjnych, uległy zwiększeniu z kwoty **47.871** tys. zł do **70.381** tys. zł, tj. o **22.510** tys. zł.

III.1.2.2. Przychody

Na pozycję Przychody ogółem (poz. II części A tabeli 3) składały się przychody z prowadzonej działalności, dotacje z budżetu państwa oraz pozostałe przychody. Przychody ogółem w Planie finansowym zaplanowano w kwocie **1.682.069** tys. zł. W 2015 r. zrealizowano przychody w wysokości **2.289.455** tys. zł, tj. o **607.386** tys. zł więcej niż zaplanowano. Poziom przychodów z 2015 r. był także wyższy od wielkości uzyskanej w 2014 r. o **420.371** tys. zł.

Przychody z prowadzonej działalności (poz. II.1 części A tabeli 3), przy bardzo ograniczonym wpływie Narodowego Funduszu na ich wykonanie, wyniosły **1.955.150** tys. zł, tj. 149% wielkości planowanej.

Na przychody z prowadzonej działalności składają się przychody z tytułu: opłat i kar za korzystanie ze środowiska, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych, opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne, pozostałych opłat i kar, w tym opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy o efektywności energetycznej.

W 2015 r. przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, o których mowa w art. 284 i 298 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), wyniosły **341.648** tys. zł, wobec wielkości planowanej w kwocie **328.000** tys. zł.

Przychody z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych w 2015 r. wyniosły **266.117** tys. zł, wobec wielkości planowanej w kwocie **268.000** tys. zł. Przychody te są wynikiem wnoszenia opłat, ustalanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 196).

W zakresie przychodów wynikających z ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (t.j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 140, z późn. zm.), Narodowy Fundusz uzyskał w

2015 r. przychody w kwocie **426.446** tys. zł przy wielkości zaplanowanej w wysokości **260.000** tys. zł. Kwotę planowanych przychodów oszacowano przy założeniu, że opłata recyklingowa zostanie zniesiona z końcem I półrocza 2015 r. i zastąpi ją opłata depozytowa. Jednak przewidywane zmiany ustawy nie weszły w życie i zrealizowane w 2015 r. przychody pochodzą z opłat recyklingowych. Na realizację wyższych przychodów wpłynęła również wyższa, niż szacowano, liczba sprowadzonych do Polski aut, która wyniosła ponad 780 tys. pojazdów.

W 2015 r. przychody z tytułu opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j.: Dz. U. z 2012 r., poz. 1059, z późn. zm.) wyniosły **269.662** tys. zł wobec wielkości zaplanowanej w wysokości **155.000** tys. zł. Realizacja wyższych przychodów z tego tytułu wynika z przywrócenia systemu wsparcia dla jednostek kogeneracji „żółtej” i „czerwonej”, o których mowa w art. 9l ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy – Prawo energetyczne i jednocześnie wystąpienia łagodnej zimy, która ograniczyła podaż na świadectwa pochodzenia energii z kogeneracji i w związku z tym Narodowy Fundusz uzyskał wyższe przychody z opłat zastępczych.

Przychody z tytułu opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 2167, z późn. zm.) wyniosły **606.760** tys. zł przy wielkości zaplanowanej na 2015 r. w kwocie **250.000** tys. zł. Główną przyczyną wyższego wykonania przychodów była niższa, niż planowano, wartość świadectw efektywności energetycznej, o które ubiegały się podmioty (w przeliczeniu na toe - tony oleju ekwiwalentnego) w drugim przetargu na "białe certyfikaty", organizowanym przez URE (ok. 57 tys. toe z przewidzianych 1.368 tys. toe). W następstwie tego istotna część podmiotów została zobowiązana ustawą o efektywności energetycznej do uiszczenia opłat zastępczych, stanowiących przychód Narodowego Funduszu.

Pozostałe przychody z tytułu opłat i kar wyniosły łącznie **44.516** tys. zł. Do tej grupy przychodów zaliczono w 2015 r. przychody z tytułu:

- sprzedaży przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji: **18.860** tys. zł
- opłat, o których mowa w art. 142 ustawy Prawo wodne: **10.760** tys. zł
- opłat produktowych: **8.113** tys. zł
- kar z ustawy o odpadach: **3.049** tys. zł
- opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego: **2.827** tys. zł
- kar z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów: **394** tys. zł
- opłat i kar z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym: **295** tys. zł
- opłat i kar z ustawy o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji oraz z ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych: **95** tys. zł
- nawiązek wymierzanych na podstawie art. 47 Kodeksu karnego: **87** tys. zł
- kar z ustawy o biokomponentach i biopaliwach: **25** tys. zł
- kar wynikających z art. 315a ustawy Prawo ochrony środowiska: **10** tys. zł
- opłat i kar z ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową: **1** tys. zł

Niższe wykonanie w pozycji „Pozostałe opłaty i składki” wynika głównie z realizacji niższych, niż zakładano przychodów z tytułu opłat za przyznanie uprawnień do emisji. Na etapie tworzenia projektu Planu finansowego na 2015 r. zakładano, że Narodowy Fundusz będzie otrzymywał przychody z tytułu opłaty za wprowadzanie do powietrza gazów cieplarnianych, których wysokość była szacowana na kwotę **30.000** tys. zł w każdym roku. Jednak na etapie dalszych prac legislacyjnych źródło w postaci wpływów z opłat za wprowadzanie do powietrza gazów cieplarnianych, zastąpiono wpływami z tytułu opłat za wprowadzanie do powietrza dwutlenku siarki i tlenków azotu. Do

niewykonania zaplanowanych przychodów przyczyniły się również przedłużające się prace legislacyjnych i wejście w życie zmienionych przepisów we wrześniu 2015 r. W pozycji „Pozostałe opłaty i składki” ujęto także przychody ze sprzedaży przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji. Główną przyczyną ujęcia ww. źródła przychodów w pozycji pozostałych opłat i składek był wysoki stopień niepewności co do kwoty możliwych do uzyskania wpływów z tego tytułu.

W Planie finansowym Narodowego Funduszu zaplanowano dotacje z budżetu państwa (poz. II.2 części A tabeli 3) w wysokości **61.666** tys. zł. Wykonanie przychodów z dotacji z budżetu państwa wyniosło **96.927** tys. zł. Uzasadnienie odchylenia przedstawione zostało w rozdz. III.1.2.5.

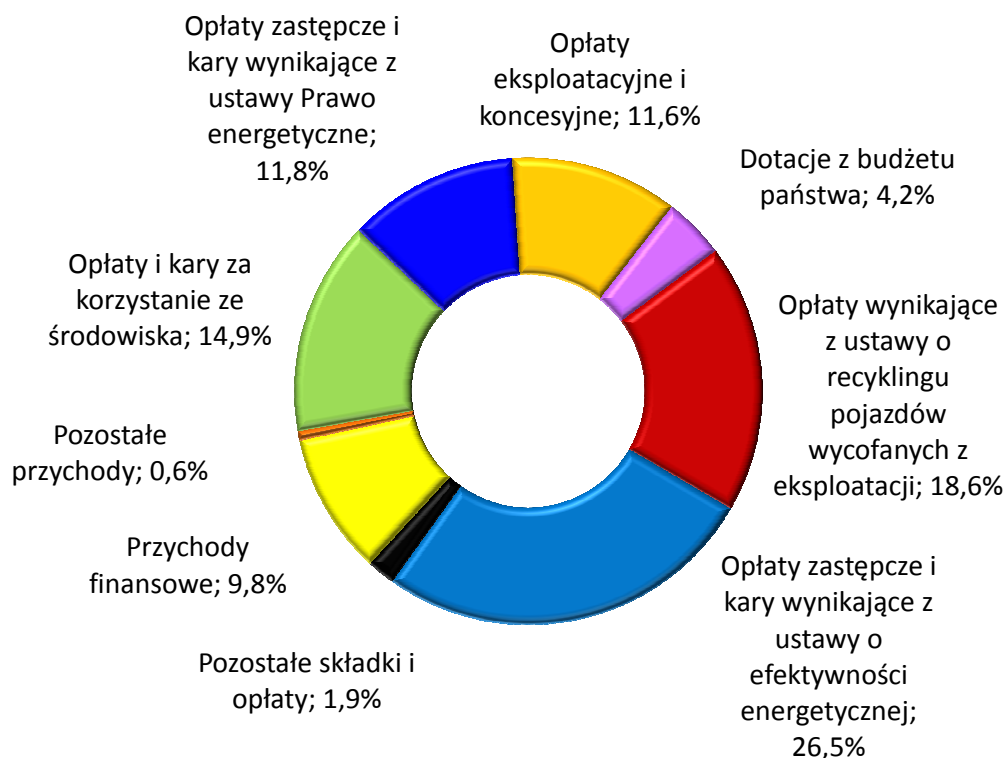
Na pozostałe przychody (poz. II.5 części A tabeli 3) składały się przychody finansowe oraz pozostałe przychody operacyjne. W 2015 r. przychody wykazywane w tej pozycji wyniosły **237.378** tys. zł, przy wielkości planowanej na **308.843** tys. zł. Na wykonanie tej pozycji planistycznej składały się:

- przychody z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów w kwocie: **140.015** tys. zł
- przychody z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych w kwocie: **72.062** tys. zł
- pozostałe przychody operacyjne w kwocie: **13.390** tys. zł
- pozostałe przychody finansowe w kwocie: **11.911** tys. zł

Kwota zrealizowanych pozostałych przychodów wynika z niższego ukształtowania się poziomu stóp procentowych, na podstawie których oszacowano przychody z tytułu oprocentowania środków pieniężnych oraz odsetek od udzielonych pożyczek. Niepełna realizacja planu jest związana, przede wszystkim, z odnotowanymi w 2015 r. najniższymi w historii stawkami rynkowymi WIBID, od których zależy wysokość oprocentowania wolnych środków Narodowego Funduszu przyjmowanych przez Ministerstwo Finansów w depozyt.

Strukturę przychodów przedstawiono na rysunku 4.

Rysunek 4 Struktura przychodów Narodowego Funduszu w 2015 r.

III.1.2.3. Koszty

Kategoria Koszty ogółem (poz. III części A tabeli 3) obejmuje:

- koszty funkcjonowania (amortyzacja, materiały i energia, remonty, pozostałe usługi obce, wynagrodzenia z wyodrębnieniem wynagrodzeń osobowych, bezosobowych i pozostałych, składki na: ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Emerytur Pomostowych, płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań oraz pozostałe koszty funkcjonowania);
- koszty realizacji zadań z wyodrębnieniem środków przekazanych innym podmiotom;
- pozostałe koszty, w których zaplanowano pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

W 2015 r. koszty funkcjonowania zrealizowano w kwocie **86.125** tys. zł (poz. III.1 części A tabeli 3), tj. 86% wielkości ujętej w Planie finansowym. W pozycji kosztów funkcjonowania wykazywane są koszty utrzymania organów i Biura Narodowego Funduszu, wśród których dominują wynagrodzenia w wysokości **59.131** tys. zł (poz. III.1.5 części A tabeli 3) oraz koszty składek na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy w łącznej kwocie **10.271** tys. zł. W związku z obsługą końcowego etapu wdrażania PO liś 2007-2013 oraz opóźnionym wdrożeniem PO liś 2014-2020, zaplanowana kwota na wynagrodzenia osobowe nie została wykorzystana.

Na etapie tworzenia Planu finansowego przewidywano m.in. zwiększenie zaangażowania Narodowego Funduszu w obsługę programów zagranicznych oraz konieczność poniesienia kosztów najmu powierzchni biurowej w związku z rozszerzeniem zakresu działalności Narodowego Funduszu. Dlatego w planowanych kosztach utrzymania organów i Biura znaczący udział stanowiły usługi obce w kwocie **11.121** tys. zł.

W związku m.in. z poniesieniem niższych kosztów związanych z wdrażaniem perspektywy UE 2014-2020, przesunięciami w realizacji „Ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”, poniesieniem niższych kosztów wyjazdów studyjnych i konferencji bilateralnych związanych z realizacją MF EOG i NMF, a także z wystąpieniem braku konieczności najmu powierzchni biurowej, koszty usług obcych Narodowego Funduszu wyniosły **4.477** tys. zł.

W tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu prezentowana jest pozycja Koszty realizacji zadań (poz. III.2 części A tabeli 3) i pozycja szczegółowa Środki przekazane innym podmiotom (poz. III.2.1 części A tabeli 3), w których zaplanowano koszty dotacyjnego finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków Narodowego Funduszu.

Koszty realizacji zadań wyniosły **1.602.447** tys. zł, tj. 76% zaplanowanej wielkości. W ramach pozycji „Środki przekazane innym podmiotom”, w której wykazywany jest poziom udzielonego bezzwrotnego dofinansowania zadań w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w 2015 r. zrealizowano kwotę **1.602.071** tys. zł, tj. 76% wielkości planowanej.

Odchylenie realizacji kosztów finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej wynika głównie z akceptacji przez Narodowy Fundusz wystąpień beneficjentów o zmiany warunków wypłat w związku ze zmaterializowaniem się ryzyk na etapie realizacji przedsięwzięć skutkujących:

- obniżeniem wartości kontraktów zawartych przez beneficjentów z wykonawcami w wyniku rozstrzygnięć postępowań przetargowych;
- składaniem protestów przez oferentów, uniemożliwiających rozstrzygnięcia przetargów w planowanych terminach i wynikające z tego opóźnienia wypłat środków;
- obniżeniami kosztów kwalifikowanych realizowanych przedsięwzięć na etapie weryfikacji i rozliczania środków przekazywanych w formie zaliczek;

- rezygnacjami części beneficjentów z udzielonego dofinansowania;
- realizacją niższych kwot zapłat przez beneficjentów za poszczególne części zadań, które określano na podstawie obmiaru powykonawczego;
- oczekiwaniem przez beneficjentów na zmiany przepisów prawa lub ich wejście w życie w celu uzyskania korzystniejszych warunków dofinansowania planowanych do realizacji przedsięwzięć.

Narodowy Fundusz, pełniąc rolę Krajowego Operatora Systemu Zielonych Inwestycji, poniósł także koszty związane z obsługą Systemu w wysokości **376** tys. zł. Koszty te zostały sfinansowane bezpośrednio ze środków Rachunku klimatycznego i nie zostały wykazane w pozycji Środki przekazane innym podmiotom.

W ramach pozycji Pozostałe koszty (poz. III.3 części A tabeli 3), w której zaplanowano kwotę **20.700** tys. zł, ujmowane są głównie „Odpisy aktualizujące wartość inwestycji, pożyczek i kredytów”, zaplanowane w kwocie **18.994** tys. zł oraz „Ujemne saldo różnic kursowych” przyjęte na poziomie **1.000** tys. zł. W 2015 r. ocena stanu aktywów w zakresie należności z udzielonych pożyczek i posiadanych papierów wartościowych wskazała na potrzebę tworzenia odpisów aktualizujących w łącznej kwocie **15.912** tys. zł. Sposób gospodarowania środkami zagranicznymi i sytuacja na rynku walutowym pozwoliła wygospodarować na różnicach kursowych nadwyżkę z saldem w kwocie **1.011** tys. zł.

III.1.2.4. Wynik finansowy

Wynik finansowy brutto (poz. IV części A tabeli 3) stanowi różnicę pomiędzy zrealizowanymi przychodami i sumą kosztów ogółem. Narodowy Fundusz, którego celem jest finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, korzysta ze zwolnienia podmiotowego w podatku dochodowym od osób prawnych. W związku z tym wynik finansowy netto (poz. VI części A tabeli 3) odpowiada, co do wartości, wielkości wyniku finansowego brutto.

Narodowy Fundusz osiągnął w 2015 r. dodatni wynik finansowy w wysokości **580.617** tys. zł (poz. IV części A tabeli 3). Należy podkreślić, że z uwagi na statutowe zadania Narodowego Funduszu, wynik finansowy nie pełni podstawowego miernika efektywności działania.

III.1.2.5. Dotacje z budżetu

W Planie finansowym Narodowego Funduszu zaplanowano dotacje z budżetu państwa (poz. II.2 części A tabeli 3) w wysokości **61.666** tys. zł. Wyższe wykonanie przychodów z dotacji z budżetu państwa, w kwocie **96.927** tys. zł, było wynikiem, przede wszystkim, otrzymania wyższych kwot na wypłaty korekt systemowych, nałożonych przez Komisję Europejską w ramach projektów ISPA/Funduszu Spójności 2000-2006 oraz PO IiŚ, dla beneficjentów projektów w łącznej kwocie **83.041** tys. zł. W 2015 r. do Narodowego Funduszu, jako Instytucji Wdrażającej PO IiŚ oraz MF EOG i NMF, wpłynęły dotacje z budżetu państwa w kwocie **13.859** tys. zł z tytułu refundacji wydatków w ramach pomocy technicznej, wobec wielkości zaplanowanej na **17.107** tys. zł. Niższa kwota refundacji ze środków pomocy technicznej wynika, przede wszystkim, z poniesienia niższych kosztów wyjazdów studyjnych i konferencji bilateralnych, w związku z realizacją MF EOG i NMF. W Planie finansowym Narodowego Funduszu zaplanowano także przychody z dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów w ramach projektu „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” w kwocie **7.749** tys. zł. W 2015 r. nie wypłacono żadnych środków. Przyczyną braku wykonania w ww. pozycji było niepodpisanie w 2015 r. właściwej umowy o dofinansowanie.

III.1.2.6. Środki na wydatki majątkowe

W 2015 r. przewidywano udzielenie wsparcia kapitałowego w kwocie **10.000** tys. zł, jednak nie zrealizowano kwoty wydatków na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego (poz. VIII.1 części A tabeli 3). Ujęcie finansowania kapitałowego w Planie finansowym było próbą wznowienia stosowania tej formy działalności i wymaga prowadzenia w dalszym ciągu wzmożonych działań informacyjno-promocyjnych.

III.1.2.7. Środki przyznane innym podmiotom

W pozycji Środki przyznane innym podmiotom (poz. IX części A tabeli 3) zaplanowano koszty finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków Narodowego Funduszu. Zarówno planowane, jak i zrealizowane wielkości, odpowiadają, co do wartości, pozycji Środki przekazane innym podmiotom (poz. III.2.1 części A tabeli 3).

III.1.3 Część C tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu

Narodowy Fundusz, jako jednostka sektora finansów publicznych, utrzymuje środki pieniężne na rachunkach Banku Gospodarstwa Krajowego. W części C tabeli Planu finansowego przedstawiono wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów (poz. 1 części C tabeli 3).

W Planie finansowym na 2015 r. przewidywano stan środków na poziomie **2.568.502** tys. zł. W rzeczywistości wolne środki finansowe wykazywane w tej pozycji wyniosły **4.192.071** tys. zł.

III.2. Ocena Sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu za rok obrotowy 2015 zostało zbadane przez niezależnego biegłego rewidenta. Biegły rewident uznał, że Sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu jest zgodne z wpływającymi na jego treść przepisami prawa i postanowieniami statutu Narodowego Funduszu, zostało sporządzone zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, a także w sposób rzetelny i jasny przedstawia wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji finansowej i majątkowej Narodowego Funduszu. Opinia biegłego rewidenta, badającego Sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu za rok obrotowy 2015, przedstawiona została w załączniku 1, a podstawowe dane finansowe Narodowego Funduszu w 2015 r. w załączniku 2.

III.3. Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym w 2015 r.

W 2015 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej realizował następujące zadania i podzadania w ramach 3 funkcji państwa (podane poniżej kwoty dotyczą wypłaconego dofinansowania bezzwrotnego):

1) w funkcji 12 Środowisko – 7 zadań

- 12.1.W. Kształtowanie bioróżnorodności (3 podzadania 12.1.1, 12.1.2, 12.1.3) na kwotę **144.583** tys. zł (79% planu) z wykorzystaniem miernika ***Suma zasięgów powierzchniowych zrealizowanych działań służących ochronie i kształtowaniu wartości przyrodniczych i krajobrazowych (ha)***. Realizacja zadania polegała na wspieraniu realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazowej, odtworzeniu i wzbogaceniu zasobów przyrody oraz ograniczeniu degradacji środowiska naturalnego, jak i

powstrzymaniu utraty różnorodności biologicznej. Miernik z zakładanej w planie wartości 543,3 tys. ha został zrealizowany w 58% (317 tys. ha powierzchni). Głównym czynnikiem, który wpłynął na odchylenie miernika od wartości planowanej było niepotwierdzenie osiągnięcia wartości miernika, przez 2 projekty zakończone w 2015 roku. Termin potwierdzenia osiągnięcia efektu dla tych projektów został określony na koniec marca 2016. Dla jednej z umów wartość miernika wynosi 126,4 tys. ha, dla drugiej 95,7 tys. ha.

- 12.2.W. Poprawa jakości powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu (2 podzadania – 12.2.1, 12.2.2) na kwotę **476.994** tys. zł (68% planu), z wykorzystaniem miernika: ***Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji CO₂ wyrażona w Mg/rok***. Realizacja zadania polegała na obniżeniu poziomu zanieczyszczenia powietrza oraz ograniczeniu emisji substancji powodujących efekt cieplarniany. Miernik przedstawia potencjalne ograniczenie emisji gazów cieplarnianych wynikające z realizacji przedsięwzięć przy wsparciu Narodowego Funduszu (po otrzymaniu potwierdzenia osiągnięcia efektu ekologicznego). Zadania związane z ograniczeniem zużycia energii (m.in. termomodernizacja) są także przeliczane i prezentują redukcję emisji gazów cieplarnianych do powietrza, spowodowaną ograniczeniem zużycia energii. Miernik, z zakładanej w planie wartości 192,8 tys. Mg/rok, został zrealizowany w 83% (160 tys. Mg/rok ograniczonej lub unikniętej emisji CO₂). Głównymi czynnikami wpływającymi na niewykonanie zakładanej wartości miernika była konieczność dostosowania treści programu priorytetowego „Prosument” do regulacji wynikających z ustawy o OZE, skutkującej zmniejszeniem wartości planowanego efektu dla programu. Spowodowało to uruchomienie naboru wniosków dopiero w sierpniu 2015 r., co dodatkowo skutkowało przeniesieniem osiągnięcia części wskaźnika na 2016 r. Ponadto do obsługi programu przystąpił tylko jeden bank, co w konsekwencji przełożyło się na znacznie mniejsze wypłaty, a co za tym idzie osiągnięty niższy niż przewidywano efekt o 26 tys. Mg/rok. Poza tym, zakładanego efektu z umów kończonych w 2015 roku nie osiągnęły inwestycje związane z OZE tj. elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę oraz biogazownie. Przyczynami niewykonania są opóźnienia w realizacji umów przez beneficjenta i zamknięcie jednej z umów z mniejszym od zakładanego efektem ekologicznym. Stosunkowo największe efekty osiągnięto na skutek realizacji programów termomodernizacyjnych ze środków Systemu Zielonych Inwestycji tj. zmniejszenie emisji o 134 tys. Mg/rok, wobec planu 104 tys. Mg/rok.
- 12.3.W. Gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi (1 podzadanie 12.3.2) na kwotę **118.167** tys. zł (68% planu), z wykorzystaniem miernika ***Liczba wykonanych egzemplarzy opracowań geologicznych wyrażona w sztukach***. Realizacja zadania polegała na wsparciu przedsięwzięć służących rozpoznaniu budowy geologicznej kraju oraz gospodarce zasobami złóż kopalin i wód podziemnych. Miernik z zakładanej w planie wartości 1 016 szt. został zrealizowany w 167% (1 700 wykonanych opracowań). Zarezerwowane w budżecie programu priorytetowego „Geologia i geozagrożenia – Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarka zasobami złóż kopalin i wód podziemnych” środki pozwoliły na podpisanie umów, w ramach których zawarto wykonanie większej liczby sztuk niż pierwotnie planowano.
- 12.4.W. Gospodarka odpadami (2 podzadania- 12.4.1 i 12.4.2) na kwotę **204.716** tys. zł (77% planu) z wykorzystaniem miernika: ***Masa odpadów poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu wyrażona w Mg/rok***. Realizacja zadania polegała na zapewnieniu postępowania z odpadami w sposób niezagrażający życiu i zdrowiu ludzi oraz środowisku. Wykonanie miernika za 2015 r. zostało zrealizowane w 170% (plan 281,4 tys. Mg/rok, wykonanie 2015 roku 478,5 tys. Mg/rok). Wykonanie miernika wyższe od zakładanego, wynika głównie z uzyskania większego niż pierwotnie zakładano, efektu w postaci masy pojazdów wycofanych z eksploatacji przyjętych do stacji demontażu pojazdów. Zgodnie ze złożonymi sprawozdaniami przez podmioty zajmujące się zbiórką i przetwarzaniem pojazdów wartość miernika wyniosła 456 tys. Mg/rok wobec planu 270 tys. Mg/rok.
- 12.5.W. Gospodarowanie zasobami wodnymi (3 podzadania – 12.5.1, 12.5.2 i 12.5.3) na kwotę **269.516** tys. zł (79% planu), z wykorzystaniem miernika ***Liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową wyrażona w tysiącach osób***. Realizacja zadania polegała na wspieraniu

realizacji inwestycji służących ograniczeniu negatywnych konsekwencji powodzi i suszy. Miernik z zakładanej w planie wartości 262 tys. osób został zrealizowany w 8% (21,9 tys. osób). Odchylenie od planowanej wartości miernika wynika głównie z opóźnienia w realizacji projektu Budowa zbiornika przeciwpowodziowego "Świnna Poręba", dla którego planowano objęcie ochroną 150 tys. osób. Do końca 2015 r. nie potwierdzono osiągnięcia efektu rzeczowego na podstawie dokumentów przysłanych przez beneficjenta. Natomiast dokumenty dotyczące osiągnięcia efektu ekologicznego zostaną przysłane dopiero z końcem roku 2016, co oznacza, iż jego potwierdzenie może nastąpić w roku 2016 lub 2017. Ponadto odchylenie dla programu priorytetowego „Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych” (dla którego przewidziano zabezpieczenie powodziowe dla 112 tys. osób) wynika z opóźnień w rozstrzyganiu przetargów oraz nieterminowego uzyskiwania wymaganych pozwoleń.

- 12.6.W. Kontrola, monitoring środowiska i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska (2 podzadania 12.6.1 i 12.6.2) na kwotę **130.567** tys. zł (75% planu), z wykorzystaniem miernika: **Liczba nowych lub zmodernizowanych stanowisk pomiarowych i innych narzędzi w zakresie monitoringu wyrażona w sztukach**. Realizacja zadania polegała na wsparciu beneficjentów w realizacji działań mających na celu zapewnienie pełnej informacji o bieżącym stanie środowiska i kierunkach jego zmian oraz zwiększaniu poziomu ochrony przed skutkami zagrożeń i poważnych awarii. Miernik z zakładanej w planie wartości 25 szt. został zrealizowany w 96%.
- 12.7.W. Zintegrowane działania na rzecz ochrony środowiska (3 podzadania – 12.7.1, 12.7.2 i 12.7.3) na kwotę **321.428** tys. zł (97% planu), z wykorzystaniem miernika: **Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków wyrażona w RLM**. Realizacja zadania polegała na stworzeniu warunków niezbędnych do realizacji polityki ekologicznej państwa, podniesieniu świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz rozwinięciu infrastruktury przyczyniającej się do poprawy stanu środowiska. Głównymi czynnikami mającymi wpływ na niewykonanie planowanej wartości miernika były nieleżące po stronie Narodowego Funduszu przesunięcia terminów realizacji projektów na 2016 r. lub opóźnienia w przekazaniu przez beneficjentów dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektu ekologicznego. Ponadto niewykonanie planu wynika z rozszerzenia zakresu rzeczowego wybranych przedsięwzięć skutkującego wydłużeniem okresu ich realizacji. Łącznie dla programów „Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego” oraz „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach”. Odchylenie od planu wynikające z wyżej wymienionych przyczyn wynosi 38,1 tys. RLM.

2) w funkcji 19 Infrastruktura transportowa – 1 zadanie

- 19.3 Wspieranie transportu morskiego i żeglugi śródlądowej (1 podzadanie 19.3.2) na kwotę **1.500** tys. zł, z wykorzystaniem miernika: **Liczba zrealizowanych umów z Ministrem właściwym ds. transportu w zakresie dofinansowania żeglugi śródlądowej wyrażona w sztukach**. Miernik został zrealizowany w wartości 1 sztuki. Wartość ta nie była ujęta w planie, co było związane z brakiem informacji od ministra właściwego ds. transportu o zapotrzebowaniu na środki na rozwój żeglugi śródlądowej z budżetu Narodowego Funduszu.

3) w funkcji 22 Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna – 3 zadania. W funkcji 22 nie występują mierniki rozumiane jako stopień osiągnięcia celu wyrażające wartościowe (ilościowe) lub opisowe określenie efektu z poniesionych nakładów. Tak więc w funkcji 22 realizacja planu jest opisana jedynie wielkością wydatkowanych środków pieniężnych.

- 22.1.W. Koordynacja merytoryczna działalności, planowania strategicznego i operacyjnego (3 podzadania – 22.1.1, 22.1.2 i 22.1.3) na kwotę **18.889** tys. zł (84% planu).
- 22.2. Obsługa administracyjna (2 podzadania – 22.2.1, 22.2.2) na kwotę **6.068** tys. zł, (79% planu).
- 22.3. „Obsługa techniczna (2 podzadania 22.3.1, 22.3.2) na kwotę **16.410** tys. zł (94% planu).

Tabela 6 Wykonanie planu kosztów w układzie zadaniowym w 2015 r.

Funkcja / zadanie / podzadanie (nr i nazwa)	Wydatki				Cel	Mernik			
	Plan wg ustawy budżetowej na 2015 r. (tys. zł)	Wykonanie (tys. zł)	Zobowiązania (tys. zł)	3/2 (%)		Nazwa	Plan wg ustawy budżetowej na 2015 r.	Wykonanie	9/8 (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
12. Środowisko	2 172 690	1 665 971	70 381	77					
12.1.W Kształtowanie bioróżnorodności	182 506	144 583		79	Ochrona i kształtowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych	Suma zasięgów powierzchniowych zrealizowanych działań służących ochronie i kształtowaniu wartości przyrodniczych i krajobrazowych (ha)	543 340	317 044	58
12.1.1.W Ochrona przyrody i krajobrazu	95 848	94 085		98	Utrzymanie, odtworzenie lub wzbogacenie różnorodności biologicznej	Powierzchnia obszarów na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów (ha)	543 332	317 036	58
12.1.2.W Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	0	669			Wsparcie rozwoju zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej oraz ochrona ekosystemów leśnych	Liczba beneficjentów objętych wsparciem w danym roku (szt.)	-		2
12.1.3. Ochrona gleb	86 658	49 829		58	Zapewnienie zachowania funkcji gleb i rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych	Powierzchnia obszarów poddanych rekultywacji i zabiegom ochronnym (ha)	8	8	100
12.2.W Poprawa jakości powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu	702 038	476 994		68	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla (Mg/rok)	192 788	159 990	83
12.2.1.W Ochrona powietrza	375	1 992		531	Obniżenie poziomu zanieczyszczenia powietrza	Liczba opracowanych programów ochrony powietrza (szt.)	3	6	200
12.2.2.W Ochrona klimatu oraz handel emisjami zanieczyszczeń	701 663	475 002		68	Ograniczenie emisji substancji powodujących efekt cieplarniany	Ilość wyprodukowanej energii (MWh/rok)	63 000	42 631	68
12.3.W Gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi	175 025	118 167		68	Rozpoznawanie budowy geologicznej kraju pod kątem możliwości zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wody podziemne wraz z ich ochroną	Liczba wykonanych egzemplarzy opracowań geologicznych (szt)	1 016	1 700	167
12.3.2.W Badania geologiczne	175 025	118 167		68	Zapewnienie rozpoznawania budowy geologicznej kraju oraz gospodarka zasobami złóż kopalin i wód podziemnych	Liczba wykonanych w danym roku tytułów opracowań geologicznych (np.: map, atlasów i poradników geologicznych) (szt.)	14	10	71
12.4.W Gospodarka odpadami	264 954	204 716		77	Zapewnienie racjonalnej gospodarki odpadami	Masa odpadów poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu (Mg/rok)	281 436	478 461	170
12.4.1.W Polityka państwa w zakresie gospodarki odpadami	0	541			Wsparcie realizacji polityki Ministra Środowiska w zakresie gospodarowania odpadami	Liczba beneficjentów objętych wsparciem (szt.)	-	1	
12.4.2.W Przedsięwzięcia w zakresie gospodarki odpadami	264 954	204 175		77	Zapewnienie postępowania z odpadami w sposób niezagrażający życiu i zdrowiu ludzi oraz środowisku	Ograniczenie masy składowanych odpadów (Mg/rok)	4 415	25 568	579
12.5.W Gospodarowanie zasobami wodnymi	341 779	269 516		79	Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców	Liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową (tys. osób)	262	21,9	8
12.5.1. Kształtowanie, ochrona i wykorzystanie zasobów wodnych	0	17 403			Zaspokojenie potrzeb wodnych ludności i zapewnienie właściwych warunków korzystania z wód	Liczba przedsięwzięć objętych wsparciem w danym roku (szt.)	-	30	
12.5.2. Utrzymanie powierzonego majątku związanego z gospodarką wodną	0	36 238			Zapewnienie właściwych warunków korzystania z wód i urządzeń wodnych	Liczba przedsięwzięć objętych wsparciem w danym roku (szt.)	-	18	
12.5.3.W Ochrona przeciwpowodziowa oraz przeciwdziałanie skutkom suszy	341 779	215 875		63	Ograniczenie negatywnych konsekwencji powodzi i suszy	Liczba zaprojektowanych, wybudowanych i przebudowanych urządzeń służących gospodarowaniu wodami (szt)	29	20	69

Tabela 6 cd.

12.6.W Kontrola, monitoring środowiska i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	174 933	130 567		75	Ochrona stanu środowiska poprzez działania kontrolne, monitorujące oraz przeciwdziałające zagrożeniom środowiska	Liczba nowych lub zmodernizowanych stanowisk pomiarowych i innych narzędzi w zakresie monitoringu (szt.)	25	24	96
12.6.1.W Monitoring środowiska i kontrole w zakresie ochrony środowiska	98 140	90 254		92	Zapewnienie pełnej informacji o bieżącym stanie środowiska i kierunkach jego zmian	Liczba utrzymanych stacji sieci pomiarowo obserwacyjnych (szt.)	62	62	100
12.6.2.W Ochrona przed skutkami zagrożeń	76 793	40 313		52	Zwiększenie poziomu ochrony przed skutkami zagrożeń i poważnych awarii	Liczba specjalistycznego sprzętu niezbędnego do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń. (szt.)	71	205	289
12.7.W Zintegrowane działania na rzecz ochrony środowiska	331 455	321 428	70 381	97	Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju i tworzenia podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków (RLM)	120 196	82 040	68
12.7.1. Koordynacja i realizacja zintegrowanych działań na rzecz ochrony środowiska	216 170	128 988	70 381	60	Stworzenie warunków niezbędnych do realizacji polityki ekologicznej państwa	Liczba wykonanych opracowań/ekspertyz, analiz (szt.)	40	133	333
12.7.2.W Promocja zachowań proekologicznych i edukacja środowiskowa	57 397	46 449		81	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych (mln osób)	110	266	242
12.7.3. Wsparcie rozbudowy infrastruktury ochrony środowiska	57 888	145 991		252	Przyczynienie się do wyposażenia aglomeracji w infrastrukturę wodno-ściekową poprzez wsparcie realizacji przedsięwzięć	Przepustowość urządzeń/obiektów poddanych modernizacji (RLM)	462 306	289 920	63
19. Infrastruktura transportowa	0	1 500							
19.3. Wspieranie transportu morskiego i żeglugi śródlądowej	0	1 500			Zwiększenie dostępności i poprawa jakości transportu morskiego i żeglugi śródlądowej	Liczba zrealizowanych umów z Ministrem właściwym ds. transportu w zakresie dofinansowania żeglugi śródlądowej (szt.)	-		1
19.3.2. Wspieranie infrastruktury morskiej i żeglugi śródlądowej	0	1 500			Zmniejszenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do wód i powietrza oraz zmniejszenie obciążenia dla środowiska poprzez wykorzystanie w transporcie jednostek floty żeglugi śródlądowej	Liczba realizowanych umów z Ministrem właściwym ds. transportu w zakresie dofinansowania żeglugi śródlądowej (szt.)	-		1
22. Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna	47 630	41 367		87					
22.1.W Koordynacja merytoryczna działalności, planowania strategicznego i operacyjnego	22 538	18 889		84					
22.1.1.W Promocja, reprezentacja urzędu i doradztwo o charakterze programowym i ogólnopolitycznym	9 683	8 422		87					
22.1.2.W Ochrona informacji, danych osobowych, zarządzanie systemem bezpieczeństwa informacji oraz obsługa prawna	4 847	3 879 530							
22.1.3.W Audyt, kontrola oraz metody zarządzania	8 008	6 587		82					
22.2.W Obsługa administracyjna	7 714	6 068		79					
22.2.1.W Zarządzanie zasobami ludzkimi oraz realizacja polityki finansowej	4 117	3 157		77					
22.2.2.W Obsługa logistyczna	3 597	2 911		81					
22.3.W Obsługa techniczna	17 378	16 410		94					
22.3.1.W Zarządzanie systemami teleinformatycznymi	7 007	8 466		121					
22.3.2.W Utrzymanie i odnowa majątku	10 371	7 943		77					
Wydatki	2 220 320	1 708 838	70 381	77					

IV. Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2015 r.

IV.1. Wstęp i objaśnienia

Narodowy Fundusz finansując ochronę środowiska i gospodarkę wodną w 2015 r., w ramach posiadanych i obsługiwanych przez niego środków finansowych, dążył do maksymalizacji efektu ekologicznego lub rzeczowego.

Dokonując w 2015 r. wyboru przedsięwzięć do dofinansowania kierowano się, przede wszystkim, zasadą prowadzenia gospodarki finansowej w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków europejskich niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

Efekty ekologiczne opisane w tym rozdziale, dotyczą wielkości uzyskanych z umów zakończonych w 2015 r., jak również planowanych do uzyskania z umów podpisanych w tym roku. W przypadku umów, dla których efekt ekologiczny jest równoważny efektowi rzeczowemu przedstawiono efekt rzeczowy. Prezentowane efekty odnoszą się do całego przedsięwzięcia, a nie jedynie do jego części finansowanej przez Narodowy Fundusz.

Podstawą do udzielania dofinansowania były programy priorytetowe, w których ustalono szczegółowe zasady oraz kryteria wyboru przedsięwzięć.

Zapotrzebowanie na środki na ochronę środowiska i gospodarkę wodną do projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2015 r., wyznaczającego ramy finansowe działalności Narodowego Funduszu w 2015 r., zostało określone w II kwartale 2014 r., biorąc pod uwagę planowane wypłaty z umów podpisanych, wnioski o dofinansowanie będące na różnych etapach rozpatrywania, jak również zatwierdzone budżety programów priorytetowych.

W Planie działalności Narodowego Funduszu, uchwalonym przez Radę Nadzorczą 27 stycznia 2015 r., na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie środków własnych, będących w dyspozycji Narodowego Funduszu lub obsługiwanych przez niego środków europejskich, przewidywano łączne wydatkowanie **6.356.000** tys. zł (poz. III tabeli 1), a kwoty finansowania bezzwrotnego zawierały się w limitach określonych w Planie finansowym.

IV.2. Finansowanie przedsięwzięć ze środków własnych Narodowego Funduszu realizowanych bez udziału środków europejskich i współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich

IV.2.1. Wstęp

W rozdziale tym omówiono wydatki Narodowego Funduszu na ochronę środowiska i gospodarkę wodną na finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich i współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich. Środkami tymi finansowane były, przede wszystkim, przedsięwzięcia służące realizacji polityki zrównoważonego rozwoju państwa.

W rozdziale IV.2.2 zamieszczono zestawienia tabelaryczne przedstawiające wydatki w dziedzinach, jak również na współfinansowanie ze środków własnych Narodowego Funduszu przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich w 2015 r., w podziale na finansowanie pożyczkowe i

dotacyjne, a w kolejnych rozdziałach, tj. IV.2.3-IV.2.15 przedstawiono najbardziej istotne informacje dotyczące kierunków rozdysponowania środków, planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2015 r.

W załączniku 3 przedstawiono realizację wydatkowania środków w 2015 r. w układzie programów priorytetowych, natomiast w załączniku 4 kwoty podpisanych w 2015 r. umów w układzie tych programów.

IV.2.2. Tabele finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2015 r.

Tabela 7 Pożyczkowe finansowanie ochrony środowiska przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich i współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich w 2015 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Plan 2015 r.	Wykonanie 2015 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Ochrona wód	138 625	93 000	272 219	292,7%	196,4%
	w tym:					
1.1	współfinansowanie środków europejskich	101 431		252 113		248,6%
2	Ochrona klimatu i atmosfery	253 551	490 050	432 470	88,3%	170,6%
	w tym:					
2.1	współfinansowanie środków europejskich	45 301		49 699		109,7%
3	Ochrona powierzchni ziemi	372 277	683 589	896 181	131,1%	240,7%
	w tym:					
3.1	współfinansowanie środków europejskich	368 523		732 193		198,7%
4	Ochrona przyrody i krajobrazu	3 378	4 594	4 430	96,4%	131,1%
5	Monitoring Środowiska	540	1 000	-55 *		
6	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	665	6 205	3 065	49,4%	460,9%
	w tym:					
6.1	współfinansowanie środków europejskich			2 684		
7	Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW	86 102	114 000	227 064	199,2%	263,7%
8	Współfinansowanie Programu LIFE		7 462	2 893	38,8%	
9	Edukacja ekologiczna		100			
10	Razem NFOŚiGW - finansowanie pożyczkowe (1+2+3+4+5+6+7+8+9)	855 138	1 400 000	1 838 267	131,3%	215,0%

* - zwrot środków pożyczki niewydatkowanych w 2014 r.

Tabela 8 Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach w 2015 r. – zestawienie zbiorcze (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Plan 2015 r.	Wykonanie 2015 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych i dotacje na realizację zadań bieżących	1 075 774	1 540 229	1 027 810	66,7%	95,5%
1.1	z tego: Dotacje w dziedzinach	1 069 300	1 520 729	1 011 201	66,5%	94,6%
	z tego:					
1.1.1	Ochrona wód	38 255	36 000	29 735	82,6%	77,7%
1.1.2	Gospodarka wodna	210 000	80 800	80 525	99,7%	38,3%
1.1.3	Ochrona klimatu i atmosfery	220 497	715 077	347 523	48,6%	157,6%
1.1.4	Ochrona powierzchni ziemi	176 613	254 174	196 702	77,4%	111,4%
1.1.5	Ochrona przyrody i krajobrazu	39 546	36 283	40 600	111,9%	102,7%
1.1.6	Górnictwo	53 671	78 473	48 150	61,4%	89,7%
1.1.7	Geologia	153 566	172 203	138 151	80,2%	90,0%
1.1.8	Monitoring Środowiska	65 166	53 327	51 546	96,7%	79,1%
1.1.9	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	61 691	35 240	30 605	86,8%	49,6%
1.1.10	Edukacja ekologiczna	41 736	31 652	30 999	97,9%	74,3%
1.1.11	Generator Koncepcji Ekologicznych	5 059	20 000	15 165	75,8%	299,8%
1.1.12	Ekologiczne formy transportu	3 500	1 500	1 500	100,0%	42,9%
1.1.13	Doradztwo energetyczne		6 000			
1.2	Pozostałe - odniesione do dziedzin	6 474	19 500	16 609	85,2%	256,5%
1.2.1	z tego: Umorzenia pożyczek	6 474	19 500	16 609	85,2%	256,5%
2	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	523 626	421 029	406 451	96,5%	77,6%
	z tego:					
2.1	Gospodarka wodna	140 363	159 687	163 542	102,4%	116,5%
2.2	Ochrona klimatu i atmosfery	227 953	82 993	110 479	133,1%	48,5%
2.3	Ochrona powierzchni ziemi	385	550	599	108,9%	155,6%
2.4	Ochrona przyrody i krajobrazu	642	1 870	1 069	57,2%	166,5%
2.5	Górnictwo	3 142	527	372	70,6%	11,8%
2.6	Geologia	70	768	442	57,6%	631,4%
2.7	Monitoring Środowiska	29 210	41 781	37 726	90,3%	129,2%
2.8	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	37 751	40 829	8 918	21,8%	23,6%
2.9	Edukacja ekologiczna	10 131	12 248	11 441	93,4%	112,9%
2.10	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	73 979	79 776	71 863	90,1%	97,1%
3	Finansowanie zadań krajowego operatora GIS	362	589	376	63,8%	103,9%
4	Razem NFOŚiGW - finansowanie dotacyjne w dziedzinach – zestawienie zbiorcze (1+2+3)	1 599 762	1 961 847	1 434 637	73,1%	89,7%

Tabela 8.1 Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w 2015 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Wykonanie 2015 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	393 942	363 547	92,3%
	z tego:			
1.1	Dotacje w dziedzinach	391 990	362 060	92,4%
	z tego:			
1.1.1	Ochrona wód	18 252	16 818	92,1%
	w tym:			
1.1.1.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		572	
1.1.2	Gospodarka wodna	210 000	80 525	38,3%
	w tym:			
1.1.2.1	na finansowanie zadań „Programu Świnna Poręba”	210 000	80 525	38,3%
1.1.3	Ochrona klimatu i atmosfery	69 389	192 343	277,2%
	w tym:			
1.1.3.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		50 920	
1.1.4	Ochrona powierzchni ziemi	5 267	6 481	123,0%
1.1.5	Ochrona przyrody i krajobrazu	28 014	28 578	102,0%
	w tym:			
1.1.5.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		991	
1.1.6	Geologia	3 109	1 327	42,7%
1.1.7	Monitoring Środowiska	191	1 792	938,2%
1.1.8	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	50 679	22 891	45,2%
1.1.9	Edukacja ekologiczna	3 589	3 436	95,7%
1.1.10	Ekologiczne formy transportu	3 500	1 500	42,9%
1.1.11	Górnictwo		6 369	
1.2	Pozostałe - odniesione do dziedzin dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	1 952	1 487	76,2%
	z tego:			
1.2.1	Umorzenia pożyczek	1 952	1 487	76,2%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	55 063	58 458	106,2%
	z tego:			
2.1	Ochrona klimatu i atmosfery	221	2 405	1 088,2%
	w tym:			
2.1.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		1 826	
2.2	Ochrona powierzchni ziemi	29 580	35 697	120,7%
	w tym:			
2.2.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		20 448	
2.3	Ochrona przyrody i krajobrazu	5 099	7 726	151,5%
2.4	Górnictwo	125	167	133,6%
2.5	Geologia	17 742	11 105	62,6%
2.6	Edukacja ekologiczna	2 296	1 358	59,1%
3	Razem NFOŚiGW - finansowanie dotacyjne w dziedzinach dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych (1+2)	449 005	422 005	94,0%

Tabela 8.2 Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych w 2015 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Wykonanie 2015 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	205 407	228 238	111,1%
	z tego:			
1.1	Dotacje w dziedzinach	200 885	213 116	106,1%
	z tego:			
1.1.1	Ochrona wód	20 003	12 917	64,6%
1.1.2	Ochrona klimatu i atmosfery	130 655	136 336	104,3%
	w tym:			
1.1.2.1	Dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych	83 345	3 367	4,0%
1.1.3	Ochrona powierzchni ziemi	375	2 004	534,4%
1.1.4	Ochrona przyrody i krajobrazu	3 312	3 040	91,8%
1.1.5	Górnictwo	1 274	2 866	225,0%
1.1.6	Geologia	24 738	32 449	131,2%
1.1.7	Monitoring Środowiska	3 807	372	9,8%
1.1.8	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	11 012	7 714	70,1%
1.1.9	Edukacja ekologiczna	650	253	38,9%
1.1.10	Generator Koncepcji Ekologicznych	5 059	15 165	299,8%
1.2	Pozostałe - odniesione do dziedzin dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	4 522	15 122	334,4%
	z tego:			
1.2.1	Umorzenia pożyczek	4 522	15 122	334,4%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	421 362	377 567	89,6%
	z tego:			
2.1	Ochrona klimatu i atmosfery	20 232	16 439	81,3%
2.2	Ochrona powierzchni ziemi	141 391	152 520	107,9%
2.3	Ochrona przyrody i krajobrazu	3 121	1 256	40,2%
2.4	Górnictwo	52 272	38 748	74,1%
2.5	Geologia	107 977	93 270	86,4%
2.6	Monitoring Środowiska	61 168	49 382	80,7%
2.7	Edukacja ekologiczna	35 201	25 952	73,7%
3	Razem NFOŚiGW - finansowanie dotacyjne w dziedzinach dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (1+2)	626 769	605 805	96,7%

Tabela 8.3 Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych w 2015 r. – finansowanie w dziedzinach (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Wykonanie 2015 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Środki przekazane do budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	379 547	254 984	67,2%
	z tego:			
1.1	Gospodarka wodna	106 251	122 581	115,4%
1.2	Ochrona klimatu i atmosfery	227 953	110 424	48,4%
1.3	Ochrona powierzchni ziemi		5	
1.4	Ochrona przyrody i krajobrazu	40	6	15,0%
1.5	Górnictwo	2 446	142	5,8%
1.6	Monitoring Środowiska	4 137	12 802	309,5%
1.7	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	37 669	8 918	23,7%
1.8	Edukacja ekologiczna		106	
1.9	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	1 051		
2	Środki przekazane do budżetu państwa na realizację zadań bieżących	144 079	151 467	105,1%
	z tego:			
2.1	Gospodarka wodna	34 112	40 961	120,1%
2.2	Ochrona klimatu i atmosfery		55	
2.3	Ochrona powierzchni ziemi	385	594	154,3%
2.4	Ochrona przyrody i krajobrazu	602	1 063	176,6%
2.5	Górnictwo	696	230	33,0%
2.6	Geologia	70	442	631,4%
2.7	Monitoring Środowiska	25 073	24 924	99,4%
2.8	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	82		
2.9	Edukacja ekologiczna	10 131	11 335	111,9%
2.10	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	72 928	71 863	98,5%
3	Razem NFOŚiGW - środki przekazane do budżetu państwa w dziedzinach (1+2)	523 626	406 451	77,6%

Tabela 9 Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich w 2015 r. – zestawienie zbiorcze (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Plan 2015 r.	Wykonanie 2015 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych i dotacji na realizację zadań bieżących na współfinansowanie środków europejskich	128 250	125 871	160 434	127,5%	125,1%
	z tego:					
1.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	20 033	46 051	35 164	76,4%	175,5%
	z tego:					
1.1.1	I oś priorytetowa		11 000	10 423	94,8%	
1.1.1	V oś priorytetowa	5 230	7 770	4 627	59,5%	88,5%
1.1.2	Korekta systemowa - I oś priorytetowa PO IiŚ	93	6 917	1 615	23,3%	1 736,6%
1.1.3	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji	14 710	20 364	18 499	90,8%	125,8%
	z tego:					
1.1.3.1	I oś priorytetowa	14 578	20 278	18 461	91,0%	126,6%
1.1.3.2	IV oś priorytetowa	59	51	38	74,5%	64,4%
1.1.3.3	IX oś priorytetowa	73	35			
1.2	ISPA/Fundusz Spójności 2000-2006	77 590	39 894	90 116	225,9%	116,1%
	z tego:					
1.2.1	Korekta systemowa	65 695	29 894	81 425	272,4%	123,9%
1.2.2	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	11 895	10 000	8 691	86,9%	73,1%
	z tego:					
1.2.2.1	Gospodarka wodno-ściekowa	11 871	10 000	8 691	86,9%	73,2%
1.2.2.2	Ochrona atmosfery i klimatu	24				
1.3	Współfinansowanie LIFE	30 627	39 926	35 154	88,0%	114,8%
2	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	4 105	11 973	5 402	45,1%	131,6%
	z tego:					
2.1	Współfinansowanie LIFE	4 105	11 973	5 402	45,1%	131,6%
3	Koszty krajowe programów zagranicznych (rozliczenie końcowe Memorandum 013 w ramach ISPA/Funduszu Spójności 2000-2006)			1 947		
4	Współfinansowanie MF EOG i NMF (Fundusz Małych Grantów)		309	27	8,7%	
5	Razem dotacyjne finansowanie ochrony środowiska - współfinansowanie środków europejskich (1+2+3+4)	132 355	138 153	167 810	121,5%	126,8%

Tabela 9.1 Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w 2015 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Wykonanie 2015 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	24 058	53 311	221,6%
	z tego:			
1.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	1 050	11 891	1132,5%
	z tego:			
1.1.1	I oś priorytetowa		10 423	
1.1.2	V oś priorytetowa	957	1 026	107,2%
1.1.3	Korekta systemowa PO liŚ	93	442	475,3%
	z tego:			
1.1.3.1	I oś priorytetowa		442	
1.1.3.2	IX oś priorytetowa	93		
1.2	Współfinansowanie LIFE	2 500	10 093	403,7%
1.3	Korekta systemowa ISPA/Fundusz Spójności 2000-2006	20 508	31 327	152,8%
	z tego:			
1.3.1	Gospodarka wodno-ściekowa	19 767	27 963	141,5%
1.3.2	Gospodarka odpadami	741	3 364	454,0%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	5 828	5 748	98,6%
	z tego:			
2.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - V oś priorytetowa	1 308	1 454	111,2%
2.2	Współfinansowanie LIFE	4 520	2 347	51,9%
2.3	Koszty krajowe programów zagranicznych		1 947	
3	Razem dotacyjne finansowanie ochrony środowiska dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych - współfinansowanie środków europejskich (1+2)	29 886	59 059	197,6%

Tabela 9.2 Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych w 2015 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Wykonanie 2015 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	57 964	64 115	110,6%
	z tego:			
1.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	710	1 911	269,2%
	z tego:			
1.1.1	Priorytet V	710	738	103,9%
1.1.2	Korekta systemowa PO liŚ		1 173	
	z tego:			
1.1.2.1	Priorytet I		1 173	
1.2	Współfinansowanie LIFE	12 067	12 106	100,3%
1.3	Korekta systemowa ISPA/Fundusz Spójności 2000-2006	45 187	50 098	110,9%
	z tego:			
1.3.1	Gospodarka wodno-ściekowa	39 433	48 085	121,9%
1.3.2	Gospodarka odpadami	1 256	2 013	160,3%
1.3.3	Ochrona klimatu i atmosfery	4 498		
2	Dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	13 795	12 017	87,1%
	z tego:			
2.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - Priorytet V	2 255	1 409	62,5%
2.2	Współfinansowanie LIFE	11 540	10 608	91,9%
3	Razem dotacyjne finansowanie ochrony środowiska dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych - współfinansowanie środków europejskich (1+2)	71 759	76 132	106,1%

Tabela 9.3 Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych w 2015 r. – współfinansowanie środków europejskich (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Wykonanie 2015 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	LIFE - środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	4 105	5 402	131,6%
	z tego:			
1.1	na realizację zadań bieżących	4 105	5 402	131,6%

IV.2.3. Ochrona wód

W zakresie ochrony wód w 2015 r. środki Narodowego Funduszu wydatkowane były w ramach 3. programów (części programów) priorytetowych, jak również w związku z rozliczeniami projektów realizowanych poza programami.

W ramach 3. programów priorytetowych:

- „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach” – wypłacono **315.582** tys. zł pożyczek i **18.461** tys. zł dopłat do oprocentowania kredytów bankowych;
- „Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego część 1) przydomowe oczyszczalnie ścieków” – wypłacono **11.491** tys. zł pożyczek i **29.163** tys. zł dotacji;
- „SYSTEM Część 3) Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, lokalnych oczyszczalni ścieków wraz z sieciami kanalizacyjnymi oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego” – wypłacono **572** tys. zł dotacji.

W zakresie wypłat pożyczek dla przedsięwzięć dofinansowywanych poza programami priorytetowymi w dziedzinie ochrony wód nastąpił zwrot niewykorzystanej pożyczki na „Gdański projekt wodno-ściekowy”, realizowany w ramach ISPA/Funduszu Spójności 2000-2006 w kwocie **54.854** tys. zł. W ramach przedsięwzięć dofinansowywanych poza programami priorytetowymi wypłacono **10.423** tys. zł dotacji na projekt wodno-ściekowy „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty”, którego kontynuacja nie uzyskała dofinansowania z PO liś 2007-2013 (poz. 1.1.1 tabeli 9).

Poza programami priorytetowymi wypłaconych zostało również **8.691** tys. zł dopłat do oprocentowania kredytów bankowych dla projektów zrealizowanych w ramach ISPA/Funduszu Spójności 2000-2006 (poz. 1.2.2.1 tabeli 9).

Łączny bilans wypłat środków w zakresie ochrony wód to **339.529** tys. zł, z tego:

- pożyczki – **272.219** tys. zł (poz. 1 tabeli 7);
- dotacje – **40.158** tys. zł (łącznie poz. 1.1.1 tabeli 8 i 1.1.1 tabeli 9);
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych – **27.152** tys. zł (łącznie poz. 1.1.3.1 i 1.2.2.1 tabeli 9).

Plan w zakresie wypłat pożyczek został zrealizowany w 293% ze względu na znaczące wypłaty dla projektów współfinansowanych z PO liś 2007-2013, przekształcenie umowy kredytowej z dopłatami na pożyczkę Narodowego Funduszu oraz prefinansowanie przedsięwzięć aplikujących do uzyskania dofinansowania z PO liś 2014-2020 (poz. 1.1 tabeli 7).

Plan wypłat środków bezzwrotnych (dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji) w kwocie **68.278** tys. zł (łącznie poz. 1.1.1 tabeli 8, 1.1.1, 1.1.3.1 i 1.2.2.1 tabeli 9) został zrealizowany w kwocie **67.310** tys. zł – realizacja planu 99%.

Planowane do uzyskania dla ochrony wód efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2015 r., jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych przedstawione są w tabeli 10.

Tabela 10 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2015 r. w dziedzinie ochrony wód

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczalni ścieków	RLM	69 289	100 321
2	Przepustowość urządzeń/obiektów poddanych modernizacji	RLM	527 664	384 920
3	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej	km	466	305
4	Długość wybudowanych podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego	km	25	213
5	Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	14	3 037

IV.2.4. Gospodarka wodna

W zakresie gospodarki wodnej w 2015 r. Narodowy Fundusz wypłacił łącznie **244.067** tys. zł, z tego dla programów priorytetowych:

- „Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych” – wypłacono **163.542** tys. zł w formie przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym;
- „Zadania wskazane przez ustawodawcę część 1) Zbiornik wielozadaniowy Świnna Poręba” – wypłacono **80.525** tys. zł dotacji.

Plan wypłat dotacji został zrealizowany w 100% (poz. 2.1 tabeli 8), a dofinansowania państwowych jednostek budżetowych w 102% (poz. 1.1.2 tabeli 8).

Środki przeznaczone były m.in. na budowę „Zbiornika Racibórz” – wypłacono **41.500** tys. zł i stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze – wypłacono **40.600** tys. zł – inwestycja wskazana przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Środki w kwocie **10.871** tys. zł przeznaczone zostały również na Odbudowę brzegów i udrożnienie Kanału Jeglińskiego w miejscowości Karwik, a **12.643** tys. zł wydatkowane na Przebudowę obiektów Bydgoskiego Węzła Wodnego na rzece Brdzie.

Na wspieranie proekologicznych form transportu w żegludze śródlądowej wydatkowane dodatkowo **1.500** tys. zł dotacji (poz. 1.1.12 tabeli 8) – realizacja planu w 100%.

Tabela 11 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2015 r. w dziedzinie gospodarki wodnej

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową	tys. osób		21,9
2	Powierzchnia terenów bezpośrednio objętych ochroną przeciwpowodziową	ha	1 700	8 587
3	Zaprojektowane wybudowane i przebudowane urządzenia służące gospodarowaniu wodami	szt.		20

IV.2.5. Ochrona klimatu i atmosfery

Programy priorytetowe i ich części realizowane w dziedzinie ochrony klimatu i atmosfery w 2015 r. to:

- „Poprawa jakości powietrza”:
 - część 1) Współfinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych – wypłacono **319** tys. zł dotacji;
 - część 2) KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii – wypłacono **49.344** tys. zł dotacji;
- „Poprawa efektywności energetycznej, Inteligentne sieci energetyczne” – wypłacono **10.473** tys. zł dotacji;
- „Poprawa efektywności energetycznej”:
 - część 1) LEMUR Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej – wypłacono **30.396** tys. zł pożyczek i **868** tys. zł dotacji;
 - część 2) Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych – wypłacono **2.923** tys. zł dotacji;
 - część 3) Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach – wypłacono **444** tys. zł dotacji;
- „Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Program dla przedsięwzięć dla odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji” – wypłacono **80.506** tys. zł pożyczek;
- „Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii”:
 - część 1) BOCIAN - Rozproszone, odnawialne źródła energii – wypłacono **7.353** tys. zł dotacji;
 - część 2) Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii – wypłacono **22.927** tys. zł pożyczek i **12.388** tys. zł dotacji;
- „System zielonych inwestycji”:
 - część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej – wypłacono **22.927** tys. zł pożyczek i **12.388** tys. zł dotacji;
 - część 2) Biogazownie rolnicze – wypłacono **78.676** tys. zł pożyczek i **48.502** tys. zł dotacji;
 - część 4) Budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu umożliwienia przyłączenia źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej (OZE) – wypłacono **18.214** tys. zł dotacji;
 - część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych – wypłacono **75.884** tys. zł dotacji i **110.479** tys. zł dofinansowania państwowych jednostek budżetowych;
 - część 6) SOWA – Energooszczędne oświetlenie uliczne – wypłacono **32.213** tys. zł pożyczek i **47.347** tys. zł dotacji;
 - Część 7) GAZELA - Niskoemisyjny transport miejski – wypłacono **37.500** tys. zł dotacji;
- „Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki” (wcześniejsza edycja programu) – wypłacono **106.784** tys. zł pożyczek i **2.552** tys. zł dotacji;
- „Wsparcie przedsiębiorców w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki Część 1) E-KUMULATOR – Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu” – w ramach tego programu nie było wypłat w 2015 r.;
- „Funkcjonowanie systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz działalność Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami” – wypłacono **14.298** tys. zł dotacji.

W zakresie dofinansowania przedsięwzięć realizowanych poza programami priorytetowymi wypłacono **3.306** tys. zł dotacji.

Wydatki w zakresie ochrony klimatu i atmosfery były ponoszone głównie z przychodów wynikających z ustawy Prawo energetyczne, ustawy o efektywności energetycznej oraz ze środków pochodzących ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji.

Finansowane były przedsięwzięcia dotyczące odnawialnych źródeł energii wysokosprawnej kogeneracji i rozwoju odnawialnych źródeł energii. Środki ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji przeznaczone były, przede wszystkim, na przedsięwzięcia termomodernizacyjne w budynkach użyteczności publicznej.

Narodowy Fundusz, jako Krajowy operator, zarządza Krajowym systemem zielonych inwestycji. W załączniku 5 do niniejszego Sprawozdania przedstawiono informację dotyczącą realizacji umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji, zawieranych na podstawie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

W ramach tej dziedziny, w formie pożyczek, planowano wydatkowanie kwoty **490.050** tys. zł, wypłacono **432.470** tys. zł – plan zrealizowano w 88% (poz. 2 tabeli 7). Wypłata dotacji w kwocie **347.550** tys. zł oznacza realizację wielkości zaplanowanej na **715.386** tys. zł w 49% (poz. 1.1.3 tabeli 8). W zakresie środków przekazanych do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych realizacja planu wyniosła 133%. Przy zaplanowanej kwocie wypłat na **82.993** tys. zł, wypłacono **110.479** tys. zł (poz. 2.2 tabeli 8).

Na niższe niż plan wykonanie wypłat pożyczek zdecydowany wpływ miała realizacja programu wdrażanego przez wojewódzkie fundusze „Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Część 5) Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii”. W ramach tego programu wypłacono prawie 80 mln zł mniej niż wynosił plan. Ze względu na to, że w wyniku postępowania przetargowego wybrany został tylko jeden bank który prowadził nabór wniosków, dostęp do jego oferty był ograniczony. Wystąpił również brak realizacji umownych planów wypłat przez wojewódzkie fundusze, przede wszystkim, w związku z ograniczeniem się niektórych z funduszy do obsługi wyłącznie wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, które nie wykazały większego zainteresowania programem.

Niższe od planowanych wypłaty dotacji w tej dziedzinie wynikają, przede wszystkim, z realizacji zadań w programie priorytetowym „System zielonych inwestycji” (-223 mln zł). Zaobserwowano zmniejszenie wypłat w wyniku: opóźnień w realizacji przedsięwzięć dotyczących realizacji projektów OZE w efekcie zmiany przepisów prawnych (cz. 4 GIS), braku dostępnych na rynku autobusów, których producenci nie byli w stanie dostarczyć w terminie wynikającym z umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji AAU (cz. 7 GIS) oraz oszczędności poprzetargowych projektów, rezygnacji beneficjentów z części dofinansowania, a także z oszczędności powykonawczych.

Planowane do uzyskania z umów podpisanych w 2015 r. efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2015 r., przedstawione są w tabeli 12.

Tabela 12 Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2015 r. w dziedzinie ochrony klimatu i atmosfery.

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Zwiększenie produkcji energii cieplnej i elektrycznej, w tym:	MWh/rok	178 317	190 228
1.1	zwiększenie produkcji energii cieplnej	GJ/rok	249 674	356 348
1.2	zwiększenie produkcji energii elektrycznej	MWh/rok	108 963	91 242
2	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną i elektryczną, w tym:	MWh/rok	75 039	486 197
2.1	zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną	GJ/rok	177 989	1 065 067
2.2	zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną	MWh/rok	25 597	190 344
3	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	GJ/rok	402 301	405 297
4	Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla CO ₂	Mg/rok	121 117	223 499
5	Zmniejszenie emisji dwutlenku siarki SO ₂	Mg/rok	4 377	26
6	Zmniejszenie emisji tlenków azotu NO _x	Mg/rok	1	3
7	Zmniejszenie emisji pyłu	Mg/rok	339	18
8	Liczba budynków objętych termomodernizacją	szt.	168	298
9	Ocieplenie przegród zewnętrznych (ścian, stropów, dachów)	m ²	248 666	595 375

IV.2.6. Ochrona powierzchni ziemi

Programy priorytetowe i ich części realizowane w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi w 2015 r. to:

- „Racjonalna gospodarka odpadami” – wypłacono **849.339** tys. zł pożyczek, **182.416** tys. zł dotacji a **434** tys. zł zostało przekazanych państwowym jednostkom budżetowym;
- „Ochrona powierzchni ziemi Część 1) Remediacja terenów zdegradowanych i rekultywacja składowisk odpadów” – wypłacono **4.623** tys. zł pożyczek i **10.505** tys. zł dotacji;
- „Współfinansowanie II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – Część 3) Wdrażana przez WFOŚiGW” – wypłacono **34.680** tys. zł pożyczek;
- „Współfinansowanie poprzez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej przedsięwzięć inwestycyjnych, które uzyskały wsparcie ze środków UE” – wypłacono **7.539** tys. zł pożyczek;
- „SYSTEM Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest” – nastąpiło udostępnienie wojewódzkim funduszom **3.448** tys. zł dotacji.

W ramach dofinansowania przedsięwzięć realizowanych poza programami priorytetowymi wypłacono **333** tys. zł dotacji, a **165** tys. zł przekazano państwowym jednostkom budżetowym.

Plan pożyczkowy w tej dziedzinie został zrealizowany w 131%. Wobec planowanej kwoty **683.589** tys. zł wypłacono **896.181** tys. zł (poz. 3 tabeli 7), w tym:

- **732.193** tys. zł na współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych w zakresie II osi priorytetowej PO liś;
- **89.074** tys. zł na rozwój systemów służących zagospodarowaniu odpadów komunalnych.

Plan wypłat dotacji został zrealizowany w 77%. Z planowanej kwoty **254.174** tys. zł wypłacono **196.702** tys. zł (poz. 1.1.4 tabeli 8), w tym:

- **160.770** tys. zł z przychodów wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji na dofinansowanie zbierania porzuconych pojazdów (powiaty i gminy) i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (recyklerzy);
- **6.611** tys. zł na likwidację tzw. „bomb ekologicznych”, w tym np. realizację zadań związanych z zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi w Kanale – Starej Fabryce Police, likwidacją osadników cynkowych Huty Metali Nieżelaznych "Szopienice" S.A. w likwidacji.

Na wyższe niż plan wypłaty pożyczek zdecydowany wpływ miała realizacja programu priorytetowego „Racjonalna gospodarka odpadami” (+211 mln zł), w wyniku przyspieszenia składania wniosków o płatność przez beneficjentów PO IiŚ w ramach części współfinansowania II osi priorytetowej PO IiŚ ze środków Narodowego Funduszu oraz terminowego wystąpienia z wnioskami o płatność przez beneficjentów realizujących inwestycje niewspółfinansowane ze środków europejskich.

Niższe od planowanych wypłaty dotacji to skutek, przede wszystkim, braku możliwości udzielenia dofinansowania w ramach złożonych wniosków o dopłaty do stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji z następujących przyczyn: brak spełnienia wymogów ustawowych przez wnioskodawców, brak możliwości udzielenia dopłaty z powodu przekroczenia poziomu pomocy de minimis lub negatywne wyniki kontroli WIOŚ u potencjalnych beneficjentów dofinansowania. Dodatkową przyczyną niewykonania planu wypłat dotacji było niewykorzystanie środków przez wojewódzkie fundusze na działania związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu.

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe w obszarze ochrony powierzchni ziemi z umów zawartych w 2015 r., jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku, przedstawione są w tabeli 13.

Tabela 13 Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2015 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Ograniczenie masy składowanych odpadów	Mg/rok	2 871 795	282 558
2	Masa pojazdów wycofanych z eksploatacji przyjętych do stacji demontażu pojazdów	Mg/rok	456 073	456 073
3	Masa odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu (w tym: azbestu, gruzu i zanieczyszczonej gleby)	Mg	44 223	22 388
4	Masa odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu	Mg/rok	1 000	67 090

IV.2.7. Ochrona przyrody i krajobrazu

W dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu w 2015 r. obowiązywały programy priorytetowe i ich części:

- Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej – wypłacono **1.039** tys. zł pożyczek, **39.132** tys. zł dotacji i **1.069** tys. zł dofinansowania państwowych jednostek budżetowych;
- Ochrona obszarów cennych przyrodniczo:
 - część 1) Zrównoważony rozwój rejonu Puszczy Białowieskiej – wypłacono **3.391** tys. zł pożyczek i **1.413** tys. zł dotacji;
 - Część 3) Wsparcie działań Białowieskiego PN ze środków przekazanych przez EkoFundusz – wypłacono **55** tys. zł dotacji.

W dziedzinie tej wypłacono **4.430** tys. zł pożyczek z kwoty planowanej na **4.594** tys. zł – realizacja planu 96% (poz. 4 tabeli 7). Plan wypłat dotacji został zrealizowany w 112% – wypłacono **40.600** tys.

zł z zaplanowanej kwoty **36.283** tys. zł (poz. 1.1.5 tabeli 8). W ramach przekazania środków na dofinansowanie państwowych jednostek budżetowych wypłacono **1.069** tys. zł, z zaplanowanej kwoty **1.870** tys. zł – realizacja planu 57% (poz. 2.4 tabeli 8).

Przekroczenie planowanych wypłat dotacji było konsekwencją dążenia do zbilansowania w ramach obszaru ochrony przyrody niepełnego wykonania planu wypłat dotacji w innych pozycjach.

Niższe niż plan przekazanie środków na dofinansowanie państwowych jednostek budżetowych to skutek zmian warunków realizacji zadań, w tym m.in. powstałych opóźnień i zmian zakresu rzeczowo-finansowego.

W ramach ochrony przyrody i krajobrazu realizowane były działania:

- prowadzenie czynnej ochrony ekosystemów oraz występujących w nich siedlisk i gatunków;
- ochrona, restytucja i reintrodukcja gatunków;
- inwentaryzacja i monitoring cennych gatunków i siedlisk przyrodniczych;
- poprawa efektywności zarządzania obszarami chronionymi poprzez opracowanie planów ochrony i planów zadań ochronnych oraz tworzenie i aktualizację cyfrowych baz danych o zasobach przyrodniczych;
- prowadzenie hodowli zachowawczej zanikających pierwotnych ras zwierząt;
- ochrona przeciwpożarowa w parkach narodowych;
- ograniczenie antropopresji wynikającej z rozwoju turystyki na obszarach parków narodowych;
- kompleksowe ograniczenie emisji zanieczyszczeń z budynków parków narodowych;
- wykup gruntów w parkach narodowych realizowany w trybie pierwokupu na rzecz Skarbu Państwa;
- ochrona i rewaloryzacja zabytkowych parków i ogrodów.

W 2015 r. Narodowy Fundusz kontynuował dofinansowanie projektów, których celem było utrzymanie różnorodności biologicznej ekosystemów. Dofinansowanych zostało szereg zadań związanych z szeroko pojętą ochroną przyrody i dążeniem do zachowania w stanie niepogorszonym cennych obszarów przyrodniczych.

W wyniku działań podejmowanych w 2015 r. beneficjenci przy wsparciu Narodowego Funduszu przywrócili lub zapewнили ochronę właściwego stanu ekosystemów na powierzchni ponad 639 tys. ha (poz. 1 tabeli 14). Efekt ten uzyskano w ramach realizacji 83. projektów, zlokalizowanych m.in. na obszarach 17. parków narodowych (74% wszystkich polskich parków).

Natomiast wskutek podpisanych w 2015 r. umów wsparcie w zakresie uzyskania lepszego statusu

ochrony uzyskują siedliska o powierzchni ok 23 tys. ha. Efekt ten zostanie osiągnięty w ramach realizacji 47. projektów przyrodniczych.

Na skutek realizacji przedsięwzięć z zakresu ochrony gatunków z czerwonej księgi gatunków zagrożonych, wzmocniono ochronę 93. gatunków takich jak: kulik wielki, wodniczka, orlik grubodzioby i cietrzew. Efekt ten uzyskano z realizacji 36. projektów przyrodniczych, zlokalizowanych m.in. na obszarach 8. parków narodowych.

Natomiast rezultatem realizacji umów podpisanych w 2015 r. będzie ochrona 132. gatunków z czerwonej księgi. Efekt zostanie osiągnięty wskutek realizacji 37. projektów przyrodniczych.

W 2015 r. realizując cele ustawowe pierwokupu gruntów położonych na obszarach parków narodowych, Narodowy Fundusz wspomógł wykup od prywatnych właścicieli 514 ha gruntów na cele przyrodnicze. Grunty te stały się własnością Skarbu Państwa, nadzór nad nimi sprawują parki narodowe, które mają zapewnić ich prawidłową ochronę. Wykupu dokonano w 6. parkach, z czego największą część stanowi wykup gruntów w Biebrzańskim Parku Narodowym (463 ha).

Poprzez realizację różnorodnych działań związanych z ochroną ekosystemów i gatunków zagrożonych wspierano także ochronę prowadzoną na obszarach Natura 2000. W 2015 r. zrealizowano na tych obszarach 74 projekty z zakresu: ograniczenia antropopresji, wykupu gruntów, czynnej ochrony gatunków i siedlisk, ograniczenia niskiej emisji i wiele innych.

W ramach tej dziedziny realizowane są także działania związane z ochroną zabytkowych parków i ogrodów. W 2015 roku zakończono realizację rewaloryzacji 5. założeń parkowych i pałacowo-ogrodowych o powierzchni 199 ha.

Wyплаты środków na ochronę przyrody i krajobrazu utrzymują się w ostatnich latach na zbliżonym poziomie. Największe wypłaty środków zostały dokonane na rewitalizację zespołu pałacowo - parkowego w Bukowcu (Kotlina Jeleniogórska) – obiektu zabytkowego o randze Pomnika Historii - ok. 1,6 mln zł oraz na uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego poprzez budowę oczyszczalni ścieków w Ustrzykach Górnych – ok. 1,5 mln zł.

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2015 r., jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu, przedstawione są w tabeli 14.

Tabela 14 Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2015 r. w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu

Poz.*	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Powierzchnia obszarów na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów	ha	22 761	638 564
2	Liczba gatunków z czerwonej księgi gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne bądź opracowano programy ochrony	szt.	132	93
3	Liczba gatunków inwazyjnych, dla których przeprowadzono działania lub opracowano programy/wytyczne mające na celu ograniczenie ich presji na otoczenie	szt.	12	
4	Wykupy gruntów	ha	347	540

* - w pozycjach 1,2 i 4 uwzględniono efekty związane ze współfinansowaniem Programu LIFE w obszarze ochrony przyrody i krajobrazu

IV.2.8. Górnictwo

W dziedzinie górnictwa w 2015 r. realizowany był program priorytetowy „Geologia i górnictwo Część 2) Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopalin”, w ramach którego wypłacono **48.150** tys. zł dotacji, z zaplanowanej kwoty **78.473** tys. zł – realizacja planu 61% (poz. 1.1.6 tabeli 8) i **372** tys. zł środków wypłaconych państwowym jednostkom budżetowym z zaplanowanej kwoty **527** tys. zł – realizacja planu 71% (poz. 2.5 tabeli 8).

Niższe niż planowano wypłaty dotacji w 2015 r. to skutek, przede wszystkim, opóźnień w realizacji przedsięwzięć w konsekwencji zmiany warunków umów i przesunięcia wypłat na 2016 r.

W ramach górnictwa realizowane były zadania:

- rekultywacja powierzchni ziemi na terenach zdegradowanych działalnością wydobywczą;
- eliminowanie zagrożeń wynikających budowy i użytkowania obiektów budowlanych i wyrobisk zakładów górniczych;
- monitoring stanu środowiska i przeciwdziałanie poważnym awariom w górnictwie.

Na przedsięwzięcia zmierzające do zakończenia prac likwidacyjnych i rekultywacyjnych na terenach zdegradowanych górnictwem siarki w 2015 r. wypłacono **13.896** tys. zł dotacji.

Kwotą **20.550** tys. zł dofinansowano zadania realizowane w Kopalni Soli „Wieliczka” S.A., w tym m.in. Likwidację wschodniej części Kopalni oraz Ochronę powierzchni ziemi oraz zasobów wód przed negatywnymi skutkami zawału komór Saurau i Jezioro Wessel. Kwotą **6.369** tys. zł wypłacono na zadanie „Eliminacje zagrożeń i szkodliwych emisji generowanych przez historyczne wyrobisko górnicze Głównej Kluczowej Sztolni” w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze.

Cała kwota dotacji wydatkowana w dziedzinie górnictwa pochodziła ze środków uzyskanych z przychodów określonych w ustawie Prawo geologiczne i górnicze.

Planowane do uzyskania z umów zawartych w 2015 r. dla górnictwa efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku, przedstawione są w tabeli 15.

IV.2.9. Geologia

W dziedzinie geologii w 2015 r. realizowane były programy priorytetowe:

- Geologia i górnictwo Część 1) „Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarka zasobami złóż kopalni i wód podziemnych” – wypłacono **96.253** tys. zł dotacji i **442** tys. zł środków dla państwowych jednostek budżetowych.
- „Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych” – wypłacono **7.352** tys. zł dotacji (program wygaszany).

W ramach dofinansowania przedsięwzięć realizowanych poza programami priorytetowymi wypłacono **34.546** tys. zł dotacji.

Plan wypłat dotacji w zakresie geologii został zrealizowany w 80%, wypłacono **138.151** tys. zł z zaplanowanej kwoty **172.203** tys. zł (poz. 1.1.7 tabeli 8). Plan dofinansowania państwowych jednostek budżetowych został zrealizowany w 58%, wypłacono **442** tys. zł z planowanej kwoty **768** tys. zł (poz. 2.6 tabeli 8).

Niewykonanie planu wypłat dotacji to skutek, przede wszystkim, niezyskania akceptacji Ministra Środowiska dla niektórych wniosków o dofinansowanie oraz opóźnienia w realizacji przedsięwzięć.

Środki wypłacano głównie na realizację przedsięwzięć w zakresie poznania budowy geologicznej kraju, w tym np. na rozpoznanie możliwości wykorzystania energii geotermalnej.

Państwowa Służba Geologiczna została dofinansowana kwotą **96.130** tys. zł, a Państwowa Służba Hydrogeologiczna otrzymała **12.308** tys. zł.

Cała kwota dotacji wydatkowana została ze środków uzyskanych z przychodów określonych w ustawie Prawo geologiczne i górnicze.

Planowane do uzyskania z umów zawartych dla górnictwa i geologii efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2015 r., przedstawione są w tabeli 15.

Tabela 15 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2015 r. w dziedzinach górnictwa i geologii

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Liczba wykonanych egzemplarzy opracowań geologicznych (mapy, dokumentacje, projekty, metodyki, poradniki itp.)	szt.	750	1 700
2	Powierzchnia gruntów poddanych rekultywacji i zabiegom ochronnym	ha	313	8
3	Liczba zlikwidowanych zakładów górniczych, wyrobisk poeksploatacyjnych i obiektów budowlanych (szyby, osadniki, wzbogacanie, zrzut wód, pompownie itp.) oraz liczba zabezpieczonych wyrobisk poeksploatacyjnych	szt.	72	
4	Liczba zakupionego sprzętu z obszaru górnictwa	szt.	69	17

IV.2.10. Monitoring Środowiska

Program priorytetowy realizowany w dziedzinie monitoring środowiska w 2015 r. to „Monitoring środowiska”. Bilans wypłat środków to łącznie **89.217** tys. zł. W ramach tej kwoty wypłacono **51.546** tys. zł dotacji z zaplanowanej kwoty **53.327** tys. zł – realizacja planu 97% (poz. 1.1.8 tabeli 8), **37.726** tys. zł środków na realizację zadań państwowych jednostek budżetowych z zaplanowanej kwoty **41.781** tys. zł – realizacja planu 90% (poz. 2.7 tabeli 8). Nastąpił również zwrot w kwocie **55** tys. zł nie w pełni wykorzystanej pożyczki, wypłaconej w 2014 r. (poz. 5 tabeli 7).

Dofinansowywane w ramach monitoringu działania związane były m.in. z:

- wspieraniem działalności Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej, realizowanej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy;
- badaniami z zakresu Państwowego Monitoringu Środowiska;
- rozbudową zaplecza technicznego Państwowego Monitoringu Środowiska oraz zakupami wyposażenia laboratoriów wykonujących badania na rzecz tego programu;
- zakupami środków trwałych niezbędnych do wykonania pomiarów stanu środowiska.

Na realizację zadań Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej wypłacono w 2015 r. **49.200** tys. zł dotacji. Na zakup przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu aparatury pomiarowej do monitoring środowiska przyrodniczego dla Stacji Bazowych Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego wydatkowano **1.792** tys. zł dotacji.

W zakresie dofinansowania państwowych jednostek budżetowych największe kwoty dotacji otrzymał Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (**23.173** tys. zł) i wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska, m.in. na monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych, monitoring oraz ocenę stanu wód podziemnych, monitoring i ocenę stanu zdrowotnego lasów.

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2015 r., jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku, przedstawione są w tabeli 16.

Tabela 16 Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2015 r. w dziedzinie monitoringu środowiska

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Nowe lub zmodernizowane stanowiska pomiarowe i inne narzędzia w zakresie monitoringu	szt.	9	25
2	Utrzymanie stacji sieci pomiarowo-obszaryjnej	szt.	62	62

IV.2.11. Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków

W dziedzinie tej w 2015 r. realizowany był program priorytetowy „Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków”. W ramach wydatkowanej w tej dziedzinie łącznej kwoty **42.588** tys. zł wypłacono **3.065** tys. zł pożyczek z zaplanowanej kwoty **6.205** tys. zł – realizacja planu w 49% (poz. 6 tabeli 7), **30.605** tys. zł dotacji z zaplanowanej kwoty **35.240** tys. zł – realizacja planu 87% (poz. 1.1.9 tabeli 8) i **8.918** tys. zł środków na realizację zadań państwowych jednostek budżetowych z zaplanowanej kwoty **40.829** tys. zł – realizacja planu 22% (poz. 2.8 tabeli 8).

Niewykonanie planu wypłat dotacji w tej dziedzinie dotyczy, przede wszystkim, wypłat środków na realizację zadań przez państwowe jednostki budżetowe. Nastąpiła rezygnacja jednego z beneficjentów z wypłaty w 2015 r. kwoty ok. 28 mln zł na realizację „Informatycznego systemu osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami”. Występowały również rezygnacje beneficjentów z części płatności po rozstrzygnięciu przetargów lub przeniesienie środków do wypłaty na lata następne.

Zadania realizowane w tej dziedzinie miały na celu podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych oraz poważnych awarii, usprawnienie usuwania ich skutków, wsparcie adaptacji obszarów wrażliwych na zmiany klimatu (SPA 2020) oraz wzmocnienie wybranych elementów zarządzania środowiskiem.

W ramach finansowania pożyczkowego zasadniczym beneficjentem dofinansowania był Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy. Pożyczka w kwocie **2.684** tys. zł została przeznaczona na „METEO RISK System numerycznego prognozowania pogody i przewidywania zagrożeń meteorologicznych”.

Dotacje przeznaczone zostały, przede wszystkim, na zadania związane z rozbudową infrastruktury przeciwpowodziowej (obwałowania rzek), realizowane przez regionalne zarządy melioracji i gospodarki wodnej, zakupy sprzętu ratowniczego głównie przez wodne ochotnicze pogotowie ratunkowe i ochotniczą straż pożarną.

W zakresie dotacji przekazanych państwowym jednostkom budżetowym, największe dofinansowanie otrzymała Komenda Główna Policji na zakup sprzętu transportowego przeznaczonego do działań związanych z ochroną środowiska naturalnego (łącznie **2.500** tys. zł), oraz wojewódzkie komendy policji na zakupy sprzętu ratowniczego.

Planowane do uzyskania z umów zawartych w 2015 r. efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku, przedstawione są w tabeli 17.

Tabela 17 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2015 r. w dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwania ich skutków

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Liczba ludności objętej środkami ochrony przed zagrożeniami	tys. osób	40,4	15,2
2	Liczba specjalistycznego sprzętu niezbędnego do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń	szt.	268	207
3	Liczba obiektów i narzędzi służących do zapobiegania, analizowania i prognozowania zagrożeń środowiska	szt.	5	26

IV.2.12. Edukacja ekologiczna

W zakresie tej dziedziny w 2015 r. realizowany był program priorytetowy „Edukacja ekologiczna”, w ramach którego wypłacono łącznie **42.440** tys. zł, z tego **30.999** tys. zł dotacji – przy kwocie planu wynoszącej **31.652** tys. zł jego realizacja wyniosła 98% (poz. 1.1.10 tabeli 8) oraz **11.441** tys. zł dotacji dla państwowych jednostek budżetowych – przy kwocie zaplanowanej w tej pozycji na **12.248** tys. zł realizacja wyniosła 93% (poz. 2.9 tabeli 8). Nie nastąpiła w 2015 r. wypłata pożyczek, zaplanowana w kwocie **100** tys. zł (poz. 9 tabeli 7).

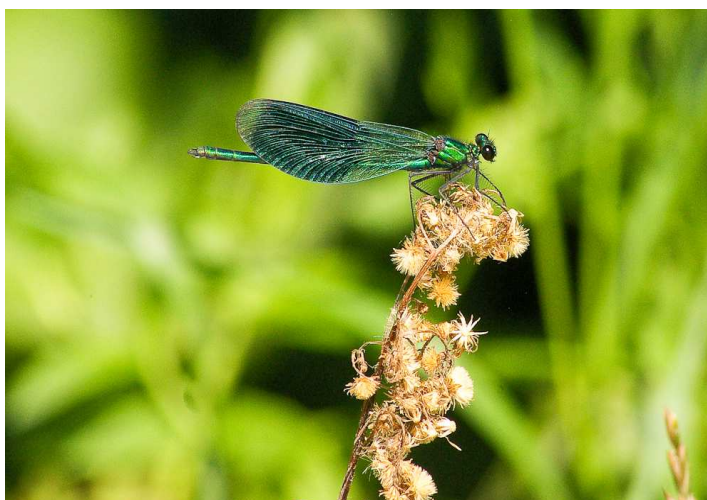
Finansowane w ramach tej dziedziny zadania miały na celu podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju, w tym związane z:

- aktywizacją społeczeństwa dla zrównoważonego rozwoju kraju;
- kształceniem i wymianą najnowszej wiedzy oraz wsparciem systemu edukacji w obszarze ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;
- budową i wyposażeniem obiektów infrastruktury służącej edukacji ekologicznej, a dokładniej budową, wyposażeniem i doposażeniem centrów edukacyjnych, poświęconych zagadnieniom ochrony środowiska i zrównoważonemu rozwojowi;
- wspieraniem działań społeczności lokalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Realizowane umowy obejmowały następującą tematykę:

- gospodarka odpadami komunalnymi;
- ochrona atmosfery i klimatu;
- ochrona przyrody, w tym różnorodności biologicznej lub gospodarowanie na obszarach chronionych prawem;
- ochrona środowiska w procesie gospodarowania zasobami;
- ochrona wód i gospodarka wodna.

Sumaryczny zasięg zakończonych w 2015 r. przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych adresowanych do społeczeństwa wyniósł 266 mln osób. Liczba ta obrazuje sumę kontaktów polskiego społeczeństwa z działaniami z zakresu edukacji ekologicznej, finansowanymi ze środków Narodowego Funduszu, w tym z działaniami realizowanymi za pośrednictwem mediów, mającymi znaczący wpływ na wartość tego

wskaźnika. Efekt ten uzyskano poprzez zakończenie realizacji 75. projektów.

Odrębnym aspektem jest wzmocnienie działań społeczności lokalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju tzw. inicjatywy obywatelskie. Działania te zostały rozpoczęte w 2015 r. Zawarto 24 umowy, w ramach których zaplanowano realizację do 2017 r. 478. lokalnych inicjatyw obywatelskich, mających na celu poprawę stanu środowiska naturalnego poprzez angażowanie społeczności lokalnej w rozwiązywanie lokalnych problemów związanych z ochroną środowiska.

Z uwagi na duże zainteresowanie społeczeństwa działaniami realizowanymi w ramach tej inicjatywy, w 2015 r. powstał odrębny program „Wzmocnienie działań lokalnych dla zrównoważonego rozwoju”. Jego celem jest dofinansowanie w perspektywie do roku 2023 r. minimum 900. lokalnych inicjatyw obywatelskich. W 2015 r. ogłoszono pierwszy konkurs, który planuje się rozstrzygnąć w 2016 r.

Przykładowe projekty, zakończone w 2015 r. to:

- projekt realizowany przez Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Laskach, w ramach którego dofinansowano zestaw materiałów dydaktycznych dla osób niewidomych i słabowidzących – Parki Narodowe w Polsce;
- kampania realizowana przez Fundację Nasza Ziemia pn. „Kampania na rzecz zrównoważonego rozwoju 2011-2014”, obejmująca realizację różnorodnych działań edukacyjnych, a wśród nich: wydanie pomocy dydaktycznej „Ogród – ostoja zwierząt”, gry planszowej „Ptasia Natura 2000”, organizację 2 edycji Letniej Szkoły Liderów i kilkuset warsztatów, realizowanych przez uczestników tej szkoły, organizację konkursu „Granty dla Ziemi”, „Międzynarodowego Sprzątania Bałtyku i Sprzątania Świata”, wydarzeń „Utylizacja Liści Kasztanowca”, „Zakładanie Kwietników i Ogrodów”, organizację miejskiej gry terenowej oraz wiele innych działań edukacyjnych. W ramach umowy Fundacja zrealizowała też badanie świadomości ekologicznej mieszkańców Polski;
- program edukacyjny realizowany przez Dziecięcą Akademię Przyrody „Kumak” pn. „Przyrodnicze azyle w miejskich przedszkolach”, obejmujący wsparcie merytoryczne i organizacyjne przy tworzeniu ogrodów przy przedszkolach na terenie całego kraju, gdzie dzieci mogą dokonywać prostych obserwacji przyrodniczych, wykonywać proste prace ogrodnicze oraz zdobywać praktyczną wiedzę z zakresu zrównoważonego rozwoju. W ramach tego projektu została też stworzona gra komputerowa „Zaprojektuj ogród”, dla dzieci w wieku 4-5 lat. Gra ta jest dostępna na stronie internetowej projektu - www.przyrodniczeazyle.pl.

Planowane do uzyskania z umów zawartych w 2015 r. efekty rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku, przedstawione są w tabeli 18.

Tabela 18 Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2015 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej

Poz.*	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych	mIn osób	209	266
2	Liczba zorganizowanych szkoleń	szt.	352	436
3	Liczba zorganizowanych seminariów/warsztatów	szt.	1 198	3 704
4	Budowa i obsługa stron internetowych/portali i wortalii	szt.	42	81

* - w pozycjach 1,3 i 4 uwzględniono efekty związane ze współfinansowaniem Programu LIFE w obszarze edukacji ekologicznej

IV.2.13. Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze

Program priorytetowy realizowany w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych w 2015 r. to „Wsparcie Ministra Środowiska w zakresie realizacji polityki ochrony środowiska Część 1) Ekspertyzy, opracowania, realizacja zobowiązań międzynarodowych”. W 2015 r. w ramach tego programu

wypłacono **71.863** tys. zł dotacji w formie przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym, wobec planowanej kwoty **79.776** tys. zł – realizacja planu w 90% (poz. 2.10 tabeli 8).

Główne przyczyny niepełnego wykorzystania przez państwowe jednostki budżetowe zarezerwowanych dla nich środków to oszczędności powstałe ze zmniejszenia kosztów realizacji zadań wynikające z rozstrzygnięć przetargowych i w ślad za tym zwroty części wypłaconych wcześniej środków w formie zaliczek oraz rezygnacji beneficjentów z realizacji zadań (dezaktualizacja potrzeb).

Realizowane zadania dotyczyły, m.in.:

- wykonania opracowań, raportów, ekspertyz, opinii, prac studialnych i naukowo-badawczych służących wspieraniu i wypełnieniu zobowiązań Ministra Środowiska;
- opracowania planów gospodarowania wodami, odbudowy ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych, opracowania i wydania informacji oraz publikacji z zakresu infrastruktury śródlądowych dróg wodnych;
- dofinansowania zadań wykonywanych przez Państwową Służbę do spraw Bezpieczeństwa Budowli Piętrzących;
- opracowania programów, planów i nadzoru nad realizacją zadań związanych z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz inwestycji w gospodarce wodnej;
- zobowiązań wynikających z ratyfikowanych lub podpisanych przez Polskę umów międzynarodowych w zakresie ochrony środowiska oraz członkostwa w organizacjach międzynarodowych i ich agendach, poprzez finansowanie kosztów działalności podmiotów realizujących te zobowiązania i wskazanych przez Ministra Środowiska;
- wsparcia systemu ocen oddziaływania na środowisko, poprzez finansowe wsparcie organów administracji publicznej, zaangażowanych w postępowania ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, strategicznych ocen oddziaływania na środowisko oraz ocen oddziaływania na obszary Natura 2000.

Ponadto, w 2015 r. zrealizowano zadanie wynikające z zapisów ustawy o budżecie pn. „Realizacja zobowiązań finansowych Polski wynikających z członkostwa w organizacjach/umowach międzynarodowych, za które odpowiada Minister Środowiska”.

Planowane do uzyskania z umów zawartych w 2015 r. dla ekspertyz i prac naukowo-badawczych efekty rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku, przedstawione są w tabeli 19.

Tabela 19 Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2015 r. w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1.	Liczba finansowanych porozumień, konwencji, programów	szt.	13	10
2.	Liczba wykonanych opracowań/ekspertyz	szt.	93	133

IV.2.14. Generator Koncepcji Ekologicznych – GEKON

Program priorytetowy „GEKON – Generator Koncepcji Ekologicznych” to wspólne przedsięwzięcie Narodowego Funduszu oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR). Celem programu jest dofinansowanie badań naukowych, prac rozwojowych i wdrożeniowych w obszarze innowacyjnych technologii proekologicznych.

Dofinansowanie w formie dotacji zapewnia wspólny z NCBR budżet, na który przeznaczono po **200** mln zł. Program skierowany jest do przedsiębiorców lub grup przedsiębiorców, a także konsorcjów naukowych z udziałem jednostek naukowych i przedsiębiorców. W 2015 r. wypłacono w ramach tego programu **15.165** tys. zł dotacji z planowanej kwoty **20.000** tys. zł – realizacja planu w 76% (poz. 1.1.11 tabeli 8).

Wypłaty środków Narodowego Funduszu w Programie GEKON uzależnione są od dokonania przez NCBR wypłat na rzecz beneficjentów po zakończeniu przez tę instytucję negocjacji z beneficjentami dofinansowania. Środki Narodowego Funduszu zaangażowane w 2015 r. wynikały z wykonania płatności dla wszystkich wystawionych przez NCBR not obciążeniowych dla Narodowego Funduszu.

IV.2.15. Inne kierunki i formy finansowania ochrony środowiska

IV.2.15.1. Umorzenia pożyczek

W 2015 r. zostało rozpatrzonych 16 wniosków o umorzenie części wypłaconych kwot pożyczek. Zarząd podjął 9 uchwał o częściowym umorzeniu udzielonych pożyczek na kwotę **5.960** tys. zł, 3 uchwały o odmowie umorzenia, 3 wnioski ze względów formalnych zostaną rozpatrzone w 2016 r. a 1 wniosek został wycofany przez beneficjenta.

Z planowanej na 2015 r. kwoty umorzeń w wysokości **19.500** tys. zł, po uwzględnieniu zobowiązań z lat ubiegłych w kwocie **10.650** tys. zł, plan zrealizowano w 85%, dokonując umorzeń pożyczek na łączną kwotę **16.609** tys. zł (poz. 1.2.1 tabeli 8), z tego:

- z zakresu ochrony wód – **7.386** tys. zł;
- z zakresu ochrony atmosfery i klimatu – **6.100** tys. zł;
- z zakresu ochrony ziemi – **3 123** tys. zł.

IV.2.15.2. Korekta systemowa ISPA/Fundusz Spójności 2000-2006 i PO liś 2007-2013

W 2010 r. Komisja Europejska nałożyła na część przedsięwzięć dofinansowywanych z ISPA/Funduszu Spójności 2000-2006 i PO liś 2007-2013, tzw. korekty systemowe, w przypadku gdy w postępowaniach przetargowych stwierdzono uchybienia dotyczące zgodności z prawem unijnym, wynikające z niedostosowania przepisów krajowych.

W 2015 r. wypłacono tym beneficjentom łącznie **83.040** tys. zł dotacji, z tego **81.425** tys. zł dla projektów ISPA/Funduszu Spójności z zaplanowanej kwoty **29.894** tys. zł – realizacja planu w 272% (poz. 1.2.1 tabeli 9) i **1.615** tys. zł dla projektów PO liś z zaplanowanej kwoty **6.917** tys. zł – realizacja planu w 23% (poz. 1.1.2 tabeli 9).

Przekroczenie wielkości planowanej w zakresie projektów dofinansowywanych z ISPA/Funduszu Spójności wynika z przyśpieszenia wydawania przez Komisję Europejską tzw. Listów Zamknięcia Projektów, co umożliwia wypłatę środków korekty systemowej.

Niepełne wykonanie wypłat korekty systemowej z PO liś to wynik decyzji Ministerstwa Finansów o podziale kwoty korekty dla projektu „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty”.

Wypłaty dotacji na korekty systemowe refundowane są ze środków rezerwy celowej budżetu państwa.

IV.2.15.3. Koszty Krajowego Operatora Systemu Zielonych Inwestycji

Narodowy Fundusz pełni rolę Krajowego Operatora Systemu Zielonych Inwestycji. Koszty wynikające z realizacji zadań Krajowego Operatora są finansowane bezpośrednio ze środków Rachunku klimatycznego. W 2015 r. koszty te wyniosły **376** tys. zł, wobec kwoty zaplanowanej w wysokości **589** tys. zł – realizacja planu w 64% (poz. 3 tabeli 8).

IV.2.15.4. Koszty krajowe programów zagranicznych

Koszty krajowe programów zagranicznych to pozycja kosztowa, która wystąpiła w związku z rozliczeniem końcowym pomocy technicznej z Memorandum 013 w ramach Funduszu Spójności 2004-2006. W wyniku rozliczenia końcowego nastąpił zwrot do Komisji Europejskiej równowartości kwoty **1.947** tys. zł (poz. 3 tabeli 9). Pozycja ta nie była ujęta w planie, gdyż to zdarzenie miało charakter incydentalny i trudny do przewidzenia.

V. Finansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich

V.1. Wstęp

W rozdziale tym omówiono przepływy środków finansowych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną pochodzących z funduszy europejskich.

W strukturze łącznej kwoty wydatkowanych środków, będących w dyspozycji lub obsługiwanych przez Narodowy Fundusz, pozycja ta ma znaczący udział. Jak wskazano w rozdziale II 65% ogółu środków, przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, to przekazywane beneficjentom środki pochodzenia europejskiego (transfery środków europejskich) oraz różne formy współfinansowania tych przedsięwzięć ze środków Narodowego Funduszu.

W kolejnych rozdziałach przedstawione zostały:

- finansowanie przedsięwzięć ze środków ISPA/Funduszu 2000-2006;
- finansowanie przedsięwzięć ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013;
- finansowanie przedsięwzięć ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego;
- finansowanie przedsięwzięć z innych środków europejskich, będących w dyspozycji Narodowego Funduszu, przez niego obsługiwanych lub prowadzącego ich współfinansowanie.

W tabeli 20 przedstawiono wypłaty środków europejskich dla beneficjentów obsługiwanych przez Narodowy Fundusz i będących w jego dyspozycji.

Tabela 20 Środki europejskie – dotacyjne finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2015 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Plan 2015 r.	Wykonanie 2015 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Dotacje z budżetu państwa	2 984 310	2 795 678	2 667 226	95,4%	89,4%
1.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko *	2 915 975	2 575 678	2 509 555	97,4%	86,1%
	z tego:					
1.1.1	I oś priorytetowa - Gospodarka wodno-ściekowa	1 299 022	1 250 000	1 034 711	82,8%	79,7%
1.1.2	II oś priorytetowa - Gospodarka odpadami	951 255	733 678	937 036	127,7%	98,5%
1.1.3	III oś priorytetowa	223 613	194 000	165 170	85,1%	73,9%
	z tego:					
1.1.3.1	Gospodarka wodna	223 401		137 385		61,5%
1.1.3.2	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	212		27 785		13 106,1%
1.1.4	IV oś priorytetowa	138 946	158 000	165 688	104,9%	119,2%
	z tego:					
1.1.4.1	Gospodarka wodno-ściekowa	5 665				
1.1.4.2	Ochrona klimatu i atmosfery	132 990		157 703		118,6%
1.1.4.3	Gospodarka odpadami	291		7 985		2 744,0%
1.1.5	IX oś priorytetowa - Ochrona klimatu i atmosfery	303 139	240 000	206 950	86,2%	68,3%
1.2	Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	68 335	220 000	157 671	71,7%	230,7%
	z tego:					
1.2.1	Ochrona przyrody i krajobrazu	3 493		8 039		230,1%
1.2.2	Ochrona klimatu i atmosfery	57 755		133 588		231,3%
1.2.3	Monitoring środowiska	313		873		278,9%
1.2.4	Edukacja ekologiczna	6 774		15 171		224,0%
2	Środki europejskie - ewidencja pozabilansowa	320 464	60 000	324 396	540,7%	101,2%
2.1	ISPA/Fundusz Spójności	320 464	60 000	324 396	540,7%	101,2%
	z tego:					
2.1.1	Gospodarka wodno-ściekowa	275 937		316 062		114,5%
2.1.2	Gospodarka odpadami	28 849		8 334		28,9%
2.1.3	Ochrona klimatu i atmosfery	15 678				
3	Pozostałe środki europejskie - ewidencja bilansowa	1 433	322	233	72,4%	16,3%
3.1	EFP PHARE	390	200	233	116,5%	59,7%
3.2	EFP SIDA	1 043	122			
4	Razem środki europejskie będące w dyspozycji i obsługiwane przez Narodowy Fundusz (1+2+3)	3 306 207	2 856 000	2 991 855	104,8%	90,5%

* - plan dotyczy kwot zleceń płatności NFOŚiGW do BGK, wykonanie uwzględnia zwroty niewykorzystanych przez beneficjentów kwot z PO IiS do BGK

V.2. ISPA (2000-2003)/Fundusz Spójności (2004-2006)

Projekty ISPA/Fundusz Spójności to 90 projektów, z tego 88 inwestycyjnych i 2 dotyczące pomocy technicznej.

Projekty inwestycyjne dotyczą:

- gospodarki wodno-ściekowej – 79 szt.;
- gospodarki odpadami – 8 szt.;
- ochrony atmosfery – 1 szt.

Suma wydatków kwalifikowanych dla 90. projektów to **4.287.215** tys. euro, a łączna kwota przyznanego dofinansowania ze środków Unii Europejskiej to **2.850.517** tys. euro.

Na koniec 2015 r. stan realizacji projektów ISPA/Funduszu Spójności przedstawia się następująco:

- liczba projektów zakończonych – **90**;
- liczba projektów całkowicie rozliczonych z Komisją Europejską – **84**, w tym w 2015 r. – **15**;
- kwota wykorzystanych środków Unii Europejskiej – **2.690.970** tys. euro;
- kwota utraconych środków Funduszu Spójności – **159.547** tys. euro;

- kwota wypłat tzw. „korekt systemowych” z budżetu państwa na konta beneficjentów: łącznie – **183.516** tys. zł, w tym w 2015 r. – 81.425 tys. zł;
- współfinansowania projektów ISPA/Funduszu Spójności ze środków NFOŚiGW: łącznie – **3.661.386** tys. zł, w tym w 2015 r. – 2.183 tys. zł, z tego:
 - pożyczki inwestycyjne: łącznie – **3.564.584** tys. zł, w 2015 r. nie było wypłat;
 - dopłaty do oprocentowania kredytów: łącznie – **84.499** tys. zł, w tym w 2015 r. – 8.691 tys. zł;
 - dotacje (współfinansowanie pomocy technicznej): łącznie – **12.303** tys. zł, z tego dla Memorandum 003 łącznie – 710 tys. zł, w 2015 r. nie było wypłat; dla Memorandum 013 łącznie – 11.593 tys. zł, w 2015 r. wypłacono 1.947 tys. zł tytułem końcowego rozliczenia z KE oraz rozliczenia z jedną z firm wykonującą usługi.
- limit pożyczek na zachowanie płynności finansowej projektów w euro: łącznie – **317.749** tys. euro, w 2015 r. nie było wypłat;
- limit pożyczek na zachowanie płynności finansowej projektów w złotych: łącznie – **67.724** tys. zł, w 2015 r. nie było wypłat.

Niewykorzystanie całości przyznanych środków z Funduszu Spójności nastąpiło w wyniku m.in.:

- zawarcia (w **23** projektach) kontraktów na kwoty niższe od przyznanych limitów wydatków kwalifikowanych, określonych w decyzjach Komisji Europejskiej;
- nałożenia przez Komisję Europejską korekt indywidualnych na przedsięwzięcia, głównie z powodu uznania niektórych poniesionych wydatków (w tym VAT) za niekwalifikowane;
- nałożenia przez Komisję Europejską korekty systemowej w związku ze stosowaniem przez beneficjentów procedur przetargowych niezgodnych z prawem wspólnotowym; korekta systemowa polega na zmniejszeniu o 2% kwoty grantu dostępnej beneficjentowi po ostatecznym rozliczeniu projektu; korektą systemową objętych zostało 89 z 90. projektów; korektą systemową zostały objęte również te projekty, w których wymienione wyżej uchybienia nie miały miejsca;
- pomniejszenia grantów z powodu przeniesienia części działań przewidzianych do realizacji w ramach przedsięwzięć do kolejnej ich fazy, realizowanej w następnym okresie programowania, tj. Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 (dotyczy 3. dużych projektów Warszawa_2005, Parsęta_2005 i Gdańsk_2005).

W całym okresie wdrażania projektów współfinansowanych ze środków ISPA/Funduszu Spójności 2000-2006 beneficjenci otrzymali z tych programów łącznie **10.666.584** tys. zł, w tym w 2015 r. wypłacono beneficjentom **324.396** tys. zł. Plan na 2015 r. określony na kwotę **60.000** tys. zł został zrealizowany w 541% (poz. 2.1 tabeli 20). Znaczne przekroczenie wielkości planowanej wynika z szybszego niż zakładano dokonywania rozliczeń końcowych projektów, co umożliwiało dokonywanie płatności końcowych.

V.3. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013

V.3.1 Wstęp

Narodowy Fundusz pełni rolę Instytucji Wdrażającej (IW) w ramach PO IiŚ 2007-2013 dla:

- I osi priorytetowej – Gospodarka wodno-ściekowa;
- II osi priorytetowej – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi;
- III osi priorytetowej – Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska;
- IV osi priorytetowej – Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska;

- działań 9.1, 9.2 i 9.3 osi priorytetowej IX – Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna.

W przypadku I i II osi priorytetowej Narodowy Fundusz jest jedną z 17. instytucji wdrażających. Zadania IW zostały również powierzone wojewódzkim funduszom ochrony środowiska.

W tabeli 21 przedstawiono dane dotyczące zawartych umów w ramach PO liś 2007-2013, wskazujące na stan wykorzystania dostępnych środków (alokacji) z tego instrumentu finansowego.

Tabela 21 Umowy zawarte w ramach PO liś 2007-2013 dotyczące środków obsługiwanych przez Narodowy Fundusz (stan na 31.12.20215 r.) – kwoty w tys. zł

Poz.	Priorytet	Alokacja*	Liczba umów zawartych w latach 2007-2015	Liczba umów zawartych w 2015 r.	Kwota dofinansowania UE umów zawartych w latach 2007-2015	Kwota dofinansowania UE umów zawartych w 2015 r.	Kwota dofinansowania UE umów rozliczonych i nierozliczonych	Wykorzystanie alokacji środków UE na koniec 2015 r. 8/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	I	12 387 409	91	0	7 532 628	0	7 532 101	60,8%
2	II	4 245 179	24	0	2 747 165	0	2 747 165	64,7%
3	III	2 570 575	25	0	2 573 154	0	2 573 070	100,1%
4	IV	1 009 337	231	1	1 007 952	2 568	995 075	98,6%
5	IX	1 491 325	784	63	1 518 133	15 048	1 490 795	100,0%
6	Razem	21 703 825	1 155	64	15 379 032	17 616	15 338 206	70,7%

* - dla I i II priorytetu podano wartość dla 17 instytucji wdrażających: Narodowego Funduszu i 16. wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Okres kwalifikowania wydatków w ramach PO liś 2007-2013 trwał od 1.01.2007 r. do 31.12.2015 r. Tylko w tym czasie mogły być ponoszone wydatki podlegające refundacji ze środków Unii Europejskiej. Do końca 2015 r. Instytucja Pośrednicząca sektora środowiska (Ministerstwo Środowiska) wydała zgodę dla 31. projektów, dla których Narodowy Fundusz jest Instytucją Wdrażającą, na dokończenie zakresu rzeczowego w 2016 r. Dla pozostałych zadań wydatki ponoszone przez beneficjentów po 31.12.2015 r. nie będą refundowane ze środków UE. W 2016 r. Narodowy Fundusz będzie prowadził rozliczenia projektów PO liś i przygotowywał dokumenty niezbędne do zamknięcia programu.

V.3.2. I oś priorytetowa - Gospodarka wodno-ściekowa

W ramach I osi priorytetowej realizowane jest jedno działanie 1.1 – Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM.

W zakresie tej osi priorytetowej wsparcie uzyskały głównie przedsięwzięcia zmierzające do zapewnienia skutecznych i efektywnych systemów zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM (budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowa i modernizacja systemu kanalizacji sanitarnej). Dodatkowo istniała możliwość włączenia w zakres projektu zadań dotyczących zaopatrzenia w wodę oraz budowy kanalizacji deszczowej pod warunkiem, że przyczynią się do realizacji dyrektywy 91/271/EWG. W ramach osi priorytetowej nie przewidziano wsparcia indywidualnych projektów dotyczących systemów zaopatrzenia w wodę lub budowy kanalizacji deszczowej. Realizacja zadań w ramach I osi priorytetowej PO liś 2007-2013 przyczyni się do eliminacji ze ścieków niektórych substancji niebezpiecznych bezpośrednio zagrażających życiu i zdrowiu ludzi oraz umożliwi dotrzymanie bezpiecznych wskaźników emisyjnych w odniesieniu do pozostałych substancji zagrażających ekosystemom wodnym. I oś priorytetowa PO liś 2007-2013 jest jednym z narzędzi współfinansowania realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Projekty realizowane w ramach I osi priorytetowej PO liś 2007-2013 były wybierane w trybie indywidualnym (25 umów) i konkursowym (66 umów). W 2015 r. nie zawarto żadnej umowy o dofinansowanie.

W ramach I osi priorytetowej PO IiŚ 2007-2013 w 2015 r. Bank Gospodarstwa Krajowego wypłacił beneficjentom dofinansowanie ze środków UE kwotę **1.034.711** tys. zł przy kwocie planowanej na **1.250.000** tys. zł – realizacja planu w 83% (poz. 1.1.1 tabeli 20).

Niepełna realizacja wielkości planowanej wynikała, przede wszystkim, z uwalniania oszczędności w projektach (np. ok. 74 mln Projekt Żywca) oraz rozliczaniem końcowym projektów, a co za tym idzie przesunięciem wypłat na 2016 r.

Certyfikacja wydatków w części dofinansowania ze środków UE wyniosła w 2015 r. **1.220.859** tys. zł.

Do końca 2015 r. rozliczono 19 umów o wartości kosztorysowej **2.423.294** tys. zł., w tym w 2015 r. 16 na kwotę **2.106.163** tys. zł.

W 2015 r. Narodowy Fundusz wypłacił ze środków własnych na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków I osi priorytetowej PO IiŚ łącznie **280.997** tys. zł, z tego:

- **252.113** tys. zł pożyczek (poz. 1.1 tabeli 7);
- **10.423** tys. zł dotacji – plan **11.000** tys. zł – realizacja planu 95% (poz. 1.1.1 tabeli 9);
- **18.461** tys. zł dopłat do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji – plan **20.278** tys. zł – realizacja planu 91% (poz. 1.1.3.1 tabeli 9).

W 2015 r. wypłacono pierwsze dotacje z tytułu refundacji korekt systemowych PO IiŚ 2007-2013 dla beneficjentów I osi priorytetowej w kwocie **1.615** tys. zł (poz. 1.1.2 tabeli 9).

Efekty ekologiczne uzyskane z realizacji umów zakończonych w 2015 r. przedstawiono w tabeli 22.

Tabela 22 Efekty ekologiczne z umów zakończonych w 2015 r. w zakresie I osi priorytetowej PO IiŚ

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Liczba osób podłączonych do wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej	tys. osób		32
2	Liczba osób podłączonych do wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej	tys. osób		2,9

V.3.3. II oś priorytetowa - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Celem Priorytetu II jest zwiększenie korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału odpadów komunalnych składowanych i rekultywację terenów zdegradowanych oraz ochronę brzegów morskich. W ramach tej osi priorytetowej realizowane są więc dwa działania:

- Działanie 2.1 – Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych;

- Działanie 2.2 – Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich.

W ramach II osi priorytetowej PO liŚ 2007-2013 wsparcie uzyskały m.in. projekty mające na celu budowę lub modernizację zakładów zagospodarowania odpadów, stworzenie kompleksowych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi, budowę instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych, prace przygotowawcze dotyczące kompleksowych zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych, rekultywację terenów powojkowych oraz zdegradowanych przez przemysł i górnictwo.

Projekty realizowane w ramach II osi priorytetowej PO liŚ 2007-2013 wybierane były w trybie indywidualnym (14 umów) i konkursowym (10 umów). W 2015 r. nie zawarto żadnej umowy o dofinansowanie.

W zakresie II osi priorytetowej PO liŚ 2007-2013 w 2015 r. Bank Gospodarstwa Krajowego wypłacił beneficjentom dofinansowanie ze środków UE w kwocie **937.036** tys. zł, przy wielkości zaplanowanej na **733.678** tys. zł – realizacja planu w 128% (poz. 1.1.2 tabeli 20).

Przekroczenie zaplanowanej kwoty wypłat było możliwe dzięki przyspieszeniu realizacji kluczowych dla wdrażania II osi priorytetowej PO liŚ przedsięwzięć. Dotyczy to, przede wszystkim, projektów mających na celu budowę instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych.

Certyfikacja wydatków w części dofinansowania ze środków UE wyniosła w 2015 r. **1.122.439** tys. zł.

Do końca 2015 r. rozliczono 3 umowy o wartości kosztorysowej **519.230** tys. zł, w tym 2. w 2015 r. na kwotę **518.501** tys. zł.

W 2015 r. Narodowy Fundusz wypłacił ze środków własnych na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków II osi priorytetowej PO liŚ **732.193** tys. zł pożyczek (poz. 3.1 tabeli 7).

W 2015 r. dla beneficjentów II osi priorytetowej PO liŚ 2007-2013 nie wypłacono dotacji z tytułu refundacji korekt systemowych.

Efekty ekologiczne osiągnięte w ramach umów zakończonych, zostaną zatwierdzone przez Narodowy Fundusz w latach następnych.

V.3.4. III oś priorytetowa - Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

W ramach III osi priorytetowej realizowane są trzy działania:

- Działanie 3.1 – Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego;
- Działanie 3.2 – Zapobieganie oraz ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom;
- Działanie 3.3 – Monitoring środowiska.

Głównymi celami zadań podejmowanych w ramach III osi priorytetowej są:

- zwiększenie ilości zasobów dyspozycyjnych niezbędnych dla ludności i gospodarki kraju oraz stopnia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i przeciwdziałania skutkom suszy wraz ze zwiększeniem naturalnej retencji dolin rzecznych z zachowaniem dobrego stanu ekologicznego;

- zwiększenie ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom, usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego oraz wzmocnienie wybranych elementów systemu zarządzania środowiskiem;
- wzmocnienie wytwarzania i udostępniania informacji o środowisku niezbędnych dla procesów decyzyjnych w ochronie środowiska poprzez usprawnienie monitoringu stanu środowiska.

W ramach III osi priorytetowej PO IiŚ 2007-2013 wsparcie uzyskały m.in. projekty związane z bezpieczeństwem przeciwpowodziowym, budową i modernizacją systemu odprowadzania wód opadowych oraz małą retencją. Dofinansowano zakupy specjalistycznego sprzętu i wyposażenia niezbędnego do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych, poważnych awarii oraz monitoringu środowiska.

Projekty realizowane w ramach III osi priorytetowej PO IiŚ 2007-2013 były wybierane tylko w trybie indywidualnym (25 umów). W 2015 r. nie zawarto żadnej umowy o dofinansowanie.

Certyfikacja wydatków w części dofinansowania ze środków UE w ramach III osi priorytetowej PO IiŚ wyniosła w 2015 r. **818.995** tys. zł, a BGK wypłacił w tym roku beneficjentom, niebędących państwowymi jednostkami budżetowymi, dofinansowanie ze środków UE w kwocie **165.170** tys. zł wobec wielkości zaplanowanej na **194.000** tys. zł – realizacja planu w 85% (poz. 1.1.3 tabeli 20).

Niższa od planu realizacja wypłat środków dla beneficjentów to skutek, przede wszystkim, przesunięcia terminów zakończenia projektów na koniec roku 2015, co spowodowało konieczność przesunięcia wypłat na 2016 r. Kolejną przyczyną były powstałe oszczędności na projektach, a co za tym idzie zmniejszenie wysokości wypłaconego dofinansowania.

Narodowy Fundusz na współfinansowanie jednego z projektów wdrażanych w ramach tej osi priorytetowej wypłacił w 2015 r. **2.684** tys. zł (poz. 6.1 tabeli 7).

Do końca 2015 r. rozliczono 4 umowy o wartości kosztorysowej **349.731** tys. zł., w tym 1. w 2015 r. na kwotę **101.053** tys. zł.

Efekty ekologiczne osiągnięte w ramach umów zakończonych, zostaną zatwierdzone przez Narodowy Fundusz w latach następnych.

V.3.5. IV oś priorytetowa - Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska

Celem IV osi priorytetowej jest ograniczenie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowywanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego. W ramach IV osi priorytetowej realizowanych jest sześć działań:

- Działanie 4.1 – Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego i ekoznaków;
- Działanie 4.2 – Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach;
- Działanie 4.3 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania Najlepszych Dostępnych Technik (BAT);
- Działanie 4.4 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;
- Działanie 4.5 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza;
- Działanie 4.6 – Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne.

W ramach IV osi priorytetowej PO IiŚ 2007-2013 realizowano projekty, które przyczyniły się do ograniczenia negatywnego wpływu działalności przemysłowej na środowisko oraz wsparcie uzyskały projekty z zakresu systemu zarządzania środowiskowego i ekoznaków.

Projekty realizowane w ramach IV osi priorytetowej PO IiŚ 2007-2013 wybierane były tylko w trybie konkursowym (231 umów). W 2015 r. zawarto 1 umowę o dofinansowanie.

W 2015 r. beneficjenci otrzymali z BGK wypłaty ze środków UE w kwocie **165.688** tys. zł, wobec kwoty zaplanowanej na **158.000** tys. zł – realizacja planu w 105% (poz. 1.1.4 tabeli 20)

Certyfikacja wydatków w części dofinansowania ze środków UE wyniosła w 2015 r. **164.660** tys. zł.

Do końca 2015 r. rozliczono 218 umów o wartości kosztorysowej **6.369.431** tys. zł, w tym 22. w 2015 r. na kwotę **1.128.362** tys. zł.

Na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach IV osi priorytetowej PO IiŚ Narodowy Fundusz wypłacił w 2015 r. ze środków własnych łącznie **49.737** tys. zł, z tego:

- **49.699** tys. zł pożyczek (poz. 2.1 tabeli 7);
- **38** tys. zł dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, przy planie w kwocie **51** tys. zł – realizacja planu w 75% (poz. 1.1.3.2 tabeli 9);

W tabeli 23 przedstawiono planowane do uzyskania efekty ekologiczne z umowy podpisanej w 2015 r. i uzyskane efekty ekologiczne z umów zakończonych w tym roku.

Tabela 23 Efekty ekologiczne w zakresie IV osi priorytetowej PO IiŚ z 1. umowy podpisanej i umów zakończonych w 2015 r.

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umowy zawartej	z umów zakończonych
1	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną i elektryczną	MWh/rok	616	38 257
2	Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla CO ₂	Mg/rok		295 468
3	Zmniejszenie emisji dwutlenku siarki SO ₂	Mg/rok		33 890
4	Zmniejszenie emisji tlenków azotu NO _x	Mg/rok		3 116
5	Zmniejszenie emisji pyłu	Mg/rok		304
6	Zwiększenie ilości odpadów odzyskiwanych	Mg/rok		367
7	Zmniejszenie ilości odpadów wytwarzanych	Mg/rok	2	78 966

V.3.6. V oś priorytetowa - Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych

Ważnym aspektem działań podejmowanych przez Narodowy Fundusz w zakresie ochrony przyrody jest wspieranie projektów realizowanych ze środków PO IiŚ w ramach V osi priorytetowej – Ochrona Przyrody i Kształtowanie Postaw Ekologicznych.

W wyniku działań podejmowanych w 2015 r. beneficjenci przy wsparciu Narodowego Funduszu zrealizowali 15 projektów przyrodniczych PO IiŚ przywracając lub zapewniając ochronę właściwego

stanu ekosystemów na powierzchni 819 ha oraz ochronę zagrożonych gatunków, m.in. sokoła wędrownego, węża Eskulapa, cietrzewia i popielicy.

Współfinansowanie V osi priorytetowej PO liŚ dotacjami Narodowego Funduszu uzależnione jest od realizacji projektów wdrażanych przez Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych. Wyплаты dotacji Narodowego Funduszu są skorelowane z wypłatami środków z V osi priorytetowej PO liŚ.

Spośród zrealizowanych projektów największe środki przeznaczono na współfinansowanie ochrony podkowca małego w Polsce – ok. **1,4** mln zł oraz ochrony alei przydrożnych jako korytarzy ekologicznych dla pachnicy dębowej – ok. **0,7** mln zł, przy czym wyплаты środków zostały dokonane w latach 2011-2015.

W 2015 r. na współfinansowanie ze środków Narodowego Funduszu projektów V osi priorytetowej wypłacono **4.627** tys. zł dotacji, przy kwocie zaplanowanej na **7.770** tys. zł – realizacja planu w 60% (poz. 1.1.1 tabeli 9). Wyплата środków w niższej kwocie niż zaplanowana to skutek opóźnień we wdrażaniu projektów przez CKPŚ.

W 2015 r. w zakresie współfinansowania V osi priorytetowej PO liŚ, w związku z wygaszaniem programu, nie podpisano żadnych umów.

V.3.7. IX oś priorytetowa - Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna

Celem IX osi priorytetowej jest zmniejszenie oddziaływania sektora energetyki na środowisko. W ramach wskazanej osi priorytetowej wsparcie uzyskały działania obejmujące zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej w sektorze energetycznym i obniżenie energochłonności sektora publicznego oraz zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.

Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej dla działań 9.1, 9.2 i 9.3 IX osi priorytetowej PO liŚ:

- Działanie 9.1 – Wysokosprawne wytwarzanie energii;
- Działanie 9.2 – Efektywna dystrybucja energii;
- Działanie 9.3 – Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.

W ramach działań 9.1-9.3 PO liŚ 2007-2013 wsparcie uzyskały projekty dotyczące, m.in.:

- budowy lub przebudowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu, w wyniku której jednostki te będą spełniały wymogi dla wysokosprawnej kogeneracji określone w dyrektywie 2004/8/WE;
- budowy lub przebudowy jednostek wytwarzania ciepła, w wyniku której jednostki te zostały zastąpione jednostkami wytwarzania energii w skojarzeniu spełniającymi wymogi dla wysokosprawnej kogeneracji określone w dyrektywie 2004/8/WE;
- budowy (w miejsce istniejącego systemu) lub przebudowy sieci ciepłowniczych oraz węzłów cieplnych poprzez stosowanie energooszczędnych technologii i rozwiązań;
- budowy (w miejsce istniejącego systemu) lub przebudowy sieci dystrybucyjnych średniego, niskiego i wysokiego napięcia mających na celu ograniczenie strat sieciowych;
- termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej.

Projekty realizowane w ramach IX osi priorytetowej PO liŚ 2007-2013 były wybierane głównie w trybie konkursowym, jak również w ramach naboru projektów systemowych w zakresie przygotowania dokumentacji inwestycyjnej (łącznie 784 umowy). W 2015 r. zawarto 63 umowy o dofinansowanie.

Certyfikacja wydatków w części dofinansowania ze środków UE w ramach tej osi priorytetowej wyniosła w 2015 r. **203.299** tys. zł. BGK wypłacił beneficjentom dofinansowanie ze środków UE w kwocie **206.950** tys. zł wobec zaplanowanej na **240.000** tys. zł – realizacja planu w 86% (poz. 1.1.5 tabeli 20). Niepełna realizacja planu to skutek, przede wszystkim, oszczędności na realizacji projektów inwestycyjnych oraz niższy niż planowano poziom realizacji wypłat na rzecz projektów z zakresu Planów Gospodarki Niskoemisyjnej.

Do końca 2015 r. rozliczono 114 umów dla projektów o wartości kosztorysowej **1.570.443** tys. zł., w tym 75 w 2015 r. na kwotę **805.979** tys. zł.

W 2015 r. Narodowy Fundusz nie współfinansował ze środków własnych przedsięwzięć realizowanych w ramach IX osi priorytetowej PO liŚ.

W tabeli 24 przedstawiono planowane do uzyskania efekty ekologiczne z umów podpisanych w 2015 r. i uzyskane efekty ekologiczne z umów zakończonych w tym roku.

Tabela 24 Efekty ekologiczne w zakresie IX osi priorytetowej PO liŚ z umów podpisanych i umów zakończonych w 2015 r.

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną i elektryczną	MWh/rok	1 911	51 436
2	Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla CO ₂	Mg/rok	1 000	73 000
3	Ilość wytworzonej energii elektrycznej w kogeneracji	MWh/rok		60 638
4	Ilość wytworzonej energii cieplnej w kogeneracji	GJ/rok		184 612

V.3.8. Pomoc techniczna z PO liŚ 2007-2013

W 2015 r. Narodowy Fundusz, jako beneficjent Pomocy Technicznej z Funduszu Spójności, w ramach XV osi priorytetowej PO liŚ, otrzymywał refundację poniesionych wydatków w ramach rocznych planów działań (RPD) za okres od 1 stycznia 2015 r. do 30 września 2015 r. w sektorach środowisko oraz energetyka. Otrzymał również zwrot poniesionych wydatków z tytułu wniosków o płatność za IV kwartał 2014 r. W zakresie wydatków kwalifikowanych refundacja następowała w ramach następujących działań:

- Działanie 15.1 – Sprawne zarządzanie programem – koszty wynagrodzeń, wsparcie merytoryczne, wyjazdy na kontrole oraz inne wyjazdy służbowe, szkolenia pracowników, wydatki związane z systemem finansowo-księgowym SAP, usługi i dostawy;
- Działanie 15.2 – Informacja i promocja – szkolenia beneficjentów, materiały informacyjne i promocyjne, dostęp do baz danych oraz usługi utrzymania portali.

Narodowy Fundusz otrzymał refundację poniesionych wydatków związanych z realizacją PO liŚ z tytułu wniosków o płatności za IV kwartał 2014 r. oraz za okres I-III kwartał 2015 r. w łącznej wysokości **12.243** tys. zł, z czego **9.075** tys. zł w ramach sektora środowisko i **3.168** tys. zł w ramach sektora energetyka.

Ze środków pomocy technicznej PO liŚ w ramach XV osi priorytetowej PO liŚ, w zakresie kosztów wynagrodzeń i pochodnych od nich, w 2015 r. nastąpiła refundacja w łącznej wysokości **11.524** tys. zł. Podobnie w zakresie kosztów biura, refundacji podlegały m.in.: podnoszenie kwalifikacji pracowników Narodowego Funduszu – kwota **116** tys. zł, szkolenia dla beneficjentów oraz działania informacyjne i promocyjne – kwota **324** tys. zł. Ze środków pomocy technicznej PO liŚ sfinansowano również inne wydatki instytucji – kwota **166** tys. zł, z czego największa część **122** tys. zł związana była z usługami dotyczącymi systemu finansowo-księgowego mySAP.

V.4. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej dla I osi priorytetowej „Zmniejszenie emisyjności gospodarki” w zakresie:

- poddziałania 1.3.1 – Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej – dostępne środki (alokacja) 166 mln euro;
- działania 1.5 – Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu – dostępne środki 337 mln euro (w tym min. 140 mln euro na obszary o ponadnormatywnych poziomach stężenia pyłów PM10);
- działania 1.6 – Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe – dostępne środki 276 mln euro.

Umowa Narodowego Funduszu z Ministrem Gospodarki (obecnie Minister Energii), dotycząca powierzenia zadań do realizacji w ww. zakresach I osi priorytetowej, została podpisana 18 grudnia 2014 r.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej również dla II osi priorytetowej „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu”, w zakresie:

- działania 2.1 – Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska – dostępne środki 700 mln euro;
- działania 2.2 – Gospodarka odpadami komunalnymi – dostępne środki 933 mln euro;
- działania 2.3 – Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach – dostępne środki 1.621 mln euro;
- działania 2.4 – Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna – dostępne środki 157 mln euro (podana alokacja obejmuje także typy projektów 1a i 2a, dla których Instytucją Wdrażającą jest CKPŚ);
- działania 2.5 – Poprawa jakości środowiska miejskiego – dostępne środki 97 mln euro.

W działaniu 2.4, dla zadań związanych z realizacją priorytetu inwestycyjnego 6.III w zakresie projektów wybieranych w trybie konkursowym dotyczących ochrony in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz rozwoju zielonej infrastruktury, w tym zwiększenia drożności korytarzy ekologicznych lądowych i wodnych mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu Instytucją Wdrażającą będzie CKPŚ.

W 2015 r. Narodowy Fundusz:

- zawarł 19. lutego z Ministrem Środowiska Porozumienie w sprawie realizacji Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” na lata 2014-2020 w zakresie osi priorytetowej II „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu”, na podstawie którego pełni funkcję Instytucji Wdrażającej II osi priorytetowej PO liś 2014-2020”; aneks do tego Porozumienia, zawarty 27 sierpnia z Ministrem Środowiska doprecyzowywał zapisy dotyczące uprawnień Narodowego Funduszu odnośnie postępowania z deklaracjami o przygotowaniu projektów i pre-umowami;
- podpisał w okresie od 22. września do 18. grudnia osiemnaście pre-umów z beneficjentami projektów pozakonkursowych przygotowywanych do realizacji w ramach działania 2.1 i 2.4 na kwotę dofinansowania przekraczającą 1,3 mld zł. W przypadku kolejnych sześciu projektów beneficjenci złożyli deklaracje o przygotowaniu projektów z planowanym dofinansowaniem ze środków UE na kwotę ponad 370 mln zł. 30 listopada w ramach działania 2.4 wpłynął do

Narodowego Funduszu pierwszy wniosek o dofinansowanie projektu – „Promocja Parków Narodowych jako marki”;

- przeprowadził w okresie od 22. września do 25. listopada szereg działań promocyjnych, spotkań informacyjnych i szkoleń dotyczących PO LiŚ 2014-2020;
- podpisał 19. października z CKPŚ List intencyjny, stanowiący deklarację nawiązania współpracy w zakresie finansowania i wdrażania projektów z obszaru ochrony przyrody (działanie 2.4) w ramach PO LiŚ 2014-2020;
- zawarł w okresie od 28. października do 17. grudnia 16 Porozumień w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w zakresie osi priorytetowej II „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu” z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- ogłosił w okresie od 30. października do 28. grudnia 8 naborów wniosków o dofinansowanie projektu w trybie konkursowym (poddziałanie 1.3.1, działania 2.2, 2.3, 2.4, 2.5) na łączną kwotę ok. 5,5 mld zł;
- uzyskał w grudniu desygnację, związaną ze spełnieniem kryteriów określonych w załączniku XIII do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, co było warunkiem koniecznym do pełnienia przez Narodowy Fundusz roli Instytucji Wdrażającej.

Przedstawiciele Narodowego Funduszu uczestniczyli w sześciu posiedzeniach Komitetu Monitorującego PO LiŚ 2014-2020, który przyjął kryteria wyboru projektów, a także Strategię Komunikacji PO LiŚ 2014-2020 i Plan ewaluacji PO LiŚ 2014-2020.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 Narodowy Fundusz jest Beneficjentem Poddziałania 1.3.3 „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” (alokacja 30 mln euro). Jest to projekt realizowany we współpracy z 14. wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej i Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego, jako partnerami. Projekt ten, finansowany ze środków UE, ma na celu wyeliminowanie zidentyfikowanych barier rozwoju niskoemisyjnej gospodarki oraz wsparcie w dążeniu do pełnej realizacji zobowiązań Polski wynikających z dyrektyw UE. Projekt tego typu jest wdrażany w Polsce po raz pierwszy. Będzie stanowił on niezbędny element wsparcia budowy gospodarki niskoemisyjnej w perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 Narodowy Fundusz jest Beneficjentem Poddziałania 1.3.3 „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” (alokacja 30 mln euro). Jest to projekt realizowany we współpracy z 14. wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej i Województwem Lubelskim, jako partnerami. Projekt, finansowany ze środków UE, ma na celu wyeliminowanie zidentyfikowanych barier rozwoju niskoemisyjnej gospodarki oraz wsparcie w dążeniu do pełnej realizacji zobowiązań Polski wynikających z dyrektyw UE. Projekt tego typu jest wdrażany w Polsce po raz pierwszy. Będzie stanowił on niezbędny element wsparcia budowy gospodarki niskoemisyjnej w perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020.

Projekt polega na stworzeniu nieodpłatnego systemu wsparcia doradczego oraz na realizacji zadań związanych z podnoszeniem wiedzy z zakresu efektywności energetycznej i OZE. Wsparcie w ramach projektu obejmować będzie m.in.:

- przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń oraz działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie efektywności energetycznej, OZE i rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla sektora publicznego, mieszkaniowego, przedsiębiorstw oraz społeczeństwa;
- szkolenia dla doradców energetycznych przygotowujące ich do prowadzenia usług doradczych;

- doradztwo związane z przygotowaniem, weryfikacją i wdrożeniem planów gospodarki niskoemisyjnej (PGN) oraz informowanie społeczeństwa w zakresie efektywności energetycznej, OZE oraz gospodarki niskoemisyjnej;
- monitorowanie wdrażania planów gospodarki niskoemisyjnej (PGN);
- doradztwo związane z przygotowaniem i wdrożeniem inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i OZE m.in. z uwzględnieniem wykorzystania instrumentów finansowych;
- promowanie gospodarki niskoemisyjnej;
- budowanie platformy wymiany doświadczeń i bazy wiedzy (best practices).

W styczniu 2015 r. Narodowy Fundusz podpisał z 14. wojewódzkimi funduszami oraz z Województwem Lubelskim wstępne porozumienia w zakresie wspólnego przygotowania Projektu Doradztwa Energetycznego.

W okresie od marca do października 2015 r. został przeprowadzony cykl szkoleń przygotowujących wydelegowanych pracowników do realizacji projektu, którzy po zdaniu egzaminów w większości rozpoczęli działania, jako doradcy na poziomie ogólnokrajowym (pracownicy powołanego od 1 kwietnia 2015 r. w Narodowym Funduszu Wydziału – Jednostka Realizująca Projekt Doradczy – dalej JRP) oraz na poziomie regionalnym (pracownicy partnerów w regionach). W tym okresie wydelegowani pracownicy uczestniczyli również w szkoleniu i sześciu warsztatach zorganizowanych przez JRP, mających na celu zapoznanie się z procesem przygotowania planów gospodarki niskoemisyjnej (PGN) oraz praktyczną analizę problemów podczas ich oceny.

Doradcy w ramach systemu nawiązali współpracę z około 1 400 gminami udzielając konsultacji, przeprowadzając szkolenia, spotkania, konferencje. Na bieżąco diagnozują zapotrzebowanie i podejmują działania celem realizacji Projektu. Doradcy w całym kraju uczestniczą również w procesie weryfikacji PGN przygotowanych przy wsparciu ze środków UE w ramach działania 9.3 PO IiŚ 2007-2013.

Szacuje się, że ok. 1 000 kolejnych gmin, również przy wsparciu doradców działających w projekcie, przystąpi do opracowania PGN, celem m.in. pozyskania środków z UE w ramach PO IiŚ i regionalnych programów operacyjnych.

Uruchomiona została domena www.doradztwo-energetyczne.gov.pl. Samodzielna strona internetowa powstaje równolegle z elementami systemu informatycznego przygotowywanego na potrzeby projektu (budowanie platformy wymiany doświadczeń i bazy wiedzy).

Przygotowywano również takie dokumenty jak: fiszka zgłoszeniowa, wniosek o dofinansowanie, program realizacji projektu, harmonogram, budżet itp. w celu uzyskania finansowania ze środków UE w ramach poddziałania 1.3.3 PO IiŚ 2014-2020. Wniosek o dofinansowanie projektu został przekazany do Instytucji Pośredniczącej 18. listopada 2015 r. Wniosek został zatwierdzony i umowa podpisana w 2016 r. Budżet projektu wynosi 129.000 tys. zł i jest w 100% finansowany ze środków UE w ramach PO IiŚ 2014-2020.

Na dofinansowanie tego projektu zaplanowana została kwota **6.000** tys. zł, która miała być refundowana ze środków PO IiŚ (poz. 1.1.13 tabeli 8)

V.5. Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Środowiskowe programy operacyjne w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014 obejmują:

- Program Operacyjny PL02 „Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów” – alokacja **21.084** tys. euro;
- Program Operacyjny PL03 „Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych” – alokacja **14.092** tys. euro;
- Program Operacyjny PL04 „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii” – alokacja **138.651** tys. euro, z czego 67.750 tys. euro NMF oraz 70.901 tys. euro (MF EOG).

Zakres Programu PL02 „Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów” koncentruje się, przede wszystkim, na:

- wzroście efektywności zarządzania oraz monitorowania obszarów Natura 2000;
- wzroście odporności rodzimych ekosystemów na presję inwazyjnych gatunków obcych;
- wzroście świadomości społecznej nt. różnorodności biologicznej oraz edukacji w tym zakresie, w powiązaniu ze zmianami klimatycznymi i ekonomiczną wartością ekosystemów.

Program PL03 „Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych” nakierowany jest głównie na poprawę jakości i wiarygodności danych oraz informacji o środowisku, a także na poprawę przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska w Polsce, poprzez wsparcie pracy organów administracji publicznej odpowiedzialnych za monitoring środowiska i działania kontrolne.

Program PL04 „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii” to, przede wszystkim, finansowe wsparcie zadań z zakresu:

- poprawy efektywności energetycznej w budynkach;
- wzrostu poziomu świadomości społecznej i edukacji w zakresie efektywności energetycznej;
- wzrostu produkcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- zmniejszenia produkcji odpadów i emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i ziemi.

W ramach ogłoszonego w 2015 r. naboru na środki NMF złożone zostały 2 wnioski o dofinansowanie – wnioski te otrzymały negatywną ocenę formalną. Jeden z wnioskodawców odwołał się od wyniku oceny formalnej i decyzją Ministerstwa Środowiska, działającego jako Operator Programu PL04, wniosek został przywrócony do ponownej oceny. Wnioskodawca złożył jednak rezygnację z dalszego wnioskowania o dofinansowanie ze środków NMF.

W 2015 r. ogłoszone zostały nabory w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej (Fundusz ustanowiony w celu ułatwienia i wzmocnienia współpracy zarówno pomiędzy beneficjentami projektów, którym przyznano dofinansowanie w ramach programu i ich partnerami lub innymi instytucjami z Państw-Darczyńców, jak i pomiędzy Państwami-Darczyńcami i Państwami Beneficjentami) dla programów:

- PL02 od 03.03 do 30.06.2015 r. – w dniu 22 grudnia 2015 r. Operator Programu zatwierdził listę projektów rekomendowanych do uzyskania wsparcia ze środków MF EOG 2009-2014. Na liście znalazło się 11 projektów. Łączna kwota dofinansowania dla projektów, które znalazły się na liście wynosi 454 tys. zł (dostępna alokacja ok. 1.087 tys. zł);
- PL04 od 27.07 do 30.09.2015 r. tj.:
 - nabór wniosków dla organizacji samorządu gospodarczego;
 - nabór wniosków dla organizacji zrzeszających/działających na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, a także związków i partnerstw miast, gmin, powiatów i regionów.

Wyniki naboru do PL04 zostały rozstrzygnięte na początku 2016 r.

W 2015 r. wypłata środków w ramach projektów dofinansowanych z MF EOG i NMF wyniosła **157.671** tys. zł, co wobec zaplanowanej kwoty **220.000** tys. zł oznacza realizację planu w 72% (poz. 1.2 tabeli 20).

W zakresie wypłat środków MF EOG i NMF odnotowano wypłaty niższe niż planowano, co jest skutkiem wydłużenia okresu rozliczania środków na okres do 2017 r.

W ramach kwoty **157.671** tys. zł wypłacono:

- **23.209** tys. zł – z Programu PL02;
- **873** tys. zł – z Programu PL03;
- **54.255** tys. zł – z Programu PL04 EOG;
- **79.334** tys. zł – z Programu PL04 NMF.

W tabeli 25 przedstawiono planowane do uzyskania efekty ekologiczne z umów podpisanych w 2015 r. i uzyskane efekty ekologiczne z umów zakończonych w tym roku.

Tabela 25 Efekty ekologiczne w zakresie MF EOG i NMF z umów podpisanych i umów zakończonych w 2015 r.

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Liczba osób, które wzięły udział w działaniach edukacyjnych i promujących ochronę różnorodności biologicznej	tys. osób	1 295	
2	Liczba gatunków objętych ochroną w ramach projektu	szt.		8
3	Produkcja energii ze źródeł odnawialnych	MWh/rok	10 871	
4	Produkcja energii elektrycznej	MWh/rok		5 873
5	Ograniczenie emisji lub uniknięta emisja dwutlenku węgla	Mg/rok	29 091	1 584
6	Ograniczenie emisji dwutlenku siarki	Mg/rok		6
7	Ograniczenie emisji pyłu	Mg/rok		161

V.6. Pozostałe środki europejskie i ich współfinansowanie

V.6.1. Instrument Finansowy LIFE

Dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu dla przedsięwzięć wdrażanych w ramach LIFE wypłacane było w ramach umów podpisanych w zakresie programu priorytetowego „Współfinansowanie LIFE”, jak również wypłaty wynikały z umów podpisanych poza zakresem tego programu. W 2015 r. wypłacono łącznie **43.449** tys. zł, z tego **2.893** tys. zł pożyczek z planowanej kwoty **7.462** tys. zł – realizacja planu w 39% (poz. 8 tabeli 7), **35.154** tys. zł dotacji z planowanej kwoty **39.926** tys. zł – realizacja planu w 88% (poz. 1.3 tabeli 9) i **5.402** tys. zł dotacji w formie przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym z zaplanowanej kwoty **11.973** tys. zł – realizacja planu w 45% (poz. 2.1 tabeli 9).

Niepełne wykonanie planu wypłat dotacji i przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym to głównie skutek wstrzymania wypłat środków w ramach 2. podpisanych umów na znaczne kwoty oraz opóźnień w realizacji przetargów.

Zadania realizowane w ramach Instrumentu Finansowego LIFE mają na celu poprawę jakości środowiska, w tym środowiska naturalnego.

Program LIFE składa się z:

- a) Podprogramu działań na rzecz środowiska, podzielonego na 3 obszary priorytetowe:
 - ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami;

- przyroda i różnorodność biologiczna;
- zarządzanie i informacja w zakresie środowiska.

b) Podprogramu działań na rzecz klimatu, podzielonego na 3 obszary priorytetowe:

- łagodzenie skutków zmiany klimatu;
- dostosowanie się do skutków zmiany klimatu;
- zarządzanie i informacja w zakresie klimatu.

W 2015 r. podpisano 3 umowy dotacji na łączną kwotę **11.076** tys. zł, dotyczące współfinansowania przez Narodowy Fundusz projektów LIFE wybranych przez KE w naborze z 2014 r. oraz 6 umów pożyczki na zapewnienie płynności finansowej projektów LIFE+ z perspektywy finansowej 2007–2013 na kwotę **4.641** tys. zł.

W ramach umów o współfinansowanie projektów LIFE zawartych w 2015 r. planuje się przetestowanie 8. rozwiązań innowacyjnych i demonstracyjnych oraz przeprowadzenie działań promocyjnych i informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej dla ok. 14 mln osób.

W wyniku naboru projektów LIFE w 2014 r., skutkującego zawarciem w 2015 umów dotacji, Polska wykorzystała ok. 3,1 z ok. 51 mln euro (6,1 %) z przysługującej jej alokacji w ramach Podprogramu działań na rzecz środowiska na lata 2014-2017. Głównymi przyczynami niskiego wykorzystania alokacji była zmiana podejścia KE do alokacji krajowych oraz mniejsza kwota dostępnych środków na projekty.

W 2015 r. odbył się drugi nabór wniosków o współfinansowanie przez NFOŚiGW projektów LIFE w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 LIFE oraz nabór wniosków o współfinansowanie przez NFOŚiGW projektów zintegrowanych LIFE. Ponadto, miał miejsce nabór wniosków o pożyczkę na zachowanie płynności finansowej oraz wkład własny do projektów LIFE. W ramach powyższych naborów wpłynęły łącznie 63 wnioski.

V.6.2. Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE

W ramach działania ekspertyzy i prace naukowo-badawcze Narodowy Fundusz realizuje zadania finansowane ze środków Ekologicznego Funduszu Partnerskiego PHARE (EFP PHARE), zgodnie z umową, podpisaną z Ministrem Środowiska w sprawie przygotowania i realizacji przedsięwzięć w ramach V Programu Indykatorywnego EFP PHARE, z budżetem w wysokości **16** mln zł. Piąty Program Indykatorywny obejmuje pakiety przedsięwzięć, których realizacja winna przyczynić się do osiągnięcia celów wynikających ze zobowiązań Polski, jako Państwa Członkowskiego UE, w tym m.in. w zakresie:

- doradztwa i ekspertyz;
- wzmocnienia instytucjonalnego;
- działań promocyjnych, informacyjnych i publikacji.

Zgodnie z ww. umową Narodowy Fundusz jest odpowiedzialny za realizację przedsięwzięć przedstawianych i przygotowywanych przez Ministra Środowiska.

W ramach V Programu Indykatorywnego podpisano w 2015 r. 4 umowy na kwotę **133** tys. zł na zgłoszone przez Ministra Środowiska przedsięwzięcia. Z tytułu zrealizowanych umów wypłacono kwotę **233** tys. zł (ujęcie kasowe), co przy kwocie zaplanowanej na **200** tys. zł oznacza realizację planu w 117% (poz. 3.1 tabeli 20).

V.6.3. Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA

Przepływy środków powierzonych w ramach Ekologicznego Funduszu Partnerskiego SIDA prezentowane są w ewidencji bilansowej Narodowego Funduszu. Środki SIDA pochodzą z przyznanej Polsce przez Szwecję dotacji na współfinansowanie w formie pożyczek preferencyjnych przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska. Ze spłat tych pożyczek powstał tzw. Szwedzki fundusz rewolwingowy. Dofinansowanie przedsięwzięć wskazanych do dofinansowania przez Ministra Środowiska udzielane jest w ramach programu „Realizacja przedsięwzięć finansowanych ze środków pochodzących z darowizny Królestwa Szwecji”. W 2015 r. w zakresie środków SIDA nie podpisano żadnej nowej umowy.

Z zaplanowanej do wydatkowania w 2015 r. kwoty 112 tys. zł nie wypłacono środków (poz. 3.2 tabeli 20). Wynika to z niewskazania przez Ministra Środowiska żadnego wniosku o dofinansowanie.

VI. Działalność Biura Narodowego Funduszu w 2015 r.

VI.1. Kadra pracownicza Narodowego Funduszu

VI.1.1. Zatrudnienie

W dniu 31 grudnia 2015 r. zatrudnienie w Biurze Narodowego Funduszu wyniosło 561 etatów przeliczeniowych, tj. 565 osób. Zmiany kadrowe – podjęcie zatrudnienia i rezygnacja z niego – dotyczyły 35 osób. Średnioroczne zatrudnienie w 2015 r. wyniosło 554 etatów przeliczeniowych i wzrosło w stosunku do 2014 r. o 1,19%. Strukturę zatrudnienia w 2015 r. przedstawiono w tabeli 26.

Tabela 26 Zatrudnienie w Narodowym Funduszu w 2015 r.

Staż pracy w NFOŚiGW		Wiek		Struktura		Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych	
lata	liczba osób	lata	liczba osób	stanowisko	liczba osób	komórki organizacyjne	liczba osób
do 1	27	do 30	47	kadra kierownicza	56	Zarząd	3
				odwołani ze stanowiska	3	odwołani ze stanowiska	3
1-3	72	31-40	226	ekspert	8	finansowe, ekonomiczne i planistyczne	97
				doradca, radca prawny	86		
4-6	76	41-50	150	główny specjalista	117		
7-10	203			starszy specjalista	95		
11-14	61	51-60	88	specjalista	94	ekologiczne, realizacyjne	289
				starszy inspektor	58		
15 i więcej	126	pow. 60	54	inspektor	32	horyzontalne, wspomagające	173
				pozostali	16		

W 2015 r. w obsługę przedsięwzięć i projektów finansowanych ze środków europejskich, w tym w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014, miesięcznie zaangażowanych było przeciętnie 179 pracowników, przy średnim poziomie zaangażowania pracowników – 76%.

Wyszktałeniem wyższym legitymuje się 523 osób, tj. 93% ogółu pracowników. Ukończone studia podyplomowe posiada 305 pracowników, natomiast innymi dodatkowymi specjalistycznymi uprawnieniami zawodowymi legitymuje się ponad 16,5% zatrudnionych.

VI.1.2. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Proces zarządzania zasobami ludzkimi odbywał się zgodnie z przyjętą Strategią Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Narodowym Funduszu na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku. Działania prowadzone były w sposób przejrzysty, uwzględniający wytyczne i standardy w zakresie etycznego i transparentnego zarządzania. Realizowany był cel główny: *Narodowy Fundusz – nowoczesną instytucją publiczną i przyjaznym pracodawcą*. W 2015 r. kontynuowano proces podnoszenia i doskonalenia kompetencji osobistych, zespołowych oraz kierowniczych pracowników, projekt telepracy, stosowanie elastycznych form zatrudnienia pracowników, działanie w unormowaniach Kodeksu etyki, prowadzenie w sprawach pracowniczych dialogu z partnerami społecznymi, a także kontynuowanie projektu bezpłatnych praktyk studenckich. Nadal realizowano projekty wspierające rodzicielstwo i rodzinę.

W ramach procesu doskonalenia organizacji przeprowadzono w 2015 r. analizę i ocenę transparentności działania Narodowego Funduszu. W następstwie wdrożono „Politykę przeciwdziałania korupcji w NFOŚiGW” oraz „Politykę przeciwdziałania konfliktowi interesów w NFOŚiGW”. W oparciu o Model Doskonałości EFQM zrealizowano projekt rozwoju Liderów Narodowego Funduszu. Wprowadzanie nowych rozwiązań poprzedzały szerokie konsultacje. Pracownicy na *Portalu HR* mają dostęp ciągły do wszystkich dotyczących ich projektów i zagadnień, a poprzez *HRkonsultacje* – wpływ na kształt nowych rozwiązań.

VI.1.3. Szkolenia

Działalność szkoleniowa, we wszystkich jej formach, w 2015 r. objęła 95% przeciętnie zatrudnionych. Plan szkoleń zrealizowano na poziomie 72%. Kontynuując realizację szczegółowego celu Strategii Zarządzania Zasobami Ludzkimi „Wykwalifikowani i kompetentni pracownicy”, koncentrowano się na sprawdzonych, dobrych praktykach szkoleniowych.

Priorytetem objęte były szkolenia w zakresie doskonalenia eksperckiej wiedzy zawodowej pracowników prowadzącej do tworzenia Centrum Kompetencji oraz wspierające realizację projektu finansowanego ze środków UE „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”.

Szczególną wagę przywiązywano do szkoleń z zakresu doskonalenia oferty finansowej, oceny efektywności kosztowej, nowych form zwrotnego finansowania przedsięwzięć. Wzmacniano umiejętności związane z realizacją projektów finansowanych ze środków europejskich, w szczególności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, a także dotyczące założeń i celów Unii Europejskiej na okres programowania na lata 2014-2020.

VI.2 Realizacja w 2015 r. Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r.

W 2015 r. realizacja „Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r.” koncentrowała się na wdrażaniu wspólnych programów priorytetowych „SYSTEM” – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest, część 2) REGION i część 3) Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni

ścieków, lokalnych oczyszczalni ścieków wraz z sieciami kanalizacyjnymi oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego” oraz „KAWKA” – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii i „Prosument” – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii poprzez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Działania organizacyjne prowadzone w ramach współpracy z wojewódzkimi funduszami to głównie opracowanie dokumentów:

- Zasady współpracy na wypadek klęsk żywiołowych;
- „Edukacja ekologiczna – kierunki działania. Raport” – aktualizacja.

Dodatkowo w ramach realizacji Wspólnej Strategii zawarto „Wstępne porozumienie w sprawie współpracy w zakresie przygotowania projektu pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego i mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej i OZE”. Ustanowiono sieć doradców energetycznych w regionach, zorganizowano szkolenia, warsztaty i konsultacje.

VI.3. Realizacja w 2015 r. Strategii działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r.

Najważniejsze działania, w zakresie wdrażania Strategii Narodowego Funduszu w 2015 r., realizujące cel główny Strategii NFOŚiGW, tj.: „Poprawa stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku” koncentrowały się na:

- 1) Realizacji planu finansowego – jako stopień realizacji celu dla 2015 r. określono poziom powyżej 90% wykonania planu – wykonanie wyniosło 102%;
- 2) Zmniejszaniu kosztów obsługi środków wypłacanych do beneficjentów, rozumianego jako udział kosztów operacyjnych w kwocie wypłaconych środków ogółem – w 2015 r. 1,34 gr/zł, podczas gdy w 2014 r. wskaźnik ten wyniósł 1,44 gr/zł;
- 3) Zwiększaniu poziomu finansowania zwrotnego – w planie zakładano osiągnięcie 40% udziału finansowania zwrotnego w całości wydatkowanych środków własnych. Wskaźnik ten za rok 2015 wyniósł 53%;
- 4) Skracaniu czasu obsługi beneficjenta, rozumianego jako czas od wpłynięcia wniosku o dofinansowanie, poprzez ocenę wniosków do zawarcia umowy z beneficjentem – dla 2015 r. planowany wskaźnik wynosił 120 dni dla wniosków złożonych w roku 2015. Wykonanie to – 111 dni.

Istotne dla realizacji wizji i misji Strategii Narodowego Funduszu były:

- 1) Przegląd procesów istniejących w Narodowy Funduszu i określenie jego struktury docelowej, głównie pod kątem uporządkowania i usprawnienia procesu udzielania dofinansowania. Stworzona została mapa procesów, wyodrębniono procesy zarządcze, procesy operacyjne i procesy wspomagające, a także określono ich strukturę.
- 2) Informatyzacja procesów – od 2015 r. wszystkie wnioski składane są za pomocą systemu informatycznego. Stworzony został generator wniosków o dofinansowanie i generator wniosków o płatność ze środków krajowych. Wdrożono elektroniczny obieg pism w systemie e-Kancelaria. Opracowano generator wniosków o płatność dla PO liś 2007-2013 oraz ukończono prace związane z przygotowaniem generatora wniosków o dofinansowanie dla PO liś 2014-2020.
- 3) Realizacja projektu kluczowego „Wdrażanie w NFOŚiGW Modelu Doskonałości EFQM” – opierała się na realizacji przez liderów 10. projektów doskonalących. Zakończono realizację 9. projektów, jeden projekt dotyczący Zintegrowanej Platformy Informatycznej nie został zrealizowany.

- 4) Udział pracowników Narodowego Funduszu w spotkaniach i szkoleniach, w celu uzyskania optymalnych warunków współpracy w obszarze wdrażania PO IiŚ 2014-2020. W ramach podnoszenia kompetencji pracowników przeprowadzono szkolenia w zakresie wdrażania instrumentów finansowych, a także podstawowych zagadnień związanych z perspektywą finansową 2014-2020.
- 5) Przygotowanie i rozpoczęcie realizacji projektu „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”. Jego struktura oparta jest na współpracy z partnerami w regionach, których pracownicy świadczyć będą usługi doradcze w zakresie efektywności energetycznej i OZE.

W 2015 r. przeprowadzona została aktualizacja „Strategii działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r.”. Zaktualizowany dokument obejmuje wnioski i rekomendacje z wdrażania Strategii w latach 2013-2014. Aktualizacja Strategii wynika głównie z potrzeby dostosowania się Narodowego Funduszu do wdrażania projektów w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020.

VII. Załączniki

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

dla Rady Nadzorczej
z badania sprawozdania finansowego
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
za okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r.

Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (zwanego dalej „Funduszem” lub „Jednostką”), sporządzonego na dzień 31.12.2015 r. i za rok obrotowy od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r., na które składa się:

- Wprowadzenie do sprawozdania finansowego
- Bilans, który po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą 11.303.209 tys. PLN
- Rachunek zysków i strat wykazujący zysk netto w wysokości 580.617 tys. PLN
- Rachunek przepływów pieniężnych wykazujący spadek środków pieniężnych w wysokości 6.414 tys. PLN
- Zestawienie zmian w kapitale własnym wykazujące wzrost kapitału własnego w wysokości 580.617 tys. PLN
- Dodatkowe informacje i objaśnienia

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami sprawozdania finansowego odpowiedzialny jest Zarząd Jednostki.

Zarząd oraz Członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”.

Naszym zadaniem było zbadanie i wyrażenie opinii o zgodności z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości tego sprawozdania finansowego oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono,

we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Jednostki oraz o prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- rozdziału 7 ustawy o rachunkowości,
- krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce, a w zakresie tam nieuregulowanym
- międzynarodowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych.

Badanie sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność pozwalającą na wyrażenie opinii o sprawozdaniu. W szczególności badanie obejmowało sprawdzenie poprawności zastosowanych przez Jednostkę zasad (polityki) rachunkowości i znaczących szacunków, sprawdzenie – w przeważającej mierze w sposób wyrywkowy – dowodów i zapisów księgowych, z których wynikają informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę sprawozdania finansowego.

Uważamy, że badanie dostarczyło wystarczającej podstawy do wyrażenia opinii.

Naszym zdaniem, zbadane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:

- (a) przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Jednostki na dzień 31.12.2015 r., jak też jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r.,
- (b) zostało sporządzone zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- (c) jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Warszawa/Katowice, 18 marzec 2016 rok

Joanna Mafuła nr ewid. 12559
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie w imieniu

Radosław Gumulka, nr ewid. 9972
Przew. Zarządu

Grupa Gumulka – Audyt Sp. z o.o. Sp.k.
ul. Matejki Jana 4, 40-077 Katowice

(podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wpisany na listę podmiotów uprawnionych pod nr 3975)

Załącznik 2

AKTYWA		2014	2015
Aktywa trwałe		5 424 094	6 308 329
1	Wartości niematerialne i prawne	4 251	2 062
2	Rzeczowe aktywa trwałe	57 283	56 683
3	Należności długoterminowe	4 495 970	5 396 324
4	Inwestycje długoterminowe	866 590	853 260
Aktywa obrotowe		5 275 988	4 994 880
1	Zapasy	1	1
2	Należności krótkoterminowe	870 330	793 800
	Należności od pozostałych jednostek	870 330	793 800
3	Inwestycje krótkoterminowe	4 405 657	4 201 079
	Krótkoterminowe aktywa finansowe	4 405 657	4 201 079
	w pozostałych jednostkach	200 229	2 065
	środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	4 205 428	4 199 014
AKTYWA RAZEM		10 700 082	11 303 209

PASYWA		2014	2015
Kapitał (fundusz) własny		10 652 211	11 232 828
1	Kapitał (fundusz) podstawowy	10 519 552	10 571 221
2	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	80 990	80 990
3	Zysk (strata) netto	51 669	580 617
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania		47 871	70 381
1	Rezerwy na zobowiązania	12 497	13 572
2	Zobowiązania	13 418	36 535
3	Rozliczenia międzyokresowe	21 956	20 273
PASYWA RAZEM		10 700 082	11 303 209

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		2014	2015
A.	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	1 618 719	2 064 385
A.1	Oplaty i kary za korzystanie ze środowiska	330 979	341 648
A.2	Oplaty eksploatacyjne i koncesyjne	264 036	266 117
A.3	Oplaty produktowe	2 974	8 113
A.4	Oplaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	2 048	2 827
A.5	Oplaty, o których mowa w art. 142 ustawy Prawo wodne	11 041	10 760
A.6	Oplaty za przyznanie uprawnień do emisji	35 106	94
A.7	Oplaty wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	378 343	426 446
A.8	Oplaty za substancje zubożające warstwę ozonową	1	1
A.9	Oplaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne	507 888	269 662
A.10	Oplaty zastępcze i kary wynikające z ustawy o efektywności energetycznej		606 760
A.11	Oplaty i kary wynikające z ustawy o zużyciu sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	383	295
A.12	Kary wynikające z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	66	25
A.13	Kary wynikające z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów	364	394
A.14	Kary wynikające z ustawy o bateriach i akumulatorach	4	0
A.15	Kary wynikające z ustawy o odpadach	1 451	3 049
A.16	Wpływy z kar pieniężnych wymierzanych na podstawie art. 315a ustawy Prawo ochrony środowiska		10
A.17	Wpływy z nawiązek wymierzanych na podstawie kodeksu karnego	2	87
A.18	Wpływy ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji		18 860
A.19	Dotacje z budżetu państwa na Pomoc Techniczną	14 451	13 859
A.20	Dotacja celowa w związku z nałożeniem przez KE korekt systemowych w ramach projektów POIiŚ i FS 2000-2006	65 788	83 067
A.21	Pozostałe przychody	3 794	12 309
B.	Koszty działalności operacyjnej	1 816 725	1 688 571
B.1	Wydatki związane z dofinansowaniem ochrony środowiska	1 732 117	1 602 447
	Dofinansowanie zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe	527 731	411 853
	Dotacja celowa dla beneficjentów w związku z nałożeniem przez KE korekt systemowych w ramach projektów POIiŚ i FS 2000-2006	65 788	83 041
	Dotacja celowa - Fundusz Małych Grantów MF EOG / NMF (5%)		27
	Dotacje	1 131 762	1 088 593
	Częściowe umorzenia pożyczek	6 474	16 610
	Pozostałe wydatki	362	2 323
B.2	Koszty funkcjonowania organów i biura	84 608	86 125
C.	Zysk/strata ze sprzedaży (A-B)	-198 006	375 814
D.	Pozostałe przychody operacyjne	502	1 082
D.1	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		10
D.2	Inne przychody operacyjne	502	1 072
E.	Pozostałe koszty operacyjne	197	4 332
E.1	Inne koszty operacyjne	197	4 332
F.	Zysk/strata na działalności operacyjnej (C+D-E)	-197 701	372 565
G.	Przychody finansowe	249 863	223 988
G.1	Dywidendy i udziały w zyskach		
G.2	Odsetki	242 070	212 077
G.3	Zysk ze zbycia inwestycji		
G.4	Inne	7 793	11 911
H.	Koszty finansowe	493	15 935
H.1	Odsetki	10	5
H.2	Aktualizacja wartości inwestycji		12 000
H.3	Inne	483	3 930
I.	Zysk/strata na działalności (F+G-H)	51 669	580 617
J.	Wynik zdarzeń nadzwyczajnych		
K.	Zysk/strata brutto = netto (I+/-J)	51 669	580 617

RACHUNEK PRZEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	2014	2015
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk / strata netto	51 669	580 617
Korekty razem	-33 682	-781 612
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	17 987	-200 995
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy	10 450	198 180
Wydatki	4 360	3 600
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	6 090	194 581
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Przepływy pieniężne netto, razem (A+/-B+/-C)	24 077	-6 414
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	24 077	-6 414
Środki pieniężne na początek okresu	4 181 351	4 205 428
Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D)	4 205 428	4 199 014

ZESTAWIENIE ZMIAN w FUNDUSZU WŁASNYM	2014	2015
I Fundusz własny na początek okresu (BO)	10 600 542	10 652 211
la. Fundusz własny na początek okresu (BO), po korektach	10 600 542	10 652 211
Fundusz statutowy na początek okresu	10 519 552	10 519 552
Fundusz statutowy na koniec okresu	10 519 552	10 571 221
Fundusz rezerwowy na koniec okresu	80 990	80 990
Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu		
Wynik netto	51 669	580 617
II. Fundusz własny na koniec okresu (BZ)	10 652 211	11 232 828

Załącznik 3

Wydatkowanie środków Narodowego Funduszu w układzie programów priorytetowych w 2015 r.

Poz.	Kierunki wydatkowania środków	WYKONANIE 2015 r (tys. zł)						
		Środki własne NFOŚiGW (tys. zł)					Wydatkowanie środków europejskich obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	WYDATKOWANIE ŚRODKÓW NARODOWEGO FUNDUSZU i PRZY UDZIALE NARODOWEGO FUNDUSZU (7+8)
		Środki przekazane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym	Dotacje	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji	Pozyczki	RAZEM ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO FUNDUSZU (3+4+5+6)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	170 455		299 084	7 323	476 862	145 424	622 286
I.1	Gospodarka wodna	163 542		80 525		244 067	137 385	381 452
I.1.1	Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych	163 542				163 542		163 542
I.1.2	Zadania wskazane przez ustawodawcę Część 1) Zbiornik wielozadaniowy Świnna Poręba			80 525		80 525		80 525
I.1.3	Oś priorytetowa III PO IiŚ - środki UE						137 385	137 385
I.2	Ochrona przyrody i krajobrazu	1 069		45 254	4 430	50 753	8 039	58 792
I.2.1	Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej	1 069		39 132	1 039	41 240		41 240
I.2.2	Ochrona obszarów cennych przyrodniczo Część 1) Zrównoważony rozwój rejonu Puszczy Białowieskiej			1 413	3 391	4 804		4 804
I.2.3	Ochrona obszarów cennych przyrodniczo Część 3) Wsparcie działań Białowieskiego PN ze środków przekazanych przez EkoFundusz			55		55		55
I.2.4	Współfinansowanie V osi priorytetowej PO IiŚ - ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych Część 1) Dla potencjalnych beneficjentów POIiŚ			4 347		4 347		4 347
I.2.5	Współfinansowanie V osi priorytetowej PO IiŚ - ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych Część 2) Dla parków narodowych - beneficjentów POIiŚ			280		280		280
I.2.6	NMF i EOG			27		27	8 039	8 066
I.3	LIFE+	5 402		35 154	2 893	43 449		43 449
I.3.1	Współfinansowanie Life+	5 142		34 644	2 893	42 679		42 679
I.3.2	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP	260		510		770		770
I.4	Geologia	442		138 151		138 593		138 593
I.4.1	Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarka zasobami złóż kopalin i wód podziemnych	442		96 253		96 695		96 695
I.4.2	Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych			7 352		7 352		7 352
I.4.3	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP			34 546		34 546		34 546
II	Poprawa stanu środowiska	971		27 152	1 168 400	1 481 533	2 304 128	3 785 661
II.1	Ochrona wód			27 152	40 158	272 219	339 529	1 690 302
II.1.1	Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach		18 461			315 582	334 043	334 043
II.1.2	Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego część 1) przydomowe oczyszczalnie ścieków			29 163	11 491	40 654		40 654
II.1.3	SYSTEM Część 3) Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, lokalnych oczyszczalni ścieków wraz z sieciami kanalizacyjnymi oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego			572		572		572
II.1.4	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP		8 691	10 423	-54 854	-35 740		-35 740
II.1.5	Oś priorytetowa I PO IiŚ - środki UE						1 034 711	1 034 711
II.1.6	ISPA/Fundusz Spójności - środki europejskie						316 062	316 062
II.2	Ochrona powierzchni ziemi	599		196 702	896 181	1 093 482	953 355	2 046 837
II.2.1	Racjonalna gospodarka odpadami	434		182 416	849 339	1 032 189		1 032 189
II.2.2	Ochrona powierzchni ziemi			10 505	4 623	15 128		15 128
II.2.3	Współfinansowanie II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – Cześć 3) Wdrażana przez WFOŚiGW				34 680	34 680		34 680
II.2.4	Współfinansowanie poprzez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej przedsięwzięć inwestycyjnych, które uzyskały wsparcie ze środków UE				7 539	7 539		7 539
II.2.5	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP	165		333		498		498
II.2.6	SYSTEM Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest			3 448		3 448		3 448
II.2.7	Oś priorytetowa II PO IiŚ - środki UE						937 036	937 036
II.2.8	Oś priorytetowa IV PO IiŚ - środki UE						7 985	7 985
II.2.9	ISPA/Fundusz Spójności - środki europejskie						8 334	8 334
II.3	Górnictwo	372		48 150		48 522		48 522
II.3.1	Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopalin	372		48 150		48 522		48 522

Załącznik 3 cd.

Poz.	Kierunki wydatkowania środków	WYKONANIE 2015 r (tys. zł)						
		Środki własne NFOŚiGW (tys. zł)					Wydatkowanie środków europejskich obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	WYDATKOWANIE ŚRODKÓW NARODOWEGO FUNDUSZU I PRZY UDZIALE NARODOWEGO FUNDUSZU (7+8)
		Środki przekazane za pośrednictwem rozprawy celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym	Dotaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji	Dotacje	Pożyczki	RAZEM ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO FUNDUSZU (3+4+5+6)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
III	Przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych	157 123	38	430 050	435 480	1 022 691	526 899	1 549 590
III.1	Ochrona atmosfery i klimatu	110 479	38	347 523	432 470	890 510	498 241	1 388 751
III.1.1	Poprawa jakości powietrza Część 1) Współfinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych				319		319	319
III.1.2	Poprawa jakości powietrza Część 2) KAWKA-Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii			49 344		49 344		49 344
III.1.3	Poprawa efektywności energetycznej, Inteligentne sieci energetyczne			10 473		10 473		10 473
III.1.4	Poprawa efektywności energetycznej Część 1) LEMUR Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej			868	30 396	31 264		31 264
III.1.5	Poprawa efektywności energetycznej Część 2) Dotłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych			2 923		2 923		2 923
III.1.6	Poprawa efektywności energetycznej Część 3) Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach			444		444		444
III.1.7	Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii Część 1) BOCIAN - Rozproszone, odnawialne źródła energii				7 353	7 353		7 353
III.1.8	Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Program dla przedsięwzięć dla odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej Kogeneracji				80 506	80 506		80 506
III.1.9	Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii Część 2) Prosumenci – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii			12 388	22 927	35 315		35 315
III.1.10	System zielonych inwestycji Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej			23 159	23 916	47 075		47 075
III.1.11	System zielonych inwestycji Część 2) Biogazownie rolnicze			48 502	78 676	127 178		127 178
III.1.12	System zielonych inwestycji Część 4) Budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu umożliwienia przyłączenia źródeł wytwarzających energię wiatrową (OZE)			18 214		18 214		18 214
III.1.13	System zielonych inwestycji Część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych	110 479		75 884		186 363		186 363
III.1.14	System zielonych inwestycji Część 6) SOWA – Energooszczędne oświetlenie uliczne			47 347	32 213	79 560		79 560
III.1.15	System zielonych inwestycji Część 7) GAZELA - Niskoemisyjny transport miejski			37 500		37 500		37 500
III.1.16	Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki (wcześniejsza edycja programu)			2 552	106 784	109 336		109 336
III.1.17	Wsparcie przedsiębiorców w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki Część 1) E-KUMULATOR - Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu							
III.1.18	Zadania wskazane przez ustawodawcę, Funkcjonowanie systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz działalność Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami			14 298		14 298		14 298
III.1.19	Współfinansowanie IV osi priorytetowej PO IiS - przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska		38		49 699	49 737		49 737
III.1.20	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP			3 308		3 308		3 308
III.1.21	Oś priorytetowa IV PO IiS - środki UE						157 703	157 703
III.1.22	Oś priorytetowa IX PO IiS - środki UE						206 950	206 950
III.1.23	NMF EOG - środki europejskie						133 588	133 588
III.2	Monitoring Środowiska	37 726		51 546	-55	89 217	873	90 090
III.2.1	Monitoring środowiska	37 726		51 546	-55	89 217		89 217
III.2.2	NMF EOG - środki europejskie						873	873
III.3	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	8 918		30 605	3 065	42 588	27 785	70 373
III.3.1	Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków (5.4 z 2014)	8 918		30 605	3 065	42 588		42 588
III.3.2	Priorytet III PO IiS - środki UE						27 785	27 785
III.4	Koszty Obsługi Systemu Zielonych Inwestycji			376		376		376
IV	Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju i tworzenia podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego	83 304		47 664	227 064	358 032	15 404	373 436
IV.1	Ekologiczne formy transportu Część 1) żegluga śródlądowa			1 500		1 500		1 500
IV.2	Edukacja ekologiczna	11 441		30 999		42 440	15 171	57 611
IV.2.1	Edukacja ekologiczna	11 441		30 999		42 440		42 440
IV.2.2	NMF EOG - środki europejskie						15 171	15 171
IV.3	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	71 863				71 863	233	72 096
IV.3.1	Wsparcie Ministra Środowiska w zakresie realizacji polityki ochrony środowiska Część 1) Ekspertyzy, opracowania, realizacja zobowiązań międzynarodowych	71 863				71 863		71 863
IV.3.2	EFP PHARE						233	233
IV.4	Gekon – Generator Koncepcji Ekologicznych			15 165		15 165		15 165
IV.5	SYSTEM Część 2) REGION				227 064	227 064		227 064
V	Pozostałe działania rozliczane w ramach dotacji: umorzenia pożyczek, korekta systemowa dla przedsięwzięć ISPA/FS i POIiS			101 596		101 596		101 596
V.1	Umorzenia			16 609		16 609		16 609
V.2	Korekta systemowa ISPA/FS			81 425		81 425		81 425
V.3	Korekta systemowa PO IiS			1 615		1 615		1 615
V.4	Koszty krajowe programów zagranicznych			1 947		1 947		1 947
	RAZEM	411 853	27 190	1 163 404	1 838 267	3 440 714	2 991 855	6 432 569

Załącznik 4

Podpisane w 2015 r. w Narodowym Funduszu umowy w układzie programów priorytetowych

Poz.	Kierunki wydatkowania środków	Podpisane w 2015 r. umowy w układzie programów priorytetowych NFOŚiGW i środków europejskich (tys. zł)					Podpisane umowy w ramach środków zagranicznych obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	RAZEM PODPISANE UMOWY (6+7)	
		Umowy zawarte - dofinansowanie ze środków własnych Narodowego Funduszu							
		DOTACJE		POŻYCZKI	RAZEM ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO FUNDUSZU (3+4+5)				
		Środki przekazane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym	Pozostałe dotacje na realizację zadań bieżących, umorzenia pożyczek, częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych i pozostałe dotacje inwestycyjne						
1	2	3	4	5	6	7	8		
I	Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	43 825	213 009	4 904	261 738	3 451	265 189		
I.1	Gospodarka wodna	40 600	80 800		121 400		121 400		
I.1.1	Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych	40 600			40 600		40 600		
I.1.2	Zadania wskazane przez ustawodawcę Część 1) Zbiornik wielozadaniowy Świnna Poręba		80 800		80 800		80 800		
I.2	Ochrona przyrody i krajobrazu	3 225	7 417	263	10 905	3 451	14 356		
I.2.1	Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej Część 1. Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo	3 225	7 417	263	10 905		10 905		
I.2.2	MF EOG i NMF - środki europejskie					3 451	3 451		
I.3	LIFE		11 076	4 641	15 717		15 717		
I.3.1	Współfinansowanie Life		11 076	4 641	15 717		15 717		
I.4	Geologia		113 715		113 715		113 715		
I.4.1	Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarka zasobami złóż kopalni i wód podziemnych		111 465		111 465		111 465		
I.4.2	Ochrona powierzchni ziemi Część 2) Przeciwdziałanie osuwiskom ziemi i likwidowanie ich skutków dla środowiska		2 251		2 251		2 251		
II	Poprawa stanu środowiska	4 756	308 280	630 341	943 377	2 568	945 945		
II.1	Ochrona wód			230 278	230 278		230 278		
II.1.1	Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko			230 278	230 278		230 278		
II.2	Ochrona powierzchni ziemi	4 112	162 163	186 743	353 019	2 568	355 587		
II.2.1	Racjonalna gospodarka odpadami Część 1) Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów		623	1 057	1 680		1 680		
II.2.2	Racjonalna gospodarka odpadami Część 2) Instalacje gospodarowania odpadami			175 574	175 574		175 574		
II.2.3	Racjonalna gospodarka odpadami Część 3) Modernizacja stacji demontażu pojazdów			2 246	2 246		2 246		
II.2.4	Racjonalna gospodarka odpadami Część 4) Dofinansowanie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji		160 770		160 770		160 770		
II.2.5	Racjonalna gospodarka odpadami Część 5) Międzynarodowe przemieszczanie odpadów	912			912		912		
II.2.6	Racjonalna gospodarka odpadami Część 6) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko			3 979	3 979		3 979		
II.2.7	Poza programami priorytetowymi	200	309		509		509		
II.2.8	Ochrona powierzchni ziemi Część 1) Remediacja terenów zdegradowanych i rekultywacja składowisk odpadów		461	3 887	4 348		4 348		
II.2.9	Ochrona powierzchni ziemi Część 3) Remediacja powierzchni ziemi objętej szkodą w środowisku albo zanieczyszczeniem historycznym	3 000			3 000		3 000		
II.2.10	Oś priorytetowa IV PO liŚ - środki UE					2 568	2 568		
II.3	Górnictwo	644	113 389		114 033		114 033		
II.3.1	Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopalni	644	113 389		114 033		114 033		
II.4	SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW		32 728	213 319	246 047		246 047		
II.4.1	SYSTEM Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest		32 000		32 000		32 000		
II.4.2	SYSTEM Część 2) REGION			211 154	211 154		211 154		
II.4.3	SYSTEM Część 3) Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, lokalnych oczyszczalni ścieków wraz z sieciami kanalizacyjnymi oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego		728	2 165	2 892		2 892		

Załącznik 4 cd.

Poz.	Kierunki wydatkowania środków	Podpisane w 2015 r. umowy w układzie programów priorytetowych NFOŚiGW i środków europejskich (tys. zł)					Podpisane umowy w ramach środków zagranicznych obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	RAZEM PODPISANE UMOWY (6+7)
		Umowy zawarte - dofinansowanie ze środków własnych Narodowego Funduszu						
		DOTACJE		POŻYCZKI	RAZEM ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO FUNDUSZU (3+4+5)			
		Środki przekazane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa jednostkom budżetowym	Pozostałe dotacje na realizację zadań bieżących, umorzenia pożyczek, częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych i pozostałe dotacje inwestycyjne					
1	2	3	4	5	6	7	8	
III	Przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych	24 909	285 976	299 831	610 716	108 641	719 357	
III.1	Ochrona atmosfery i klimatu		208 712	294 226	502 938	105 272	608 210	
III.1.1	Poprawa jakości powietrza. Część 1) Współfinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych		34		34		34	
III.1.2	Poprawa efektywności energetycznej. Inteligentne sieci energetyczne		6 827		6 827		6 827	
III.1.3	Poprawa efektywności energetycznej Część 1) LEMUR- Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej		911	43 836	44 747		44 747	
III.1.4	Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Część 1) BOCIAN - Wzrost udziału rozproszonych, odnawialnych źródeł energii			57 724	57 724		57 724	
III.1.5	Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Część 2) Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii		76 194	123 917	200 111		200 111	
III.1.6	System zielonych inwestycji Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej		6 625	8 674	15 299		15 299	
III.1.7	System zielonych inwestycji Część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych		101 780		101 780		101 780	
III.1.8	Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki Część 1) E-KUMULATOR - Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu			60 075	60 075		60 075	
III.1.9	Zadania wskazane przez ustawodawcę. Funkcjonowanie systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz działalność Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami		16 340		16 340		16 340	
III.1.10	Oś priorytetowa IX PO IiS - środki UE					15 048	15 048	
III.1.11	MF EOG i NMF - środki europejskie					90 224	90 224	
III.2	Monitoring Środowiska	19 319	50 000		69 319	3 369	72 688	
III.2.1	Wspieranie działalności monitoringu środowiska Część 1) Monitoring środowiska	19 319			19 319		19 319	
III.2.2	Wspieranie działalności monitoringu środowiska Część 2) Służba hydrologiczno-meteorologiczna		50 000		50 000		50 000	
III.2.3	MF EOG i NMF - środki europejskie					3 369	3 369	
III.3	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	5 590	27 264	5 605	38 459		38 459	
III.3.1	Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków Część 1) Dostosowanie do zmian klimatu		19 533	5 205	24 738		24 738	
III.3.2	Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków Część 2) Zapobieganie i likwidacja skutków nadzwyczajnych zagrożeń	5 590	7 731	400	13 721		13 721	
III.3.3	Oś priorytetowa III PO IiS - środki UE							
IV	Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju i tworzenia podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego	71 499	53 016		124 515	13 274	137 789	
IV.1	Ekologiczne formy transportu Część 1) żegluga śródlądowa		1 500		1 500		1 500	
IV.2	Edukacja ekologiczna	23 940	29 781		53 721	13 141	66 861	
IV.3.1	Edukacja ekologiczna	23 940	19 063		43 003		43 003	
IV.3.2	Wzmocnienie działań społeczności lokalnych dla zrównoważonego rozwoju		10 718		10 718		10 718	
IV.3.3	MF EOG i NMF - środki europejskie					13 141	13 141	
IV.3	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	47 559			47 559	133	47 692	
IV.3.1	Wsparcie Ministra Środowiska w zakresie realizacji polityki ochrony środowiska Część 1) Ekspertyzy, opracowania, realizacja zobowiązań międzynarodowych	47 559			47 559		47 559	
IV.3.2	EFP PHARE - środki europejskie					133	133	
IV.4	Gekon – Generator Koncepcji Ekologicznych		21 736		21 736		21 736	
V	Umorzenia pożyczek, Korekta systemowa dla przedsięwzięć ISPA/FS i PO IiS		89 001		89 001		89 001	
V.1	Umorzenia		5 960		5 960		5 960	
V.2	Korekta systemowa ISPA/FS		81 425		81 425		81 425	
V.3	Korekta systemowa PO IiS		1 615		1 615		1 615	
	RAZEM	144 989	949 282	935 076	2 029 347	127 933	2 157 280	

Załącznik 5

Informacja dotycząca realizacji umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji (AAU), zawieranych na podstawie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji

W ramach handlu emisjami i obrotu przewidzianymi w Protokole z Kioto jednostkami przyznanej emisji podpisano łącznie 11 umów sprzedaży jednostek AAU pomiędzy Skarbem Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentowanym przez ministra ds. środowiska jako Sprzedawcą, a Kontrahentami zagranicznymi.

Z tytułu zawartych umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji na Rachunek klimatyczny (wyodrębniony rachunek bankowy Narodowego Funduszu) w latach 2009-2015 wpłynęło **796** mln zł. Wpływy te, lokowane na rachunkach bankowych i powiększone o naliczone odsetki, przeznaczone są na dofinansowanie przedsięwzięć w zakresie: efektywności energetycznej w budownictwie (termomodernizacja), odnawialnych źródeł energii (biogazownie rolnicze, elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę, przyłącza do źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej) oraz energooszczędnego oświetlenia ulicznego i niskoemisyjnego transportu miejskiego.

W latach 2011-2015 zawarto 385 umów (w tym 6 w roku 2015.) o dofinansowanie w formie dotacji ze środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym. Łącznie we wskazanym okresie wydatkowano na rzecz beneficjentów **689.919** tys. zł, w tym w 2015 r. kwotę **141.833** tys. zł. W celu terminowego wywiązania się ze zobowiązań umownych, wynikających z Umów AAU, Strona Polska podjęła działania skutkujące wydłużeniem okresu realizacji dla 4. umów oraz wprowadzeniem planu naprawczego wynikającego z uzgodnień z Kontrahentami zagranicznymi dla 2. umów.

W okresie funkcjonowania programów w zakresie finansowania przedsięwzięć ze środków Rachunku klimatycznego do Narodowego Funduszu wpłynęło 850 wniosków dotyczących dotacji ze środków Rachunku klimatycznego i 513 wniosków na współfinansowanie pożyczkowe ze środków własnych Narodowego Funduszu.

W ramach programów priorytetowych (pp) System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme):

- GIS część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej;
- GIS część 2) Biogazownie rolnicze;
- GIS część 3) Elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę;
- GIS część 6) SOWA – Energooszczędne oświetlenie uliczne

podpisanych zostało łącznie 221 umów pożyczek w kwocie dofinansowania **462.077** tys. zł, dla przedsięwzięć o wartości kosztorysowej **1.105.383** tys. zł. Pożyczki finansowane są głównie ze środków pochodzących z wpływów wynikających z ustawy Prawo energetyczne.

W latach 2013-2014, spośród 10 zawartych Umów AAU, dla 6 zakończono realizację przedsięwzięć i wypłacono beneficjentom środki pieniężne, w tym dla 2 Umów zakończono okres sprawozdawczy wynikający z ich zapisów, a kolejne 4 Umowy pozostają w okresie końcowego raportowania Kontrahentowi zagranicznemu ich realizacji i osiągniętych efektów ekologicznych. W 2015 r. zakończono realizację przedsięwzięć i wypłacono beneficjentom środki pieniężne w ramach 1. Umowy AAU.

We wrześniu 2015 r. Minister Środowiska podpisał kolejną umowę sprzedaży jednostek AAU z Ministrem Środowiska, Łądu i Morza reprezentującym Rząd Włoch, ze środków której będą finansowane przedsięwzięcia polegające na termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej.

Umowy zakończone w latach 2013-2014

- 1) Umowa z partnerem Japonia 1, z dnia 03.03.2010 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, zakończony okres sprawozdawczy.
- 2) Umowa z Organizacją Rozwoju Nowych Energii i Technologii Przemysłowych (NEDO), z dnia 09.12.2010 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, zakończony okres sprawozdawczy.
- 3) Umowa z partnerem Japonia 2, z dnia 20.04.2010 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów. Umowa jest w trakcie okresu sprawozdawczego – sprawozdanie końcowe nastąpi do dnia 30.06.2016 r.
- 4) Umowy zawarte z Bankiem Światowym (Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju) w 2011 r., z dnia 03.10.2011 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów. Umowa jest w trakcie okresu sprawozdawczego – sprawozdanie końcowe nastąpi do dnia 27.11.2016 r.
- 5) Umowa zawarta z Bankiem Światowym działającym w charakterze powiernika Window 2 Funduszu Węglowego dla Europy, z dnia 16.11.2012 r. – umowy termin zakończenia 31.12.2015 r.. Realizację przedsięwzięć i wypłatę środków dla beneficjentów zakończono wcześniej tj. do dnia 31.12.2014 r. Umowa jest w trakcie okresu sprawozdawczego – sprawozdanie końcowe nastąpi do dnia 27.11.2016 r.

Umowa zakończona w 2015 r.

Umowa zawarta z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju działającym na rzecz Irlandii, z dnia 05.05.2010 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów. Umowa jest w trakcie okresu sprawozdawczego – sprawozdanie końcowe nastąpi do dnia 30.09.2017 r.

Ze środków pochodzących z umowy AAU zrealizowano 16 przedsięwzięć w ramach pp System zielonych inwestycji (GIS) Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej, Część 2) - Biogazownie rolnicze oraz Część 3) - Elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę.

łącznie w ramach 16 umów o dofinansowanie wypłacono na rzecz beneficjentów **58.802** tys. zł, w tym **11.276** tys. zł w 2015 r., w formie dotacji GIS. Dodatkowo, w ramach zatwierdzonego przez Kupującego Planu Naprawczego, zrefinansowano z Rachunku klimatycznego koszty Narodowego Funduszu w kwocie 5.123 tys. zł poniesione ze zobowiązania wieloletniego OZE i efektywność energetyczną na dwie umowy dotacji podpisane i zrealizowane w ramach II naboru wniosków dla Programu priorytetowego System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Część 2) Biogazownie rolnicze.

łącznie, w wyniku realizacji przedsięwzięć emisja CO₂ do atmosfery powinna zostać zmniejszona o ok. 99 tys. Mg/rok.

Poz.	Program	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wartość planowana według umów o dofinansowanie
1	Biogazownie rolnicze	Moc zainstalowana	MWe	7
		Zwiększenie produkcji energii elektrycznej	MWh/rok	57 775
		Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla CO ₂	Mg/rok	59 207
2	Ciepłownie i elektrociepłownie na biomasę	Moc zainstalowana	MWt	10
		Zwiększenie produkcji energii ciepłej	GJ/rok	225 562
		Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla CO ₂	Mg/rok	26 683
3	Termomodernizacja	Liczba budynków	szt.	91
		Zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną	MWh/rok	80 665
		Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla CO ₂	Mg/rok	12 856

Umowy realizowane:

1) Umowa zawarta z Bankiem Światowym działającym w charakterze powiernika drugiej transzy Hiszpańskiego Funduszu Węglowego, z dnia 16.11.2012 r. – umowny termin zakończenia 31.12.2016 r.

Do dnia 31.12.2015 r. wypłacono w ramach Umowy na rzecz beneficjentów kwotę **75.315** tys. zł, w tym **22.371** tys. zł w 2015 r., na realizację przedsięwzięć w ramach pp System Zielonych Inwestycji (GIS) Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej. Obecnie w ramach umowy dofinansowywanych jest 70 projektów, w ramach których termomodernizacją zostało objętych 358 budynków użyteczności publicznej. W wyniku realizacji przedsięwzięć, w budynkach objętych termomodernizacją planowane jest uniknięcie emisji CO₂ w wysokości 51,5 tys. Mg/rok oraz oszczędność energii na poziomie 150.517 MWh/rok. Do 31.12.2015 r. 60 projektów zostało zakończonych.

2) Umowa zawarta z Rządem Hiszpanii, z dnia 04.10.2012 r. – umowny termin zakończenia dla pp SOWA 30.06.2016 r. dla pp GAZELA 31.12.2017 r.

Uzyskane w ramach Umowy środki w kwocie **168.852** tys. zł przeznaczone zostały na dofinansowanie przedsięwzięć w ramach programów priorytetowych: System zielonych inwestycji (GIS) Część 6) SOWA – Energooszczędne oświetlenie uliczne oraz Część 7) GAZELA – Niskoemisyjny transport miejski.

W ramach Umowy realizowane są 33 umowy o dofinansowanie: 31 umów dla przedsięwzięć wyłonionych w I konkursie programu SOWA (jeden z beneficjentów wypowiedział umowę o dofinansowanie w styczniu 2015 r.) oraz 2 umowy dla przedsięwzięć wyłonionych w I konkursie programu GAZELA.

Na koniec 2015 r. kwota wpływów z umowy AAU łącznie z odsetkami wynosiła **180.392** tys. zł. Łączna kwota umów o dofinansowanie po przetargach (zakończonych wyborem wykonawców w przypadku 31 przedsięwzięć programu SOWA i 1. przedsięwzięcia programu GAZELA) wynosiła **155.393** tys. zł. Z uwagi na niewykorzystanie pełnej kwoty wpływów z umowy przeznaczonych na program SOWA, po zakończeniu procedur przetargowych dla wszystkich 31 umów z beneficjentami programu, strona polska uzyskała w maju 2015 r. zgodę Rządu Hiszpanii na zwiększenie kwoty środków przeznaczonych na program GAZELA z **40.000** tys. zł, przewidzianych w programie priorytetowym, do **102.816** tys. zł. Zgoda Kupującego umożliwia przeznaczenie na program GAZELA również odsetek od środków zdeponowanych na Rachunku klimatycznym, które będą naliczone w przyszłości. Powyższe zwiększenie pozwoliło na udzielenie 100% dofinansowania obu beneficjentom programu GAZELA oraz umożliwia częściowe dofinansowanie kolejnego projektu z rezerwowej listy przedsięwzięć zakwalifikowanych do dofinansowania w ramach programu. W wyniku realizacji przedsięwzięć planuje się uzyskanie efektów ekologicznych w postaci redukcji zużycia energii elektrycznej w wysokości 40.974 MWh/rok oraz redukcji emisji CO₂ w wysokości 31 tys. Mg/rok.

Do 31.12.2015 r. wydatkowano na rzecz beneficjentów ze środków Umowy łącznie **98.036** tys. zł, tym w 2015 r. **84.848** tys. zł, co stanowi 47% wpływów z umowy łącznie z odsetkami.

3) Umowa zawarta z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju działającym na rzecz Rządu Hiszpanii, z dnia 09.11.2009 r. – umowny termin zakończenia 31.12.2015 r.

Do dnia 31.12.2015 r. wypłacono w ramach Umowy na rzecz beneficjentów **59.428** tys. zł na realizację przedsięwzięć w ramach programów GIS dotyczących odnawialnych źródeł energii: pp

System zielonych inwestycji (GIS) Część 2) - Biogazownie rolnicze, Część 3) - Elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę oraz Część 4) Budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu umożliwienia przyłączenia źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej.

Łącznie, w wyniku realizacji przedsięwzięć emisja CO₂ do atmosfery powinna zostać zmniejszona o 932 tys. Mg/rok.

Poz.	Program	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wartość planowana według umów o dofinansowanie
1	Biogazownie rolnicze	Moc zainstalowana	MWe	5
		Zwiększenie produkcji energii elektrycznej	MWh/rok	38 082
		Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla CO ₂	Mg/rok	34 738
2	Ciepłownie i elektrociepłownie na biomasę	Moc zainstalowana	MWt	4
		Zwiększenie produkcji energii cieplnej	GJ/rok	95 616
		Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla CO ₂	Mg/rok	11 709
3	Sieci elektroenergetyczne	Moc OZE podłączona do sieci	MWe	471
		Energia wprowadzona do sieci	MWh/rok	995 326
		Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla CO ₂	Mg/rok	885 839

Niewydatkowana kwota wpływów na dzień 31.12.2015 r. (termin graniczny dla Umowy AAU) wynosi 51.000 tys. zł. Plan naprawczy dla Umowy AAU jest w końcowej fazie uzgodnień z Kupującym. Zgodnie z tym planem niewydatkowana w terminie Umowy ww. kwota wraz z odsetkami ma zostać wydatkowana z Rachunku klimatycznego w ramach mechanizmu refinansowania. Refinansowaniem mają zostać objęte koszty Narodowego Funduszu poniesione ze zobowiązania wieloletniego na wybrane umowy dotacji podpisane i zrealizowane w ramach II i III konkursu dla programu priorytetowego System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Część 2) Biogazownie rolnicze oraz II konkursu dla programu priorytetowego System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Część 5) Termomodernizacja budynków wybranych podmiotów sektora finansów publicznych.

4) Umowa zawarta z Ministrem Środowiska, Łądu i Morza reprezentującym Rząd Włoch, z dnia 16.09.2015 r.

Cena transakcji AAU: **18.860** tys. zł.

Termin wydatkowania środków: 31.12.2018 r.

Termin zakończenia przedsięwzięć: 31.12.2018 r.

W 2015 r. uzgodniono z Ministrem Środowiska następujący plan wdrażania dla Umowy:

- wpływy zostaną zaalokowane w przedsięwzięcia z listy rezerwowej dla VI naboru wniosków w ramach Programu priorytetowego System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej (Termo VI);
- umowy o dofinansowanie zostaną podpisane wyłącznie z wnioskodawcami, którzy na etapie negocjacji zapewnią zakończenie przedsięwzięcia oraz wydatkowanie do 100% dofinansowania najpóźniej do dnia 30.09.2018 r.,
- umowy o dofinansowanie zostaną podpisane na łączną kwotę dotacji wyższą niż cena sprzedaży AAU,
- umowy o dofinansowanie zostaną podpisane w terminie do 30 września 2016 r.

W poniższej tabeli przedstawiono informacje dotyczące dofinansowanie przedsięwzięć z wykorzystaniem środków pochodzących ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji (AAU)

Dofinansowanie przedsięwzięć z wykorzystaniem środków pochodzących ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji (AAU)

Poz.	Kontrahent zagraniczny	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR) działający na rzecz Rządu Hiszpanii	Prywatny podmiot japoński nr 1	Prywatny podmiot japoński nr 2	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR) działający na rzecz Rządu Irlandii	Organizacja Rozwoju Nowych Energii i Technologii Przemysłowych (NEDO)	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju działający w charakterze powiernika drugiej transzy Hiszpańskiego Funduszu Węglowego	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju działający w charakterze powiernika Window 2 Funduszu Węglowego dla Europy	Ministerstwo Rolnictwa, Żywności i Środowiska Hiszpanii reprezentujące Rząd Hiszpanii	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju działający w charakterze powiernika Window 2 Funduszu Węglowego dla Europy	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju działający w charakterze powiernika drugiej transzy Hiszpańskiego Funduszu Węglowego	Minister Środowiska, Ładu i Morza reprezentujący Rząd Włoch	Razem	
1	Data podpisania umowy sprzedaży	9 listopada 2009 r.	3 marca 2010 r.	20 kwietnia 2010 r.	5 maja 2010 r.	9 grudnia 2010 r.	3 października 2011 r.	3 października 2011 r.	4 października 2012 r.	16 listopada 2011 r.	16 listopada 2012 r.	16 września 2015 r.		
		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	15
Środki pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji (AAU)														
I.1	Środki pochodzące ze sprzedaży AAU (wydatkowane i będące do dyspozycji - stan na 31.12.2015 r. - łącznie z przychodami z oprocentowania)	tys. zł	112 493	120 885	57 514	65 226	140 843	54 339	19 270	180 392	4 156	85 215	18 897	859 230
I.2	Środki wydatkowane do 31.12.2015 r. - łącznie (w tym finansowanie kosztów Krajowego Operatora Systemu Zielonych Inwestycji)	tys. zł	61 493	120 885	57 514	65 154	140 843	54 272	19 251	98 207	4 053	75 575	8	697 255
I.2.1	w tym w 2015 r.	tys. zł	18 214	0	0	16 399	0	51	38	84 910	47	22 420	8	142 087
I.3	Pozostało do rozdysponowania	tys. zł	51 000	0	0	72	0	66	18	82 185	103	9 640	18 889	161 973
I.4	Liczba naborów konkursowych wniosków - łącznie	szt.	(3) (Sieci II, Biomasa I, Biogaz I)	(2) (Termo II, Termo III)	(2) (Termo I, Termo III)	(6) (Termo I, Termo III, Termo IV, Biomasa I, Biogaz I, Biogaz II)	(2) (PANPIK, Termo III)	(3) Termo III, IV, V	(3) Termo III, IV, V	(2) SOWA, GAZELA	(2) Termo III, IV	(5) Termo II, III, IV, V, VI	(1) Termo VI	13
I.4.1	w tym w 2015 r.	szt.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.5	Liczba podpisanych umów - łącznie	szt.	21	64	16	16	76	63	20	33	6	70	0	385
I.5.1	w tym w 2015 r.	szt.	0	0	0	0	0	0	0	0		6	0	6
I.6	Kwota podpisanych umów - łącznie	tys. zł	104 028	119 501	57 305	58 802	139 657	53 860	18 943	155 393	3 948	86 538	0	797 975
I.6.1	w tym w 2015 r.	tys. zł	0	0	0	0	0	0	0	962	0	6 625	0	7 587
I.7	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć - łącznie	tys. zł	495 860	397 850	185 446	278 215	300 814	220 882	73 850	248 494	16 604	312 090	0	2 530 105
I.7.1	w tym z umów podpisanych w 2015 r.	tys. zł	0	0	0	0	0	0	0	962	0	24 910	0	25 872
I.8	Liczba przedsięwzięć zakończonych do 31.12.2015 r. - łącznie	szt.	12	64	16	16	76	63	20	22	6	60	0	355
I.8.1	w tym zakończonych w 2015 r.	szt.	3	0	0	3	0	0	0	13	0	22	0	41

Załącznik 6

Złożone wnioski o dofinansowanie i zawarte umowy w 2015 r.

Wnioski złożone w Narodowym Funduszu w 2015 r.

Poz.	Wyszczególnienie	Wnioski złożone w 2015 r.		
		Liczba wniosków	Wnioskowane dofinansowanie (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)
1	2	3	4	5
1	Ochrona wód	42	289 152	2 991 819
	w tym:			
1.1	Umorzenia pożyczek i kredytów	4	2 384 *	57 945
1.2	Oś priorytetowa I PO liŚ - współfinansowanie	14	62 884	1 607 841
2	Gospodarka wodna	6	52 757	126 409
3	Ochrona klimatu i atmosfery	128	1 232 332	5 971 399
	w tym:			
3.1	LIFE - współfinansowanie	1	573 060	3 820 400
3.2	Umorzenia pożyczek i kredytów	7	2 272 *	164 553
3.3	MF EOG i NMF - środki europejskie	2	12 479	25 778
3.4	Oś priorytetowa IX PO liŚ - środki UE	13	13 458	15 776
4	Ochrona powierzchni ziemi	1 155	571 544	2 743 300
	w tym:			
4.1	Umorzenia pożyczek i kredytów	5	4 644 *	111 324
4.2	W ramach zobowiązań wieloletnich wynikających z opłat z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji - dopłaty dla stacji demontażu pojazdów oraz powiatów i gmin	1 065	218 864	218 864
4.3	Oś priorytetowa II PO liŚ - współfinansowanie	6	58 005	1 594 856
5	Ochrona przyrody i krajobrazu	160	112 943	239 926
	w tym:			
5.1	Oś priorytetowa V PO liŚ - współfinansowanie	12	672	35 268
5.2	LIFE - współfinansowanie	4	17 280	54 447
6	Górnictwo	13	115 250	128 408
7	Geologia	37	352 344	384 118
8	Monitoring Środowiska	16	94 574	110 441
9	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	80	128 191	174 684
	w tym:			
9.1	Oś priorytetowa III PO liŚ - środki UE	1	11 009	12 952
10	Edukacja ekologiczna	264	182 592	219 622
	w tym:			
10.1	LIFE - współfinansowanie	2	3 260	10 205
10.2	Działanie 2.4 PO liŚ 2014-2020 - środki UE	1	4 760	5 600
11	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	61	73 266	74 657
12	Dofinansowanie przedsięwzięć WFOŚiGW z zakresu ochrony środowiska lub gospodarki wodnej "SYSTEM"	24	253 452	2 102 618
13	Wnioski różne	76	538 695	1 240 359
	w tym:			
13.1	LIFE - współfinansowanie	56	157 537	526 151
14	EFP PHARE - środki europejskie	6	179	179
15	Razem NFOŚiGW - środki własne	2 045	3 955 386	16 447 654
16	Razem NFOŚiGW - europejskie	23	41 885	60 285
17	Razem NFOŚiGW - środki własne i europejskie (15+16)	2 068	3 997 271	16 507 939

* - dla umorzeń w kolumnie 4 wykazano maksymalną kwotę możliwego umorzenia

Umowy zawarte w Narodowym Funduszu w 2015 r.

Poz.	Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Wskaźnik 4/5 (%)
1	2	3	4	5	6
1	Ochrona wód - finansowanie zwrotne	24	230 278	2 229 232	10,3%
2	Gospodarka wodna - finansowanie bezzwrotne	2	121 400	121 400	100,0%
3	Ochrona klimatu i atmosfery	224	608 210	881 258	69,0%
	z tego:				
3.1	finansowanie zwrotne	39	294 226	573 353	51,3%
3.2	finansowanie bezzwrotne	185	313 984	307 905	102,0%
3.2.2	MF EOG i NMF - środki europejskie	38	90 224	126 501	71,3%
3.2.3	Oś priorytetowa IX PO IiŚ - środki UE	63	15 048	30 009	50,1%
4	Ochrona powierzchni ziemi	1 073	355 586	572 969	62,1%
	z tego:				
4.1	finansowanie zwrotne	20	186 743	395 577	47,2%
4.2	finansowanie bezzwrotne	1 053	168 843	177 392	95,2%
	w tym:				
4.2.1	W ramach zobowiązań wieloletnich wynikających z opłat z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji - dopłaty dla stacji demontażu pojazdów oraz powiatów i gmin	1 029	160 770	160 770	100,0%
4.2.2	Oś priorytetowa IV PO IiŚ - środki UE	1	2 568	10 529	24,4%
5	Ochrona przyrody i krajobrazu	49	14 357	23 797	60,3%
	z tego:				
5.1	finansowanie zwrotne	3	263	8 259	3,2%
5.2	finansowanie bezzwrotne	46	14 094	15 538	90,7%
	w tym:				
5.2.1	MF EOG i NMF - środki europejskie	2	3 451	4 380	78,8%
6	Górnictwo - finansowanie bezzwrotne	12	114 033	144 886	78,7%
7	Geologia - finansowanie bezzwrotne	23	113 715	113 726	100,0%
8	Monitoring Środowiska - finansowanie bezzwrotne	13	72 688	89 149	81,5%
	w tym:				
8.1	MF EOG i NMF - środki europejskie	3	3 369	3 963	85,0%
9	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	44	38 459	105 683	36,4%
	z tego:				
9.1	finansowanie zwrotne	2	5 605	46 936	11,9%
9.2	finansowanie bezzwrotne	42	32 854	58 747	55,9%
10	Edukacja ekologiczna - finansowanie bezzwrotne	75	66 861	75 023	89,1%
	w tym:				
10.1	MF EOG i NMF - środki europejskie	7	13 141	16 984	77,4%
11	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze - finansowanie bezzwrotne	47	47 692	48 846	97,6%
	w tym:				
11.1	EFPPHARE - środki europejskie	4	133	133	100,0%
12	Dofinansowanie przedsięwzięć WFOŚiGW z zakresu ochrony środowiska lub gospodarki wodnej "SYSTEM"	25	246 047	864 800	28,5%
	z tego:				
12.1	finansowanie zwrotne	7	213 319	827 933	25,8%
12.2	finansowanie bezzwrotne	18	32 728	36 867	88,8%
13	Generator Koncepcji Ekologicznych "GEKON"	27	21 736	129 545	16,8%
14	LIFE	9	15 717	53 624	29,3%
	z tego:				
14.1	finansowanie zwrotne	6	4 641	4 641	100,0%
14.2	finansowanie bezzwrotne	3	11 076	48 983	22,6%
15	Ekologiczne formy transportu - żegluga śródlądowa - finansowanie bezzwrotne	1	1 500	1 500	100,0%
16	Umorzenia pożyczek - finansowanie bezzwrotne	9	5 960	185 083	3,2%
17	Korekta systemowa PO IiŚ - finansowanie bezzwrotne	2	1 615	541 910	0,3%
18	Korekta systemowa ISPA/Fundusz Spójności - finansowanie bezzwrotne	21	81 425	4 755 485	1,7%
19	Razem NFOŚiGW - środki własne	1 562	2 029 346	10 745 417	18,9%
	z tego:				
19.1	finansowanie zwrotne	101	935 075	4 085 931	22,9%
19.2	finansowanie bezzwrotne	1 461	1 094 271	6 659 486	16,4%
20	Razem NFOŚiGW - środki europejskie	118	127 933	192 500	66,5%
21	Razem NFOŚiGW - środki własne i europejskie (19+20)	1 680	2 157 279	10 937 917	19,7%

finansowanie zwrotne: pożyczki, udostępnienie środków wojewódzkim funduszom z przeznaczeniem na udzielanie pożyczek

finansowanie bezzwrotne: dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji, środki przekazane za pośrednictwem rezerwy budżetowej państwowym jednostkom budżetowym, środki udostępnione wojewódzkim funduszom z przeznaczeniem na udzielanie dotacji